

HANDICAP, BESKÆFTIGELSE OG UDDANNELSE I 2016

REGIONALE FORSKELLE

17:16

MALENE RODE LARSEN
MONA LARSEN

17:16

HANDICAP, BESKÆFTIGELSE OG UDDANNELSE I 2016

REGIONALE FORSKELLE

MALENE RODE LARSEN

MONA LARSEN

KØBENHAVN 2017

SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

HANDICAP, BESKÆFTIGELSE OG UDDANNELSE I 2016. REGIONALE FORSKELLE.

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen

Afdelingen for beskæftigelse, uddannelse og inklusion

ISSN: 1396-1810

ISBN: 978-87-7119-446-3

e-ISBN: 978-87-7119-447-0

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Colourbox

Oplag: 100

Tryk: Rosendahls a/s

© 2017 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

INDHOLD

	FORORD	7
	SAMMENFATNING	9
1	OM UNDERSØGELSEN	15
	Baggrund og formål	15
	"Handicap"-begrebet	17
	Data	18
	Metode	19
2	HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE	25
	Personer med handicap	26
	Sværhedsgraden af handicap	29
	Væsentligste handicap	30
	Selvurderet arbejdsevne	32
	Arbejdsmarkedsstatus	33

	Beskæftigedes arbejdsudbud	35
	Modtagelse af overførselsindkomster	39
	Opsummering	45
3	UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE	47
	Uddannelsesniveau	48
	Igangværende uddannelse	51
	Unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse	52
	Uddannelsesniveau og beskæftigelsessituation	53
	Opsummering	54
4	BESKÆFTIGELSE PÅ SÆRLIGE VILKÅR	57
	Støtteordninger	57
	Beskæftigelse på særlige vilkår	58
	Opsummering	60
5	FORHOLD, DER FREMMER OG HÆMMER BESKÆFTIGELSE	63
	Hjælpe midler og støtteforanstaltninger	64
	Arbejdsgiverens indsats	65
	Tager arbejdsgiver og kollegaer tilstrækkeligt hensyn?	68
	Kendskab til ordninger	70
	Holdninger til personer med handicap på arbejdspladsen	74
	Opsummering	76
6	HANDICAP OG TILBAGETRÆKNING FRA ARBEJDSMARKEDET	79
	Tidligere eller senere tilbagetrækning?	80
	Forventet tilbagetrækningsalder	80
	Opsummering	82

BILAG	83
Bilag til kapitel 1	84
Bilag til kapitel 2	86
Bilag til kapitel 3	100
Bilag til kapitel 4	105
Bilag til kapitel 5	107
Bilag til kapitel 6	118
LITTERATUR	119
SFI-RAPPORTER SIDEN 2016	121

FORORD

Vores velfærdssamfund forudsætter en høj arbejdsmarkedsdeltagelse. Det er velkendt, at personer med handicap er en af de grupper, hvor relativt mange står uden for arbejdsmarkedet. Der er i de senere år gennemført en række beskæftigelsesrettede tiltag med det formål at inkludere og fastholde personer med handicap på arbejdsmarkedet.

Det primære formål med denne rapport er at undersøge, om der er regionale forskelle, når det gælder beskæftigelsessituationen for personer med handicap.

Rapporten er blevet læst og kommenteret af seniorforsker, ph.d., Jane Greve, KORA, der takkes for værdifulde kommentarer. Rapporten er udarbejdet af analytiker Malene Rode Larsen og seniorforsker Mona Larsen, der også har været projektleder.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har bedt SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd om at gennemføre undersøgelsen, ligesom de har finansieret undersøgelsen.

København, maj 2017

AGI CSONKA

SAMMENFATNING

En høj arbejdsmarkedsdeltagelse er det økonomiske grundlag for vores velfærdssamfund og en forudsætning for at sikre den enkeltes levestandard og livsudfoldelse. Det er velkendt, at personer med handicap i mindre udstrækning er i beskæftigelse end personer uden handicap. I de senere år er der derfor gennemført en række beskæftigelsesrettede tiltag med det formål i større udstrækning at inkludere og fastholde personer med handicap på arbejdsmarkedet.

Formålet med denne rapport er at belyse, om der er regionale forskelle, når det gælder beskæftigelsessituationen for personer med handicap. I lighed med tidligere SFI-undersøgelser af regionale forskelle for personer med handicap (se fx Larsen & Høgelund, 2015b) skelner vi som hovedregel mellem fire beskæftigelsesregioner, som de så ud forud for oprettelsen af otte nye regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) pr. 1. januar 2015. Vi skelner med andre ord mellem beskæftigelsesregionerne Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland. Vi omtaler typisk disse beskæftigelsesregioner som ”regioner” i det følgende. Vi opgør dog også udvalgte resultater særskilt for de områder, der er dækket af de otte nye RAR, se bilag til rapporten. Rapporten skal ses i sammenhæng med rapporten ”Handicap, beskæftigelse og uddannelse i 2016” (Larsen & Larsen, 2017), som belyser beskæftigelsessituationen for personer med handicap på landsplan.

RAPPORTENS DATAGRUNDLAG

Rapportens resultater er primært baseret på data fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse, som har til formål at belyse befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Arbejdskraftundersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse, der udføres hvert kvartal iblandt befolkningen i Danmark i alderen 15-74 år. Via et tillægsmodul til Arbejdskraftundersøgelsen i 1. og 2. kvartal 2016 har vi stillet en række spørgsmål om handicap og længerevarende helbredsproblemer. Godt 19.000 personer i alderen 16-64 år deltog i undersøgelsen.

Fra og med 1. kvartal 2016 skiftede Danmarks Statistik både dataleverandør og dataindsamlingsmetode i forhold til Arbejdskraftundersøgelsen. Dette har tilsammen medført, dels at resultaterne i denne rapport ikke er sammenlignelige med resultater i tidligere SFI-undersøgelser af regionale forskelle for personer med handicap (se fx Larsen & Høgelund, 2015b), dels at nogle grupper af personer med handicap eller længerevarende helbredsproblemer, fx personer med svære handicap, kan være underrepræsenterede i vores analyser. Sidstnævnte er vigtigt at have i mente i forbindelse med læsningen af denne rapport.

HOVEDRESULTATER

I rapporten er det belyst, hvor stor en del af befolkningen i alderen 16-64 år i de enkelte regioner der, ifølge eget udsagn, har et handicap eller et længerevarende helbredsproblem (benævnt ”handicap” i det følgende), herunder også sværhedsgraden og typen af det væsentligste handicap. Derudover er det undersøgt, om der er regionale forskelle, når det gælder en række forhold relateret til beskæftigelsessituationen for personer med handicap. Mere specifikt er følgende emner belyst:

- Beskæftigelse og modtagelse af overførselsindkomst
- Uddannelse
- Beskæftigelse på særlige vilkår
- Forhold, der fremmer og hæmmer beskæftigelse
- Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

I det følgende beskriver vi udvalgte resultater.

FÆRREST MED ET (STØRRE) HANDICAP I RAR HOVEDSTADEN

Der er relativt set lidt færre i region Sjælland end i de øvrige beskæftigelsesregioner, der, ifølge eget udsagn, har et handicap (19,5 mod 23,0-24,2 pct.). Andelen er mindst i området, dækket af RAR Hovedstaden¹ (17,7 pct.).

Desuden angiver relativt færre af personerne med handicap at have et større handicap i region Sjælland (46,9 pct.) end i region Syddanmark og region Nordjylland (52,1 og 53,1 pct.). Andelen med et større handicap er mindst i området, dækket af RAR Hovedstaden (42,0 pct.) og størst i områderne dækket af RAR Sjælland og RAR Fyn (55,7 og 56,5 pct.).

FLEST I (USTØTTET) BESKÆFTIGELSE I RAR HOVEDSTADEN

Personer med handicap er i større udstrækning i beskæftigelse i region Sjælland og region Midtjylland (54,2 og 54,8 pct.) end i region Syddanmark og region Nordjylland (48,1 og 47,0 pct.). Andelen er størst i området, dækket af RAR Hovedstaden (57,4 pct.).

Beskæftigede med handicap er oftere i understøttet beskæftigelse i region Sjælland (70,9 pct.) end i region Midtjylland og region Nordjylland (62,5 og 62,9 pct.). Den største andel finder vi i området, dækket af RAR Hovedstaden (72,4 pct.).

FÆRREST MED UDDANNELSE I REGION SYDDANMARK

Personer med handicap har i større omfang en erhvervskompetencegivende uddannelse i region Sjælland og region Midtjylland (59,1 og 58,2 pct.) end i region Syddanmark (52,4 pct.) – en forskel, der også viser sig, selvom vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner. Andelen af personer med handicap, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse, er mindst i området, dækket af RAR Syddanmark (50,5 pct.) og størst i området, dækket af RAR Hovedstaden (62,1 pct.). Sidstnævnte hænger givetvis (blandt andet) sammen med, at relativt færre i dette område har et større handicap.

---

1. Resultaterne for ”RAR Hovedstaden” omfatter i denne rapport også resultaterne for RAR Bornholm.

ANSÆTTELSE PÅ SÆRLIGE VILKÅR ER MEST UDBREDT I REGION NORDJYLLAND

Relativt flere af de beskæftigede med handicap er ansat på særlige vilkår i region Nordjylland end i region Sjælland (27,8 mod 18,3 pct.) – en forskel, der også viser sig, selvom vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner. Andelen af personer med handicap, der er ansat på særlige vilkår, er mindst i området, dækket af RAR Hovedstaden (16,1 pct.).

LIDT MINDRE KOLLEGIAL HENSYNTAGEN I REGION SJÆLLAND

Der er relativt set lidt flere af de beskæftigede med handicap i region Sjælland end i region Syddanmark, der oplever, at kollegaerne kun i ringe grad eller slet ikke tager hensyn til deres handicap (7,9 mod 4,6 pct.).

BEDST KENDSKAB TIL ORDNINGER I REGION MIDTJYLLAND, MEN...

Der er relativt set lidt færre af personerne med handicap i region Sjælland end i region Midtjylland (76,5 mod 83,3 pct.), der har kendskab til fleksjobordningen. Tilsvarende er der relativt færre af de personer med handicap i region Nordjylland end i region Syddanmark og region Midtjylland (15,8 mod henholdsvis 31,1 og 29,8 pct.), der er i målgruppen² for ordningen med personlig assistance i erhverv, der har kendskab til ordningen. De regionale forskelle forsvinder imidlertid, når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner.

TIDLIGERE TILBAGETRÆKNING I REGION SYDDANMARK OG REGION NORDJYLLAND

Beskæftigede med handicap forventer at trække sig lidt tidligere tilbage i region Syddanmark og region Nordjylland end i region Sjælland og region Midtjylland. Opgjort på RAR-områder er den gennemsnitlige forventede tilbagetrækningsalder relativt størst i området, dækket af RAR Hovedstaden (66,6 år) og relativt mindst i området, dækket af RAR Sydjylland (64,7 år).

---

2. Vi har defineret målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv som personer med handicap, som har oplyst, at de har behov for særlige hjælpemidler, foranstaltninger eller støtte for (bedre) at kunne udføre erhvervsarbejde.

RAR HOVEDSTADEN SKILLER SIG UD, MEN...

Resultaterne for området, dækket af RAR Hovedstaden, adskiller sig gennemgående fra resultaterne for områderne dækket af de øvrige RAR. Dette viser sig som nævnt blandt andet ved, at relativt flere af personerne med handicap er i beskæftigelse, relativt flere har en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens relativt færre er ansat på særlige vilkår. Desuden forventer personer med handicap, bosat i området, dækket af RAR Hovedstaden, at trække sig senere tilbage fra arbejdsmarkedet. Resultaterne skal givetvis (blandt andet) ses i lyset af, at området, dækket af RAR Hovedstaden, er det sted, hvor relativt færrest af personerne med handicap har et større handicap.

OM UNDERSØGELSEN

BAGGRUND OG FORMÅL

I forbindelse med beskæftigelsesreformen i 2014, som blev vedtaget af den tidligere SR-regering med VKO som forligspartier, blev der pr. 1. januar 2015 oprettet otte nye regionale arbejdsmarkedsråd (RAR). RAR har blandt andet til opgave at analysere udviklingen på det regionale arbejdsmarked og overvåge resultaterne af jobcentrenes indsats. En del af dette arbejde består dermed i at belyse beskæftigelsesindsatsen over for personer med handicap. De otte RAR erstattede de hidtidige fire regionale beskæftigelsesråd (herefter benævnt ”beskæftigelsesregioner”) og 94 lokale beskæftigelsesråd, der i samme ombæring blev nedlagt. Områderne, dækket af de otte RAR, fordeler sig på følgende måde i forhold til de fire beskæftigelsesregioner:

- Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland³: RAR Sjælland, RAR Hovedstaden og RAR Bornholm
- Beskæftigelsesregion Syddanmark: RAR Fyn og RAR Sydjylland

---

3. I rapporten omtaler vi blot beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland som (beskæftigelses-)region Sjælland og de øvrige som henholdsvis (beskæftigelses-)region Syddanmark, (beskæftigelses-)region Midtjylland og (beskæftigelses-)region Nordjylland.

- Beskæftigelsesregion Midtjylland: RAR Østjylland og RAR Vestjylland
- Beskæftigelsesregion Nordjylland: RAR Nordjylland

Formålet med denne rapport er at belyse beskæftigessituationen blandt personer med handicap i 2016 på tværs af regioner. Ligesom i de tidligere udgaver af rapporten *Handicap og beskæftigelse. Regionale forskelle* (Larsen & Høgelund, 2009b; Thomsen & Høgelund, 2011b; Kjeldsen & Høgelund, 2013; Larsen & Høgelund, 2015b) tager vi her som hovedregel udgangspunkt i de fire beskæftigelsesregioner. Nogle udvalgte tabeller/figurer viser vi dog også særskilt for områderne, dækket af de otte nye RAR, i bilag til rapporten.

Kapitlerne i denne rapport bygger på fremstillingen i de tidligere udgaver af rapporten om regionale forskelle (ibid.). Rapporten belyser imidlertid ikke – som tidligere – udviklingen over tid, hvilket skyldes et markant databrud i 2016 (jf. afsnittet ”Data” nedenfor). Rapporten skal desuden ses i sammenhæng med rapporten *Handicap, beskæftigelse og uddannelse i 2016* (Larsen & Larsen, 2017), som belyser beskæftigessituationen blandt personer med handicap på landsplan.

Blandt de væsentligste problemstillinger, som vi undersøger i denne rapport, og som på tilsvarende vis er undersøgt på landsplan i Larsen & Larsen (ibid.), er regionale forskelle i:

- *Handicap og beskæftigelse/modtagelse af overførselsindkomst*, herunder hvor mange der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem; arbejdsevnevurdering, arbejdsmarkedsstatus og ugentlig arbejdstid for personer med handicap og modtagelse af overførselsindkomster for både beskæftigede og ikke-beskæftigede med handicap
- *Handicap, uddannelse og beskæftigelse*, herunder hvor mange af personerne med handicap der har en kompetencegivende uddannelse, og hvor mange der er i gang med en uddannelse, og sammenhængen mellem uddannelsesniveau og beskæftigelsesandsynlighed for personer med handicap
- *Beskæftigelse på særlige vilkår*, herunder hvor mange af personerne med handicap der er ansat på særlige vilkår, og hvor mange i denne gruppe der er i fleksjob
- *Forhold, der fremmer og hæmmer beskæftigelse*, herunder hvor mange af de beskæftigede med handicap der har et særligt hjælpemiddel, en for-

anstaltning eller anden form for støtte i deres erhvervsarbejde som følge af handicapet; hvor mange der er blevet tilbudt en indsats fra arbejdsgiveren, og hvor mange der har et udækket behov herfor; hvor mange der mener, at der bliver taget tilstrækkeligt hensyn til handicapet fra henholdsvis arbejdsgiverens og kollegaernes side; hvor mange der har kendskab til fleksjobordningen og til ordningen med personlig assistance i erhverv, og hvor mange der har søgt om økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning, samt endelig hvilke holdninger beskæftigede har til personer med handicap på arbejdspladsen

- *Handicap og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet*, herunder om og i givet fald hvordan handicapet påvirker tilbagetrækningsalderen, samt hvornår beskæftigede med handicap forventer at trække sig tilbage.

“HANDICAP”-BEGREBET⁴

Begrebet ”handicap” er, ifølge World Health Organization (WHO, 2001), relationelt. Det vil sige, at der skelnes mellem en funktionsnedsættelse og et handicap. En funktionsnedsættelse indebærer ikke i sig selv et handicap – det er i mødet med omgivelserne, at det afgøres, om der er tale om et handicap. Der er først tale om et handicap, hvis en person har en funktionsnedsættelse, der medfører, at der er aktiviteter (fx arbejdsrelaterede), personen ikke kan deltage i, som personer uden handicap kan deltage i. I denne rapport operationaliserer vi begrebet ”handicap” ved at kategorisere personer ud fra deres egen vurdering af, om de har et handicap eller ej. Personerne i undersøgelsen er således blevet spurgt, om de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, hvortil de har kunnet svare enten ”ja” eller ”nej”. De personer, der har svaret bekræftende, definerer vi som personer med et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Disse personer er efterfølgende blevet spurgt, om de vurderer, at der er tale om et større eller et mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem, og hvilken type handicap eller længerevarende helbredsproblem der er tale om/hvilken type der er det væsentligste, hvis der er tale om flere (se kapitel 2). Det er vigtigt at være opmærksom på, at denne forholdsvis brede operationalisering af handicapbegre-

---

4. En mere uddybende gennemgang af handicapbegrebet og vores operationalisering heraf findes i Larsen & Larsen (2017).

bet, samt at der er tale om en selvsvurdering af handicap eller længerevarende helbredsproblemer, hver især kan give anledning til usikkerhed om andelen, der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Fordelen ved denne operationalisering af handicapbegrebet er imidlertid, at det er simpelt at anvende, samt at det er blevet anvendt på samme måde i alle de tidligere ”Handicap og beskæftigelse”-undersøgelser, som SFI har foretaget (Miiller, Høgelund & Geerdsen, 2006; Larsen & Høgelund, 2009a; Thomsen & Høgelund, 2011a; Kjeldsen, Houlberg & Høgelund, 2013; Larsen & Høgelund, 2015a).

DATA

Dataindsamlingen til denne rapport er foretaget af Danmarks Statistik i forbindelse med Arbejdskraftundersøgelsen. Arbejdskraftundersøgelsen er en stikprøvebaseret spørgeskemaundersøgelse, der udføres hvert kvartal blandt 15-74-årige i Danmark.⁵ Undersøgelsen er en roterende panelundersøgelse, hvor hver person deltager i alt fire gange i løbet af en periode på halvandet år: Interviewpersonerne deltager først to kvartaler i træk, og efter en pause på to kvartaler deltager de igen i to kvartaler i træk.

I et tillægsmodul til Arbejdskraftundersøgelsen i 1. og 2. kvartal 2016⁶ har vi stillet en række spørgsmål om handicap og længerevarende helbredsproblemer mv. I disse to kvartaler deltog 19.680 personer i alderen 15-64 år i undersøgelsen. I de følgende kapitler afgrænser vi os imidlertid til personer i alderen 16-64 år. Det betyder, at undersøgelsespopulationen i 2016 består af i alt 19.125 personer. Af disse har 3.770 personer oplyst at have et handicap eller længerevarende helbredsproblem. (for en nærmere beskrivelse af data, se Larsen & Larsen (ibid.)).

---

5. Den kvartalsvise stikprøve til Arbejdskraftundersøgelsen deles op i 13 lige store grupper, én for hver uge i interviewkvartalet, og personerne i stikprøven interviewes om en af de pågældende uger, herefter benævnt vedkommendes ”referenceuge”.

6. Datagrundlaget for denne rapport består af alle fire paneler af interviewpersoner fra Arbejdskraftundersøgelsen i 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af interviewpersoner fra 2. kvartal 2016 for at kompensere for en lavere svarprocent i 1. kvartal 2016. Når vi i det følgende omtaler datagrundlaget for rapporten, benævner vi det blot ”data for 2016”. For en uddybning af datagrundlaget for 2016, se Larsen & Larsen (2017). I en enkelt analyse i denne rapport anvender vi imidlertid data fra Arbejdskraftundersøgelsen i 1. kvartal 2012, se kapitel 2.

DATABRUD I 2016

I modsætning til de tidligere udgaver af rapporten *Handicap og beskæftigelse. Regionale forskelle* viser vi i denne rapport ikke udviklinger over tid. Det skyldes, som nævnt, et markant databrud mellem Arbejdskraftundersøgelsen i 2016 og de tidligere Arbejdskraftundersøgelser, der blandt andet med stor sandsynlighed indebærer et handicapafhængigt bortfald, hvilket gør det problematisk at foretage sammenligninger mellem tal for 2016 og tal for tidligere år (for en uddybning heraf, se Larsen & Larsen (ibid.)). Resultaterne i denne rapport om regionale forskelle bør derfor heller ikke sammenlignes direkte med resultaterne i de tidligere rapporter om regionale forskelle.

REGISTERDATA

Til Arbejdskraftundersøgelsen har vi koblet data fra en række af Danmarks Statistiks registre, hvilket giver os supplerende oplysninger om blandt andet beskæftigelse, uddannelse, køn, alder, etnisk oprindelse, civilstand og bopælsregion⁷ (for en nærmere beskrivelse af de anvendte registerdata, se Larsen & Larsen (ibid.)).

KARAKTERISTIK AF 2016-POPULATIONEN

En overordnet karakteristik af de 3.770 personer med et handicap eller længerevarende helbredsproblem i 2016 ud fra enkelte registervariable og særskilt for de fire beskæftigelsesregioner fremgår af bilagstabel B1.1.

METODE

Denne rapport indeholder en lang række analyser af sammenhænge. Det betyder imidlertid ikke nødvendigvis, at vi kan sige noget om, hvorvidt sammenhængene er kausale. Dette redegør vi for i det følgende. Dernæst skitserer vi de metoder, vi har anvendt til at belyse sammenhængene, nemlig fordelinger, gennemsnit og regressionsanalyser. Endelig redegør vi for, hvornår et resultat kan betragtes som værende statistisk signifikant.

---

7. De anvendte variable er hentet fra følgende registre fra Danmarks Statistik: Det Centrale Personregister (CPR), Register for Befolkningen (BEF), Register for Indvandrere og Efterkommere (IEPE), Register for Befolkningens Uddannelse og Erhverv (BUE), Register for Beskæftigelse for Lønmodtagere (BFL) hentet fra e-Indkomst samt Arbejdsmarkedsstyrelsens (nu Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering) DREAM-register.

KAUSALITET

I forbindelse med vores analyser af sammenhænge finder vi fx, at personer i region Sjælland mindre hyppigt end personer i de tre øvrige beskæftigelsesregioner har et handicap eller længerevarende helbredsproblem (jf. kapitel 2). Der er med andre ord en sammenhæng mellem region og handicap. Denne sammenhæng fortæller os imidlertid ikke noget om årsag og virkning, og vi kan derfor ikke afgøre, om sammenhængen er kausal, og i så fald i hvilken retning kausaliteten går. Vi ved således ikke, om det er handicappet, der påvirker sandsynligheden for at bosætte sig i en bestemt region, fx som følge af en ændret socioøkonomisk situation, der følger af handicappet, eller om det er regionen, der (indirekte) påvirker sandsynligheden for at få et handicap, fx ved i større omfang at være hjemsted for typer af arbejde, der øger sandsynligheden for en arbejdsulykke eller arbejdsrelateret stress. Kausaliteten kan således i princippet gå begge veje, og vi ved ikke, hvilken af disse veje der dominerer. Når vi fortolker resultaterne af de statistiske analyser af sammenhænge i denne rapport, må vi derfor i mange tilfælde være varsomme med at fortolke resultaterne kausalt.

FORDELINGER OG GENNEMSNIT

Til at analysere sammenhænge anvender vi forskellige metoder. Vi anvender for det første fordelinger, der præsenteres i figurer eller krydstabeller, når vi undersøger sammenhængen mellem to karakteristika (variable), det kunne fx være region og sværhedsgrad af handicap. Vi afrapporterer resultaterne i procent (fx andelen med et større handicap eller længerevarende helbredsproblem henholdsvis fordelingen af personer med handicap på højeste fuldførte uddannelse på tværs af de fire beskæftigelsesregioner).

For at vurdere, om der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem de to karakteristika (for statistisk signifikans, se afsnittet nedenfor), anvender vi χ^2 -test. χ^2 -testen fortæller populært sagt, hvor sikre vi kan være på, at de opgjorte forskelle mellem to grupper er reelle.

For det andet anvender vi gennemsnitsberegninger. Det er fx tilfældet, når vi vil have et samlet mål for, hvad den forventede tilbagetrækningsalder er for personer med handicap på tværs af de fire beskæftigelsesregioner. Til at vurdere, om eventuelle forskelle i gennemsnitsværdien mellem grupperne er statistisk signifikante (for statistisk signifikans, se afsnittet nedenfor), anvender vi t-test. T-testen fortæller – lige-

som χ^2 -testen – populært sagt, hvor sikre vi kan være på, at de opgjorte forskelle mellem to grupper er reelle.

I beregningen af både fordelinger og gennemsnit tager vi højde for, at vi har at gøre med vægtede data (se Larsen & Larsen, *ibid.*). Til dette formål anvender vi såkaldte ”surveydata-kommandoer” i SAS og STATA (henholdsvis SURVEYFREQ- og SVY-kommandoerne).

REGRESSIONSANALYSER: SANDSYNLIGHEDER

Til at analysere sammenhænge anvender vi desuden binomiale logistiske regressionsanalyser. Det vil sige, at vi anvender regressionsanalyser med netop to udfald på den afhængige variabel: en såkaldt dummy-variabel med værdierne 0 og 1⁸. Regressionsanalyserne gør det muligt at undersøge sammenhænge mellem to karakteristika, når vi *samtidig* holder værdien af en række andre (baggrunds)karakteristika fast. Vi kan på baggrund af regressionsanalyserne fx sige, om der *isoleret set* er en statistisk signifikant sammenhæng (for statistisk signifikans, se afsnittet nedenfor) mellem region og sandsynligheden for, at en beskæftiget person med handicap er ansat i et job på særlige vilkår (1) fremfor at være ansat på ordinære vilkår (0). Vi ser med andre ord på, hvad sandsynligheden er for, at man er beskæftiget i et job på særlige vilkår, afhængigt af om man er bosat i fx region Sjælland fremfor i region Nordjylland, samtidig med at ingen af de øvrige variable i analyserne ændrer sig. Hvis fx typen af det væsentligste handicap gør en forskel, samtidig med at der er en forskellig fordeling på typen af det væsentligste handicap mellem regionerne, vil vi med en regressionsanalyse – hvor både region og typen af det væsentligste handicap indgår – få et mål for sammenhængen mellem region og hvorvidt en beskæftiget person med handicap er ansat i et job på særlige vilkår, for personer med samme type af det væsentligste handicap. Foretog vi alternativt en simpel sammenligning af, hvor stor en andel i regionerne, der er ansat på særlige vilkår, ville opgørelsen være påvirket af den forskellige fordeling på typen af det væsentligste handicap på tværs af regionerne.

Resultaterne af regressionsanalyserne præsenteres i en række bilagstabeller i rapporten. I fremstillingen af regressionsanalyserne afrapporterer vi de såkaldte marginale effekter (”average partial effects”). De marginale effekter er estimeret for hvert karakteristikum i regressionen for en (fiktiv) person, der antager gennemsnitsværdien på alle øvrige ka-

---

8. I en enkelt analyse i kapitel 4 (ej vist) har vi anvendt en multinomial logistisk regressionsanalyse, det vil sige en logistisk regressionsanalyse med flere end to udfald på den afhængige variabel.

rakteristika, der indgår. Med afsæt i eksemplet ovenfor angiver marginal-effekten for region, hvordan sandsynligheden for at være ansat i et job på særlige vilkår i gennemsnit ændrer sig som følge af, at personen ”ændrer region” (fra at være bosiddende i region Sjælland til at være bosiddende i region Nordjylland), mens værdierne for de øvrige karakteristika som nævnt holdes fast (på deres gennemsnit).

Vi kan illustrere fortolkningen af marginaleffekten med et eksempel fra rapporten: I den logistiske regression i bilagstabel B4.1, der estimerer sandsynligheden for at være ansat på særlige vilkår blandt beskæftigede med handicap, ser vi, at den marginale effekt af at være bosiddende i region Nordjylland er 0,0807. Det betyder, at for en beskæftiget person med handicap, der antager gennemsnitsværdien på en række øvrige karakteristika, er sandsynligheden for at være ansat på særlige vilkår *isoleret set* ca. 8 procentpoint større, hvis vedkommende er bosiddende i region Nordjylland, end hvis vedkommende er bosiddende i region Sjælland (referencekategorien). Af samme bilagstabel fremgår det, at den marginale effekt af at være bosiddende i region Midtjylland er 0,0417. Det vil sige, at for en beskæftiget person med handicap, der antager gennemsnitsværdien på en række øvrige karakteristika, er sandsynligheden for at være ansat på særlige vilkår *isoleret set* ca. 4 procentpoint større, hvis vedkommende er bosiddende i region Midtjylland fremfor i region Sjælland. Sidstnævnte forskel er imidlertid ikke stor nok til at være statistisk signifikant (se forklaring på statistisk signifikans i næste afsnit).

I beregningen af de marginale effekter tager vi højde for, at vi har at gøre med vægtede data (se ovenfor). Til dette formål anvender vi såkaldte ”surveydata-kommandoer” i STATA (SVY-kommandoerne).

STATISTISK SIGNIFIKANS

Vores resultater bygger, som nævnt, på data fra en spørgeskemaundersøgelse, foretaget iblandt en stikprøve af den danske befolkning. Fordi der er tale om en stikprøve, vil der altid være en vis statistisk usikkerhed forbundet med resultaterne. Generelt gælder det, at jo større stikprøve, desto større sandsynlighed er der for, at stikprøven ligner befolkningen, og desto mindre statistisk usikkerhed er der derfor forbundet med resultaterne.

Den statistiske usikkerhed har betydning for stort set alle rapportens resultater – uanset om der er tale om resultater, baseret på fordelinger, gennemsnit eller regressioner. Som eksempel kan nævnes beskæf-

tigelsesandelen i 2016 for forskellige grupper. I nogle tilfælde kan vi med stor sikkerhed konkludere, at fundne forskelle er reelle forskelle, fordi vi med stor sandsynlighed ville finde samme forskelle, hvis vi spurgte alle personer i de pågældende grupper. Der er to mulige årsager til, at vi kan konkludere, at en funden forskel mellem fx beskæftigelsesandelen for to grupper er reel: For det første vil vi kunne tale om en statistisk signifikant forskel, hvis usikkerheden om beskæftigelsesandelens størrelse for de enkelte grupper er lille. Der vil for eksempel ikke være så stor usikkerhed forbundet med de opgjorte beskæftigelsesandele for personer med handicap, fordi denne gruppe i alle fire beskæftigelsesregioner udgør en ikke uvæsentlig del af vores i forvejen forholdsvis store stikprøve, jf. kapitel 2. For det andet vil vi kunne tale om en reel forskel, hvis forskellen mellem de tal, vi sammenligner, er stor, uanset om usikkerheden på de enkelte tal er forholdsvis stor. For eksempel er der stor forskel på andelen blandt personer med handicap, som er ansat på særlige vilkår, i region Sjælland (18,3 pct.) og region Nordjylland (27,8 pct.), og vi finder derfor, at dette er en reel forskel, jf. kapitel 4. Dette til trods for, at den statistiske usikkerhed på ansættelse på særlige vilkår blandt personer med et handicap er relativt stor, fordi personer med handicap i beskæftigelse, som er ansat på særlige vilkår, udgør en mindre del af vores stikprøve.

Når vi skal afgøre, om der er en væsentlig (signifikant) forskel mellem to eller flere tal, støtter vi os som udgangspunkt til en statistisk test, som populært sagt fortæller os, hvor sikre vi kan være på, at de målte forskelle er reelle. Testen giver en såkaldt p-værdi, som altid er mellem 0 og 1, og jo mindre p-værdien er, desto sikrere kan vi være på, at der er reel forskel på de tal, vi sammenligner. Hvis fx p-værdien er mindre end 0,001, betyder det, at der er en meget lille risiko – nemlig mindre end 0,1 pct. – for, at en konklusion om, at der er forskel på tallene, er forkert. Hvis p-værdien er fx 0,03, betyder det, at der kun er 3 pct. risiko for, at en konklusion om, at der er forskel på tallene, er forkert. Når p-værdien er mindre end 0,05, konkluderer vi, at der er statistisk signifikant forskel mellem tallene.⁹ Er p-værdien mindre end 0,05 og større end 0,01, siger vi, at forskellen er signifikant på et 5-procents-niveau. Tilsvarende siger vi, at forskellen er signifikant på et 1-procents-niveau, når p-værdien er mindre end 0,01, men større end 0,001. Og når p-værdien er mindre end

---

9. Der er ikke nogen videnskabeligt "rigtig" grænse for, hvad p-værdien skal være, for at man kan konkludere, at der er tale om en statistisk signifikant forskel. Grænsen fastsættes typisk efter datamaterialets størrelse og karakter.

0,001, siger vi, at forskellen er signifikant på et 0,1-procents-niveau. P-værdierne er, hvor tabeldesignet har muliggjort det, angivet med stjerner i rapportens tabeller, og når vi angiver tre stjerner (***), betyder det, at forskellen er signifikant på et 0,1-procents-niveau; når vi angiver to stjerner (**), at forskellen er signifikant på et 1-procents-niveau; og endelig, når vi angiver én stjerne (*), at forskellen er signifikant på et 5-procents-niveau. Hvor det på grund af pladsmangel ikke har været muligt at angive signifikansniveauet med stjerner, fremgår det i en anmærkning til rapportens figurer og tabeller, hvis der er signifikant forskel på (mindst) et 5-procents-niveau.

HANDICAP OG BESKÆFTIGELSE

I dette kapitel undersøger vi, om der er forskelle, når det gælder, hvor mange af personerne i de fire beskæftigelsesregioner der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem. I den forbindelse undersøger vi desuden, om der er regionale forskelle på, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat – forskelle, der kan have betydning for den enkelte beskæftigelsesregions muligheder for at øge beskæftigelsen for personer med handicap. Vi undersøger også, om der er regionale forskelle på, hvordan personer med handicap vurderer deres arbejdsevne. I forlængelse heraf belyser vi denne gruppes arbejdsmarkedsstatus, herunder hvor mange der er i beskæftigelse. Vi ser desuden nærmere på arbejdsudbuddet blandt beskæftigede med handicap. Endelig undersøger vi, hvor mange der modtager overførselsindkomst, og hvilke typer af ydelser de modtager – en opgørelse, der foretages både for beskæftigede og ikke-beskæftigede med handicap.

Grundet databrudet i 2016, beskrevet i kapitel 1, har vi ikke mulighed for at sammenligne tal for 2016 med tal for tidligere år, og vi ser derfor ikke på udviklingen over tid.

Vi finder, at region Sjælland på mange punkter adskiller sig nævneværdigt fra de øvrige beskæftigelsesregioner, herunder særligt region Syddanmark og region Nordjylland. Forskellen er i flere tilfælde drevet af området, dækket af RAR Hovedstaden (under beskæftigelsesregion Sjæl-

land), som adskiller sig i særlig markant grad. Personer, bosiddende i region Sjælland, adskiller sig fra personer, bosiddende i de øvrige regioner, ved sjældnere at have et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Blandt dem, der har et handicap, er der desuden relativt færre i region Sjælland, som har oplyst, dels at de har et mobilitetshandicap (mens relativt flere har en sygdom) som væsentligste handicap, dels at de har et større handicap. Sidstnævnte bidrager formentlig til, at personer med handicap i region Sjælland vurderer deres arbejdsevne bedre end personer med handicap i region Syddanmark og region Nordjylland, ligesom de oftere er i beskæftigelse. Relativt færre med et større handicap er formentlig også en del af forklaringen på, hvorfor beskæftigede med handicap i region Sjælland oftere er i ustøttet beskæftigelse.

PERSONER MED HANDICAP

På landsplan oplyser 21,7 pct. af personerne i alderen 16-64 år i 2016, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem^{10,11}, jf. figur 2.1. Denne andel varierer en smule mellem de fire beskæftigelsesregioner: Personer, der er bosiddende i region Sjælland, har sjældnere oplyst at have et handicap (19,5 pct.) end personer, der er bosiddende i de tre øvrige regioner (mellem 23,0 og 24,2 pct.).

Vi har også undersøgt, hvor mange personer der har et handicap i hvert af de områder, der dækkes af de otte Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR). Relativt få personer i området, dækket af RAR Hovedstaden¹², har et handicap (17,7 pct.), mens der omvendt er relativt mange personer med et handicap i området, dækket af RAR Sjælland (24,0 pct.), jf. bilagstabel B2.1. At relativt få som nævnt har et handicap i beskæftigelsesregion Sjælland, er således alene drevet af en lille andel med handicap i RAR Hovedstaden. Der er også relativt flere personer med et handicap i områderne, dækket af henholdsvis RAR Sydjylland (24,9 pct.), RAR Vestjylland (25,2 pct.) og RAR Nordjylland (24,2 pct.) end i de områder, der er dækket af de øvrige RAR.

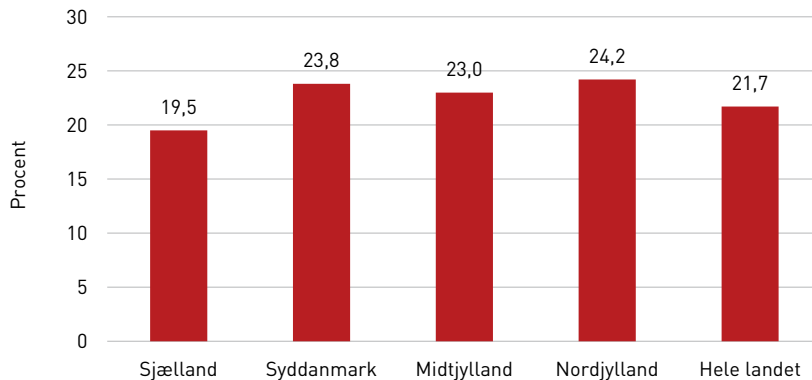
10. Vi anvender et forholdsvis bredt handicapbegreb, idet vi også betragter personer med kroniske sygdomme som personer med handicap, se i øvrigt omtalen af handicapbegrebet og vores operationalisering heraf i kapitel 1.

11. I rapporten omtales personer med et handicap eller længerevarende helbredsproblem som hovedregel blot som ”personer med handicap”.

12. Inkluderer RAR Bornholm.

FIGUR 2.1

Andelen af personer i alderen 16-64 år, der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark, region Midtjylland og region Nordjylland er signifikant.

Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 19.124 (uvægtet) og 3.592.752 (opvægtet); region Sjælland: 8.329 (uvægtet) og 1.666.422 (opvægtet); region Syddanmark: 4.114 (uvægtet) og 737.608 (opvægtet); region Midtjylland: 4.667 (uvægtet) og 817.374 (opvægtet); region Nordjylland: 2.014 (uvægtet) og 371.348 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

De regionale forskelle med hensyn til andelen af personer, der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, kan formentlig bl.a. tilskrives en forskellig befolkningssammensætning. Vi har derfor foretaget en logistisk regression, hvor vi belyser sammenhængen mellem, om en person har et handicap eller ej, og forhold som køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, uddannelsesniveau og beskæftigelsesregion (ej vist).¹³ Hvis fx andelen af ældre mennesker er større i én beskæftigelsesregion end i en anden, vil andelen af personer med handicap således med stor sandsynlighed også være større, da ældre oftere har et handicap end yngre (se bl.a. Larsen, Schademan & Høgelund, 2008; Larsen & Larsen, 2017). Når vi tager højde for forskelle i befolkningssammensætningen på tværs af de fire beskæftigelsesregioner, finder vi fortsat, at sandsynlighe-

13. Betydningen af region og de øvrige forhold er udregnet som gennemsnitlige marginale effekter (jf. kapitel 1).

den for at have et handicap er mindre i region Sjælland end i de tre øvrige regioner. Forskellen mellem region Sjælland og henholdsvis region Syddanmark og region Nordjylland er dog ikke længere helt så markant. Der er altså, for de to sidstnævnte regioners vedkommende, en vis sammenhæng mellem den lidt højere andel af personer med handicap og befolknings sammensætningen.

En anden måde at illustrere de regionale variationer i forekomsten af personer med handicap på er ved at belyse, hvor stor en andel af alle personer med handicap der er bosat i den enkelte beskæftigelsesregion, og sammenholde dette med, hvor stor en andel af samtlige personer uden handicap der er bosat i samme region. Vi finder, at mens 41,8 pct. af det samlede antal personer med handicap er bosiddende i region Sjælland, gælder dette 47,7 pct. af det samlede antal personer uden handicap, jf. tabel 2.1. Personer med handicap er med andre ord underrepræsenterede i region Sjælland. Det modsatte er tilfældet for de tre øvrige regioner. Eksempelvis er 22,6 pct. af det samlede antal personer med handicap bosiddende i region Syddanmark, mens dette gælder 20,0 pct. af det samlede antal personer uden handicap.

TABEL 2.1

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter beskæftigelsesregion. Særskilt for handicapstatus. 2016.¹ Procent.

	Personer med handicap	Personer uden handicap	Sign.
Region Sjælland	41,8	47,7	
Region Syddanmark	22,6	20,0	
Region Midtjylland	24,1	22,4	
Region Nordjylland	11,5	10,0	
I alt	100,0	100,1	***
<i>Procentgrundlag:</i>			
Opvægtet antal personer	3.592.752	2.814.276	
Uvægtet antal personer	3.770	15.354	

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem personer hhv. med og uden handicap er testet med en χ^2 -test. * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procentniveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

SVÆRHEDSGRADEN AF HANDICAP

De personer, der oplyser, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, er efterfølgende blevet spurgt, om de vurderer, at der er tale om et større eller et mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem. På landsplan vurderer lige knap halvdelen (49,0 pct.), at de har et større handicap eller længerevarende helbredsproblem, jf. figur 2.2.

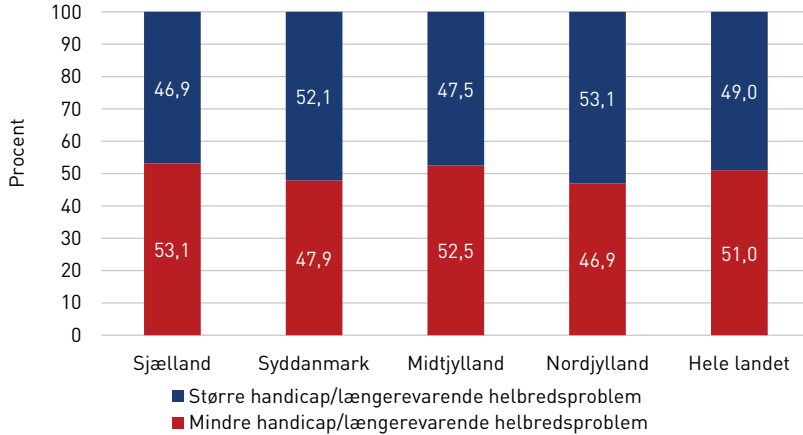
Der er også regional variation i, hvordan personer med handicap er fordelt på sværhedsgraden af handicap, jf. figur 2.2. Personer med handicap i region Sjælland har lidt sjældnere et større handicap (46,9 pct.) end personer i region Syddanmark og region Nordjylland (henholdsvis 52,1 og 53,1 pct.). Andelen med et større handicap ligger således under landsgennemsnittet i region Sjælland og region Midtjylland (47,5 pct.) og over landsgennemsnittet i region Syddanmark og region Nordjylland.

Et par af de områder, der er dækket af de otte RAR, skiller sig ud med hensyn til sværhedsgraden af handicap: I området, dækket af RAR Hovedstaden, har personer med handicap på den ene side markant sjældnere oplyst at have et større handicap (42,0 pct.) end i områderne, dækket af de øvrige RAR, mens de i områderne, dækket af RAR Sjælland og RAR Fyn, omvendt markant oftere har oplyst at have et større handicap (henholdsvis 55,7 og 56,5 pct.), jf. bilagstabel B2.2. At personer, bosiddende i beskæftigelsesregion Sjælland, som nævnt sjældnere har oplyst at have et større handicap, er således alene drevet af den mindre andel med et større handicap i området, dækket af RAR Hovedstaden.

Spørgsmålet er, hvorfor der er relativt få personer i området, dækket af RAR Hovedstaden, der har et større handicap? Medvirkende årsager kan være, at leveomkostningerne ved at leve i storbyen i nogle tilfælde kan være for store for en gruppe af personer, der typisk er uden for arbejdsmarkedet. I så fald kan personer med større handicap være mere tilbøjelige end andre til at flytte ud af storbyen. Omvendt omfatter den store grad af tilflytning til hovedstaden fra andre dele af landet formentlig især personer uden handicap, der flytter efter et job.

FIGUR 2.2

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter sværhedsgraden af handicapet. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland er signifikant. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 3.770 (uvægtet) og 778.476 (opvægtet); region Sjælland: 1.494 (uvægtet) og 325.295 (opvægtet); region Syddanmark: 877 (uvægtet) og 175.865 (opvægtet); region Midtjylland: 966 (uvægtet) og 187.593 (opvægtet); region Nordjylland: 433 (uvægtet) og 89.723 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

VÆSENTLIGSTE HANDICAP

Alle interviewpersoner, der i Arbejdskraftundersøgelsen har svaret ”ja” til, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem, er blevet bedt om at angive typen af deres væsentligste handicap. Hver person har frit kunnet angive typen af sit væsentligste handicap, og interviewerens har efterfølgende indkodet svaret i én af et større antal svarkategorier. Disse svarkategorier er efterfølgende grupperet i fire overordnede typer af væsentligste handicap: mobilitetshandicap, sanse- og kommunikationshandicap, psykiske lidelser og sygdomme.

TABEL 2.2

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter fire overordnede typer af væsentligste handicap. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Typer af handicap:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Mobilitetshandicap	35,1	42,8	39,7	44,8	39,1
Sanse- og kommunikationshandicap	2,9	3,2	2,6	1,4	2,7
Psykkiske lidelser	15,7	15,1	16,0	16,4	15,7
Sygdomme	46,2	38,9	41,6	37,4	42,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	316.156	171.895	180.856	86.580	755.488
Uvægtet antal personer	1.451	859	933	420	3.663

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

På landsplan finder vi, at personer med handicap oftest har angivet at have en sygdom som væsentligste handicap. Dette gælder 42,4 pct. af personerne med handicap, jf. tabel 2.2. Dernæst følger mobilitetshandicap, som er angivet af 39,1 pct. Cirka hver sjette med handicap, nemlig 15,7 pct., har angivet at have en psykisk lidelse, mens kun 2,7 pct. har angivet at have et sanse- og kommunikationshandicap. I alle fire beskæftigelsesregioner er de to hyppigst forekommende typer af væsentligste handicap mobilitetshandicap og sygdomme, men der er forskelle på, hvilken af disse typer af handicap der forekommer oftest. Personer med handicap i region Sjælland har således oftere end personer med handicap i henholdsvis region Syddanmark og region Nordjylland angivet at have en sygdom som væsentligste handicap (46,2 pct. mod henholdsvis 38,9 og 37,4 pct.), mens de omvendt sjældnere har angivet at have et mobilitetshandicap (35,1 pct. mod henholdsvis 42,8 og 44,8 pct.).

Ser vi på områderne, dækket af de otte RAR, skiller området, dækket af RAR Hovedstaden, sig ud ved, at personer med handicap sjældnere har oplyst at have et mobilitetshandicap og oftere en sygdom som væsentligste handicap, jf. bilagstabel B2.3. Omvendt skiller områderne, dækket af RAR Sydjylland og RAR Nordjylland, sig ud ved, at

personer med handicap oftere har oplyst at have et mobilitetshandicap og sjældnere en sygdom som væsentligste handicap.

SELVVURDERET ARBEJDSEVNE

I dette afsnit undersøger vi arbejdsevnen blandt personer med handicap i de fire beskæftigelsesregioner. Der er tale om selvvurderet arbejdsevne. Alle interviewpersoner i Arbejdskraftundersøgelsen er således blevet spurgt, hvordan de vurderer deres arbejdsevne på en skala fra 1-10, hvor 1 betyder, at man slet ikke kan arbejde, mens 10 betyder, at man har fuld arbejdsevne.

På landsplan vurderer en fjerdedel (25,6 pct.) af personerne med handicap, at de har fuld arbejdsevne (10), mens ligeledes en fjerdedel (24,9 pct.) vurderer, at de har høj arbejdsevne (7-9), jf. tabel 2.3. En femtedel (19,9 pct.) vurderer, at de har middel arbejdsevne (4-6), mens den resterende tredjedel (29,5 pct.) vurderer, at de har lav arbejdsevne (1-3).

TABEL 2.3

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter egen arbejdsevnevurdering (skala 1-10). I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent og gennemsnit.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
10 (Fuld arbejdsevne)	28,5	22,5	25,7	21,1	25,6
7-9	25,5	23,9	25,0	24,8	24,9
4-6	17,4	21,1	21,0	24,4	19,9
1-3 (1 = Kan slet ikke arbejde)	28,6	32,5	28,3	29,7	29,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Gennemsnit	6,2	5,8	6,2	5,8	6,1
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	324.603	175.263	187.216	89.179	776.260
Uvægtet antal personer	1.490	875	964	431	3.760

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen i fordelingen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test, mens forskellen i gennemsnittet er testet to og to op mod hinanden med en t-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procentsniveau. Forskellen i fordelingen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Vi finder kun mindre forskelle på, hvordan personer med handicap vurderer deres arbejdsevne i de fire beskæftigelsesregioner. Den gennem-

snitlige selvvaluerede arbejdsevne er lidt højere i region Sjælland og region Midtjylland (6,2) end i region Nordjylland og region Syddanmark (5,8). Sjælland er således den region, hvor personer med handicap oftest vurderer, at de har fuld arbejdsevne (28,5 pct. mod mellem 21,1 og 25,7 pct. i de tre øvrige regioner). Tilsvarende forekommer det lidt sjældnere i region Sjælland og i region Midtjylland, at personer med handicap vurderer deres arbejdsevne som lav (1-3), nemlig for henholdsvis 28,6 pct. og 28,3 pct.'s vedkommende, end i region Syddanmark og region Nordjylland, hvor andelen er henholdsvis 32,5 pct. og 29,7 pct.

ARBEJDSMARKEDSSTATUS

Vi ser nu på, hvilken tilknytning personer med handicap har til arbejdsmarkedet i de fire beskæftigelsesregioner, herunder hvor mange af dem der er i beskæftigelse. Vi følger her tilnærmelsesvis Danmarks Statistiks definition af "beskæftigelse" i Arbejdskraftundersøgelsen. Vi betragter med andre ord alle personer som beskæftigede, når de oplyser at have arbejdet mindst én betalt time i deres referenceuge¹⁴ eller, alternativt, ikke arbejdede i referenceugen, men havde et arbejde, som de midlertidigt var væk fra på grund af sygdom, orlov eller lignende, og som de ville vende tilbage til. Selvstændige og medarbejdende ægtefæller betragtes også som beskæftigede. Til forskel fra Danmarks Statistik definerer vi imidlertid også personer, der har tilsagn om at kunne påbegynde et arbejde inden for højst tre måneder, som beskæftigede. Sæsonudsving i beskæftigelsen i løbet af et år vil påvirke den opgjorte beskæftigelsesandel. Beskæftigelsen kan således være lidt forskellig i 1. og 2. kvartal. For at korrigere for sæsonudsving har vi, som i de tidligere rapporter, udelukket personer med midlertidigt arbejde fra analyserne.¹⁵

---

14. Jf. fodnote 3 i kapitel 1.

15. Midlertidigt arbejde defineres i denne sammenhæng som midlertidigt arbejde af højst seks måneders varighed, som ikke har karakter af uddannelse eller selvstændig virksomhed. Denne justering er på linje med den, der bl.a. blev foretaget i Larsen & Høgelund (2009) og Thomsen & Høgelund (2011).

TABEL 2.4

Arbejdsmarkedsstatus blandt personer med handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Andel beskæftigede:</i>	54,2	48,1	54,8	47,0	52,1
- heraf lønmodtagere	49,1	44,4	50,2	44,5	47,7
- heraf selvstændige ²	5,1	3,7	4,6	2,5	4,4
<i>Andel ikke-beskæftigede:</i>	45,8	51,9	45,2	53,0	47,9
- heraf ledige	4,5	4,7	3,6	6,6	4,6
- heraf uden for arbejdsstyrken	41,3	47,2	41,6	46,4	43,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	325.295	175.865	187.593	89.723	778.476
Uvægtet antal personer	1.494	877	966	433	3.770

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem region Midtjylland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Personer med handicap er i lidt større udstrækning i beskæftigelse i region Sjælland og region Midtjylland (henholdsvis 54,2 pct. og 54,8 pct.) end i region Syddanmark og region Nordjylland (henholdsvis 48,1 pct. og 47,0 pct.), jf. tabel 2.4. Tilsvarende er relativt set lidt færre uden for arbejdsstyrken i region Sjælland og region Midtjylland (henholdsvis 41,3 pct. og 41,6 pct.) end i region Syddanmark og region Nordjylland (47,2 pct. og 46,4 pct.).

Der er imidlertid ikke nævneværdige regionale forskelle på, hvor mange af personerne med handicap der er i beskæftigelse, når vi tager højde for, at gruppen af personer med handicap ikke har helt de samme karakteristika i de fire regioner. Vi vender tilbage til dette i kapitel 3.

Vi har også sammenlignet, hvilken tilknytning personer med handicap har til arbejdsmarkedet i de områder, der er dækket af de otte RAR, jf. bilagstabel B2.4. Her finder vi, at området, dækket af RAR Hovedstaden, adskiller sig markant fra de øvrige. Personer med handicap, der er bosat i dette område, er således i relativt størst omfang i beskæftigelse (57,4 pct.), mens de i relativt mindst omfang er uden for arbejds-

styrken (38,3 pct.). Den fundne forskel mellem beskæftigelsesregion Sjælland og henholdsvis beskæftigelsesregion Sydjylland og Nordjylland, som vi fandt ovenfor, er med andre ord primært drevet af den mere gunstige fordeling i området, dækket af RAR Hovedstaden. Derudover skal det nævnes, at området, dækket af RAR Fyn, skiller sig lidt ud ved at have den største andel af personer med handicap uden for arbejdsstyrken (49,0 pct.), mens området, dækket af RAR Vestjylland, skiller sig ud ved, at relativt mange af personerne med handicap er selvstændige, mens relativt få er ledige.

BESKÆFTIGEDES ARBEJDSUDBUD

Beskæftigelsesandelen blandt personer med handicap varierer som nævnt fra 47,0 til 54,2 pct. i de fire beskæftigelsesregioner. Vi ser i dette afsnit nærmere på de beskæftigedes¹⁶ arbejdsudbud i de fire regioner.

UGENTLIG ARBEJDSSTID

Vi ser først på, hvor mange timer beskæftigede med handicap arbejder om ugen i deres hovedbeskæftigelse.¹⁷ På landsplan arbejder personer med handicap i gennemsnit 30,2 timer om ugen, jf. tabel 2.5. Godt halvdelen (54,0 pct.) arbejder 37 eller flere timer pr. uge, en femtedel (20 pct.) arbejder mellem 21 og 36 timer ugentligt, 14,9 pct. arbejder 11-20 timer, mens 11,2 pct. arbejder 1-10 timer.

Der er ikke nævneværdige regionale forskelle på, hvor mange timer beskæftigede med handicap arbejder om ugen i deres hovedbeskæftigelse (29,5-30,7 timer i gennemsnit). Der er ganske vist lidt flere i region Sjælland (57,2 pct.), der arbejder mindst 37 timer om ugen, end i fx region Syddanmark (50,3 pct.), men hverken forskellene i gennemsnit eller forskellene i fordelingen er statistisk signifikante.

---

16. Beskæftigede omfatter her de personer, der har angivet at have arbejdet mindst én betalt time i deres respektive referenceuge, eller, alternativt, ikke at have arbejdet i referenceugen, men at have haft et job eller en aktivitet, som de ikke passede i referenceugen.

17. Som hovedregel anvendes oplysninger om den ugentlige arbejdstid, der er *aftalt*. For beskæftigede, der har oplyst, at de ikke har en aftalt ugentlig arbejdstid, fx selvstændige, anvendes det antal normale ugentlige arbejdstimer.

TABEL 2.5

Beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter ugentlig arbejdstid i hovedbeskæftigelsen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent og gennemsnit.

Tid i hovedbeskæftigelse:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
1-10 timer	10,3	12,3	12,1	10,7	11,2
11-20 timer	13,5	15,6	16,0	16,4	14,9
21-36 timer	19,0	21,7	19,7	20,8	20,0
Mindst 37 timer	57,2	50,3	52,2	52,1	54,0
I alt	100,0	99,9	100,0	100,0	100,1
Gennemsnit	30,7	29,8	29,8	29,5	30,2
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	181.432	87.826	106.853	42.863	418.974
Uvægtet antal personer	885	488	574	231	2.178

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen i fordelingen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test, mens forskellen i gennemsnit er testet to og to op mod hinanden med en t-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

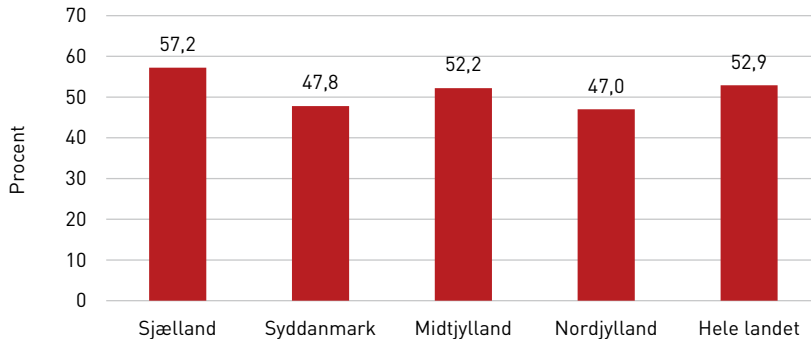
ATYPISKE ARBEJDTIDER

Vi ser dernæst på, i hvilket omfang beskæftigede med handicap har atypiske arbejdstider i de fire beskæftigelsesregioner. Atypisk arbejdstid omfatter arbejdstid i aften- eller nattetimerne, arbejdstid i weekenden eller skifteholdsarbejde.

Personer med handicap har oftere atypiske arbejdstider i region Sjælland (57,2 pct.) end i region Syddanmark (47,8 pct.) og region Nordjylland (47,0 pct.), jf. figur 2.3. Forskellen kan måske hænge sammen med, at relativt færre i region Sjælland end i de to andre regioner har et større handicap, og at personer med et større handicap i højere grad varetager job, som er placeret inden for normal arbejdstid (Larsen & Larsen, 2017).

FIGUR 2.3

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der har atypiske arbejdstider. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland er signifikant. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.182 (uvægtet) og 419.763 (opvægtet); region Sjælland: 877 (uvægtet) og 181.890 (opvægtet); region Syddanmark: 488 (uvægtet) og 87.826 (opvægtet); region Midtjylland: 575 (uvægtet) og 106.962 (opvægtet); region Nordjylland: 232 (uvægtet) og 43.085 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

FASTANSÆTTELSE

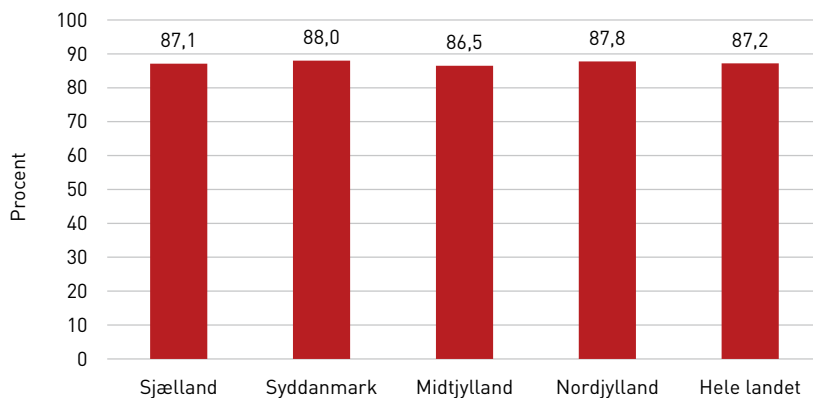
Vi undersøger dernæst, i hvilket omfang beskæftigede med handicap er fastansat. Med ”fastansat” menes, at en beskæftiget har et tidsubegrænset job, det vil sige en ansættelseskontrakt uden slutdato.

Langt hovedparten af beskæftigede med handicap er fastansatte. På landsplan drejer det sig om 87,2 pct., mens det gælder 86,5-88,0 pct. i de fire beskæftigelsesregioner, jf. figur 2.4. Der er med andre ord ikke nævneværdige regionale forskelle på, hvor mange af de beskæftigede med handicap der er fastansatte.

FIGUR 2.4

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der er fastansat i deres hovedbeskæftigelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹

Procent

Anm.: Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.000 (uvægtet) og 385.833 (opvægtet); region Sjælland: 804 (uvægtet) og 165.470 (opvægtet); region Syddanmark: 452 (uvægtet) og 81.276 (opvægtet); region Midtjylland: 527 (uvægtet) og 98.281 (opvægtet); region Nordjylland: 217 (uvægtet) og 40.806 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

BIJOB

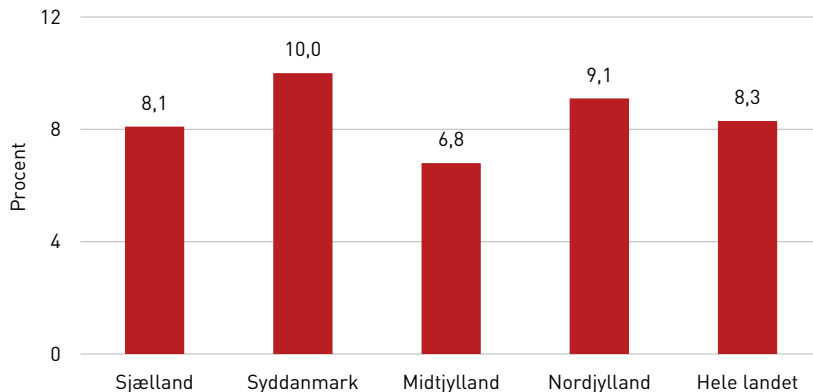
Endelig har vi undersøgt, i hvilket omfang beskæftigede med handicap har bijob ved siden af hovedbeskæftigelsen.

På landsplan har 8,3 pct. af de beskæftigede med handicap bijob, jf. figur 2.5. Der er heller ikke i dette tilfælde nævneværdige regionale forskelle. Der er ganske vist relativt set lidt færre, der har bijob i region Midtjylland (6,8 pct.) end i region Syddanmark (10,0 pct.), mens de regionale forskelle ikke er statistisk signifikante.

FIGUR 2.5

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der har et bijob ved siden af hovedbeskæftigelsen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.182 (uvægtet) og 419.763 (opvægtet); region Sjælland: 887 (uvægtet) og 181.890 (opvægtet); region Syddanmark: 488 (uvægtet) og 87.826 (opvægtet); region Midtjylland: 575 (uvægtet) og 106.962 (opvægtet); region Nordjylland: 232 (uvægtet) og 43.085 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

MODTAGELSE AF OVERFØRSELSINDKOMSTER

I dette afsnit undersøger vi, om der er regionale forskelle, når det gælder modtagelsen af overførselsindkomster. Vi ser på, hvor mange af personerne med handicap der modtager overførselsindkomster, og hvilke former for ydelser de i så fald modtager. Vi skelner i denne forbindelse mellem beskæftigede og ikke-beskæftigede. Til dette formål anvender vi oplysninger om modtagelse af ydelser i referenceugen, baseret på DREAM-data.

BESKÆFTIGEDES MODTAGELSE AF OVERFØRSELSINDKOMSTER

”Beskæftigelse” omfatter både ordinær (ustøttet) beskæftigelse og støttet beskæftigelse. I dette afsnit ser vi på personer med handicap, som har

oplyst, at de var beskæftigede i deres referenceuge i 2016.¹⁸ For disse personer undersøger vi, hvor mange der er i henholdsvis ustøttet og støttet beskæftigelse, samt hvor mange der modtager en anden form for overførselsindkomst. Vi har inddelt personerne i kategorierne ”Ingen ydelse”, ”Beskæftigelsesrettede ydelser” (fx fleksjob og job med løntilskud), ”Ikke-beskæftigelsesrettede ydelser” (fx SU) og ”Andet”¹⁹. Bilagstabel B2.5 indeholder en liste over alle de ydelser, der indgår under de fire kategorier.

På landsplan modtog næsten 2 ud af 3 (65,5 pct.) af de beskæftigede med handicap ingen ydelse i referenceugen. Hver sjettede (16,6 pct.) modtog en beskæftigelsesrettet ydelse, mens 1 ud af 12 (8,5 pct.) modtog en ikke-beskæftigelsesrettet ydelse, hovedsageligt SU, jf. tabel 2.6.

Region Sjælland adskiller sig fra region Midtjylland og region Nordjylland. I region Sjælland modtog beskæftigede med handicap således lidt sjældnere en ydelse i referenceugen (69,4 pct.), end tilfældet er i region Midtjylland og region Nordjylland (henholdsvis 61,0 og 62,3 pct.). Omvendt modtog beskæftigede med handicap oftere en beskæftigelsesrettet ydelse i især region Nordjylland (23,1 pct.), men også i region Midtjylland (19,1 pct.), end i region Sjælland (13,7 pct.).

Når vi sammenligner områderne, dækket af de otte RAR, skiller området, dækket af RAR Hovedstaden, sig ud: Flere af de beskæftigede med handicap i dette område modtog ikke nogen ydelse (70,7 mod 59,7-66,5 pct. i områderne, dækket af de øvrige RAR), mens markant færre modtog en beskæftigelsesrettet ydelse (11,3 mod 18,9-22,9 pct.²⁰) – området, dækket af RAR Sydjylland, hvor 12,8 pct. modtog en beskæftigelsesrettet ydelse, udgør dog en undtagelse, jf. bilagstabel B2.6. Forskellen mellem beskæftigelsesregion Sjælland (der er dækket af RAR Sjælland og RAR Hovedstaden) og henholdsvis beskæftigelsesregion Sydjylland og Nordjylland, som vi fandt ovenfor, er med andre ord primært drevet af en anderledes fordeling i hovedstadsområdet.

---

18. Det vil sige personer, der har angivet at have arbejdet mindst én betalt time i deres respektive referenceuge, eller, alternativt, ikke arbejdede i referenceugen, men havde et job eller en aktivitet, som de ikke passede i referenceugen.

19. ”Andet”-kategorien indeholder en række fejlkategoriseringer, såsom at en person i Arbejdskraftundersøgelsen har oplyst at have været i beskæftigelse i referenceugen, mens vedkommende ifølge DREAM var på dagpenge som følge af fuld ledighed i pågældende uge. Vi ved ikke, hvilken af de to kilder der er korrekt i hvert enkelt tilfælde.

20. Området, dækket af RAR Sydjylland, udgør en undtagelse med 12,8 pct. med en beskæftigelsesrettet ydelse.

TABEL 2.6

Beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter overordnet type af ydelse i DREAM i referenceugen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Typen af ydelse:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Ingen ydelse	69,4	64,3	61,0	62,3	65,5 ^{a)}
Beskæftigelsesrettet ydelse	13,7	16,4	19,1	23,1	16,6
Ikke-beskæftigelsesrettet ydelse	8,7	7,9	9,2	7,3	8,5
Andet	8,3	11,3	10,7	7,3	9,4
I alt	100,1	99,9	100,1	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	181.093	87.119	105.772	42.892	416.876
Uvægtet antal personer	882	485	570	231	2.168

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Midtjylland og region Nordjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

IKKE-BESKÆFTIGEDES ARBEJDSUDBUD OG MODTAGELSE AF OVERFØRSELSINDKOMSTER

Vi ser i dette afsnit nærmere på modtagelsen af overførselsindkomst blandt personer, der ifølge Arbejdskraftundersøgelsen 2016 ikke var i beskæftigelse i referenceugen.²¹ Formålet med afsnittet er at få et indblik i, om der er regionale forskelle på, hvor tæt ikke-beskæftigede med handicap er på arbejdsmarkedet. Vi indleder derfor afsnittet med at undersøge, hvor mange af de ikke-beskæftigede med handicap der inden for de seneste fire uger op til referenceugen har søgt erhvervsarbejde, og hvor mange der ikke har søgt, men har oplyst, at de ønsker erhvervsarbejde.²²

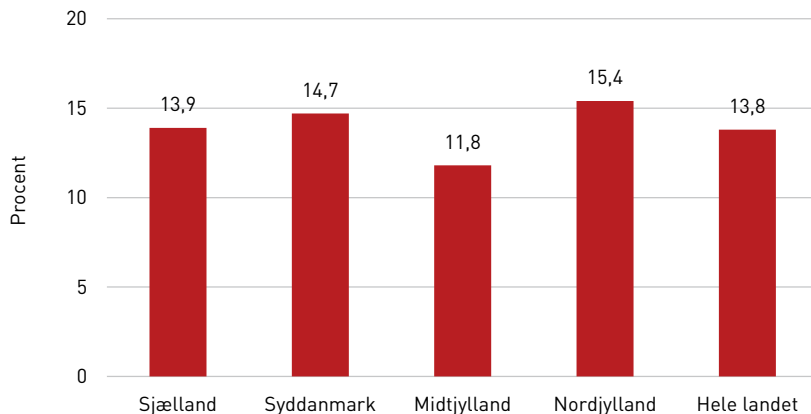
På landsplan har knap hver syvende (13,8 pct.) af de ikke-beskæftigede med handicap søgt erhvervsarbejde i de foregående fire uger op til deres referenceuge, jf. figur 2.6. I de fire beskæftigelsesregioner drejer det sig om mellem 11,8 og 15,4 pct. De regionale forskelle er ikke statistisk signifikante.

21. Det vil sige personer, der enten ikke har angivet at have arbejdet mindst én betalt time i deres respektive referenceuge eller, alternativt, ikke arbejdede i referenceugen, og som heller ikke havde et job eller en aktivitet, som de blot ikke passede i referenceugen.

22. Ikke-beskæftigede med handicap, som har fået tilsagn om at påbegynde et arbejde om mindre end tre måneder, betragtes her som beskæftigede og indgår derfor ikke i opgørelsen.

FIGUR 2.6

Andelen af ikke-beskæftede med handicap i alderen 16-64 år, som har søgt erhvervsarbejde i de foregående fire uger op til referenceugen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

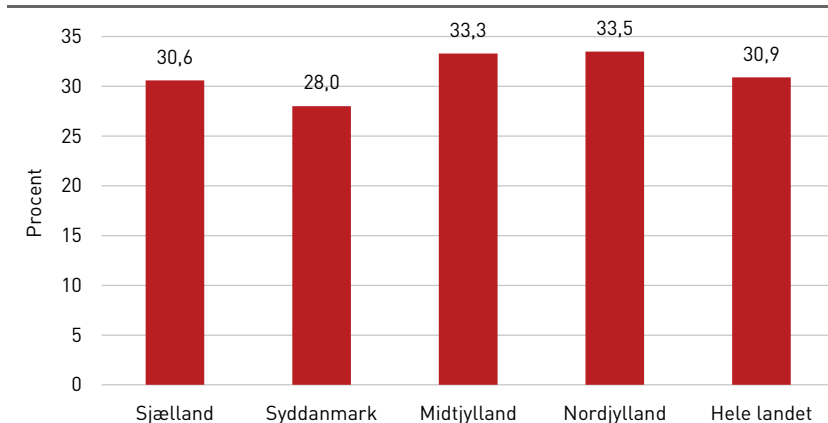
Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 1.588 (uvægtet) og 358.713 (opvægtet); region Sjælland: 607 (uvægtet) og 143.405 (opvægtet); region Syddanmark: 389 (uvægtet) og 88.040 (opvægtet); region Midtjylland: 391 (uvægtet) og 80.631 (opvægtet); region Nordjylland: 201 (uvægtet) og 46.638 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Der er heller ikke nævneværdige forskelle, når vi ser på, hvor mange af de ikke-beskæftede med handicap der ikke har søgt, men som ønsker erhvervsarbejde. På landsplan er andelen 30,9 pct., svarende til knap hver tredje ikke-beskæftede med handicap, mens den svinger mellem 28,0 og 33,5 pct. i de fire beskæftigelsesregioner, jf. figur 2.7.

FIGUR 2.7

Andelen af ikke-beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, som ikke har søgt, men som ønsker erhvervsarbejde. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 1.588 (uvægtet) og 358.713 (opvægtet); region Sjælland: 607 (uvægtet) og 143.405 (opvægtet); region Syddanmark: 389 (uvægtet) og 88.040 (opvægtet); region Midtjylland: 391 (uvægtet) og 80.631 (opvægtet); region Nordjylland: 201 (uvægtet) og 46.638 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Vi har desuden undersøgt de ikke-beskæftigedes modtagelse af ydelser i referenceugen. Vi har inddelt personerne i følgende kategorier: ”Varig ydelse” (fx førtidspension og efterløn), ”Midlertidig ydelse” (fx dagpenge, kontanthjælp og integrationsydelse), ”SU”²³, ”Ingen ydelse” og ”Andet”²⁴. Bilagstabel B2.7 indeholder en liste over samtlige ydelser, der indgår under de fire kategorier.

På landsplan modtog lige knap halvdelen (48,9 pct.) af de ikke-beskæftigede med handicap en varig ydelse, mens knap hver tredje (30,3 pct.) modtog en midlertidig ydelse. Hver tiende (10,2 pct.) modtog ikke nogen ydelse, mens 7,6 pct. modtog SU, jf. tabel 2.7.

23. Vi har valgt at indplacere den midlertidige ydelse SU i en selvstændig kategori grundet dels dens særlige karakter som uddannelsesrettet ydelse, dels dens volumen.

24. ”Andet” omfatter en række fejkategoriseringer, såsom at en person i Arbejdskraftundersøgelsen har oplyst ikke at have været i beskæftigelse i referenceugen, mens vedkommende ifølge DREAM fx var på dagpenge i mindre end 50 pct. af ugen eller i fleksjob.

TABEL 2.7

Ikke-beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter overordnet type af ydelse i DREAM i referenceeugen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Typen af ydelse:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Varig ydelse	47,8	47,3	54,0	46,3	48,9
Midlertidig ydelse, ekskl. SU	32,0	31,5	25,0	32,2	30,3
SU	6,9	7,8	9,7	5,5	7,6
Ingen ydelse	11,4	10,8	7,0	10,6	10,2
Andet	1,9	2,6	4,3	5,3	3,1
I alt	100,0	100,0	100,0	99,9	100,1
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	139.138	85.754	78.051	45.476	348.420
Uvægtet antal personer	590	380	378	195	1.543

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

I region Midtjylland modtog relativt flere af de ikke-beskæftigede med handicap en varig ydelse (54,0 pct.) end i de tre øvrige beskæftigelsesregioner (46,3-48,9 pct.). Tilsvarende modtog relativt færre i denne region en midlertidig ydelse (25,0 mod 30,3-32,2 pct.). Fordelingen for region Midtjylland adskiller sig dog kun statistisk signifikant fra fordelingen for region Sjælland. Resultaterne antyder, at ikke-beskæftigede med handicap er lidt længere væk fra arbejdsmarkedet i region Midtjylland end i region Sjælland.

Ikke-beskæftigede med handicap, der er bosat i området, dækket af RAR Hovedstaden, skiller sig ud, når det gælder deres fordeling på ydelser, jf. bilagstabel B2.8. Markant færre af de ikke-beskæftigede i dette område modtog således en varig ydelse (40,6 mod 45,5-57,9 pct. i områderne, dækket af de øvrige RAR). Ikke-beskæftigede med handicap, der er bosat i området, dækket af RAR Hovedstaden, ser med andre ord ud til at være lidt tættere på arbejdsmarkedet. Området, dækket af RAR Sjælland, skiller sig ud ved at have relativt flest på varig ydelse (57,9 pct.) og relativt færrest på SU (4,0 pct. mod 5,5-11,9 pct.). Området, dækket af RAR Vestjylland, skiller sig ud ved, at relativt færrest ikke modtog nogen ydelse (4,4 pct. mod 8,6-12,2 pct.).

OPSUMMERING

- Personer, bosiddende i region Sjælland, har sjældnere oplyst at have et handicap eller længerevarende helbredsproblem (19,5 pct.) end personer, der er bosiddende i de tre øvrige beskæftigelsesregioner (23,0-24,2 pct.). Det er personer i hovedstadsområdet (RAR Hovedstaden), der sjældnest oplyser at have et handicap eller længerevarende helbredsproblem (17,7 pct.).
- Personer med handicap har sjældnere oplyst at have et større handicap i region Sjælland (46,9 pct.) end i henholdsvis region Syddanmark og region Nordjylland (52,1 og 53,1 pct.). Forskellene skal ses i lyset af, at relativt få af personerne med handicap i området, dækket af RAR Hovedstaden, har et større handicap (42,0 pct.), mens det omvendte er tilfældet for personer med handicap i områderne, dækket af RAR Sjælland og RAR Fyn (henholdsvis 55,7 og 56,5 pct.).
- I region Sjælland har personer med handicap oftere en sygdom og sjældnere et mobilitetshandicap som væsentligste handicap (henholdsvis 46,2 og 35,1 pct.) end i region Syddanmark (henholdsvis 37,4 og 42,8 pct.) og region Nordjylland (henholdsvis 38,9 og 44,8 pct.). Dette resultat er drevet af, at der er relativt få i området, dækket af RAR Hovedstaden, der har et mobilitetshandicap (34,3 pct.), og relativt mange, der har en sygdom (46,6 pct.), mens der omvendt er relativt mange i områderne, dækket af RAR Syddanmark og RAR Nordjylland, der har et mobilitetshandicap (henholdsvis 45,4 og 44,8 pct.), og relativt få, der har en sygdom (henholdsvis 37,0 og 37,4 pct.).
- Personer med handicap har i gennemsnit en højere selv vurderet arbejdsevne (skala fra 1-10) i region Sjælland (6,2) end i region Syddanmark (5,8), hvor den selv vurderede arbejdsevne er lavest. Region Sjælland er samtidig den beskæftigelsesregion, hvor personer med handicap oftest oplyser at have fuld arbejdsevne (28,5 pct. mod 21,1-25,7 pct. i de tre øvrige regioner).
- Personer med handicap er oftere i beskæftigelse i region Sjælland og region Midtjylland (henholdsvis 54,2 og 54,8 pct.) end i region Syddanmark og region Nordjylland (henholdsvis 48,1 og 47,0 pct.). Beskæftigelsesandelen er størst i området, dækket af RAR Hovedstaden, (57,4 mod 47,0-55,5 pct. i områderne, dækket af de øvrige RAR).

- Beskæftigede med handicap i region Sjælland har oftere atypiske arbejdstider (57,2 pct.) end beskæftigede med handicap i region Syddanmark og region Nordjylland (henholdsvis 47,0 og 47,8 pct.).
- Beskæftigede med handicap er oftere i ustøttet beskæftigelse i region Sjælland (70,9 pct.) end i region Midtjylland (62,5 pct.) og region Nordjylland (62,9 pct.). Opgjort på RAR-områderne er andelen størst i området, dækket af RAR Hovedstaden (72,4 pct.).
- Ikke-beskæftigede med handicap ser ud til at være lidt tættere på arbejdsmarkedet i region Sjælland end i region Midtjylland: Relativt færre modtog således en varig ydelse (47,8 mod 54,0 pct.). RAR Hovedstaden er det område, hvor relativt færrest modtog en varig ydelse (40,6 pct.), mens relativt flest modtog en sådan ydelse i området, dækket af RAR Sjælland (57,9 pct.).

UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE

I dette kapitel undersøger vi sammenhængen mellem handicap og uddannelse i de fire beskæftigelsesregioner. Vi undersøger først, hvordan personer med handicap er fordelt på højeste fuldførte uddannelse, herunder hvor mange af dem der har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Dernæst belyser vi den igangværende uddannelsesaktivitet blandt personer med handicap. I forlængelse heraf undersøger vi, om der er regionale forskelle, når det gælder uddannelsesniveau og igangværende uddannelsesaktivitet blandt personer med handicap, når vi samtidig tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner. S sammensætningen på fx alder og sværhedsgrad af handicappet kan spille en rolle i denne forbindelse. Endelig undersøger vi, hvilken sammenhæng der er mellem uddannelsesniveaut og sandsynligheden for at være i beskæftigelse for personer med handicap, hvor vi ligeledes tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat på regionalt niveau.

Grundet databruddet i 2016, beskrevet i kapitel 1, har vi ikke mulighed for at sammenligne tal for 2016 med tal for tidligere år, og vi ser derfor ikke på udviklingen over tid.

Vi finder, at relativt flere af personerne med handicap har en erhvervskompetencegivende uddannelse i region Sjælland og region Midtjylland end i region Syddanmark. Der er derimod ikke regionale for-

skelle, når vi ser på, hvor mange der er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. På landsplan har knap halvdelen af personerne med handicap i alderen 20-35 år hverken fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Der er ikke nævneværdig forskel på de fire beskæftigelsesregioner i denne forbindelse. Området, dækket af RAR Hovedstaden, skiller sig imidlertid ud ved, at andelen her er mindre end i de områder, der er dækket af de øvrige RAR. Endelig finder vi, at der isoleret set ikke er regionale forskelle, når det gælder den positive betydning af at have en erhvervskompetencegivende uddannelse for beskæftigessandsynligheden.

UDDANNELSESNIVEAU

I dette afsnit undersøger vi, hvordan personer med handicap er fordelt på højeste fuldførte uddannelse i de fire beskæftigelsesregioner.

På landsplan har godt hver tredje person med handicap (35,5 pct.) grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, jf. tabel 3.1. Endnu en tredjedel (33,5 pct.) har en erhvervsfaglig uddannelse som højeste fuldførte uddannelse, mens knap hver fjerde (23,3 pct.) har en videregående uddannelse. Især region Sjælland, men også region Midtjylland, adskiller sig fra regionerne Syddanmark og Nordjylland i denne forbindelse: Personer med handicap i region Sjælland og region Midtjylland har sjældnere grundskolen som højeste fuldførte uddannelse (henholdsvis 31,9 og 33,5 pct.) end personer med handicap i region Syddanmark og region Nordjylland (41,7 og 40,4 pct.). Til gengæld har personer med handicap i region Sjælland og region Midtjylland oftere en gymnasial uddannelse (henholdsvis 9,0 og 8,2 pct. mod henholdsvis 5,9 og 5,8 pct. i region Syddanmark og region Nordjylland) eller en mellemlang eller lang videregående uddannelse (henholdsvis 22,1 og 20,3 pct. mod henholdsvis 14,5 og 15,3 pct.). Derimod er der ikke nævneværdige regionale forskelle, når det gælder, hvor mange der har en erhvervsfaglig uddannelse (32,4-34,8 pct.).

TABEL 3.1

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter højeste fuldførte uddannelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Uddannelser:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Grundskole	31,9	41,7	33,5	40,4	35,5
Gymnasial uddannelse	9,0	5,9	8,2	5,8	7,7
Erhvervsfaglig uddannelse	32,4	33,8	34,8	34,3	33,5
Kort videregående uddannelse	4,6	4,1	3,2	4,2	4,1
Mellemlang videregående uddannelse inkl. bachelor	13,4	12,3	14,8	11,3	13,3
Lang videregående uddannelse inkl. ph.d.	8,7	2,2	5,5	4,0	5,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	289.970	158.397	173.680	83.042	705.089
Uvægtet antal personer	1.385	820	916	410	3.531

Anm.: Vægtede tal. Vi har taget udgangspunkt i Danmarks Statistiks uddannelsesgruppering på hovedgruppeniveau.

Grundet få observationer for nogle beskæftigelsesregioner har vi lagt almen- og erhvervs-gymnasial uddannelse sammen, bacheloruddannelse har vi lagt ind under mellemlang videregående uddannelse, og ph.d.-uddannelse har vi lagt ind under lang videregående uddannelse. Uddannelsesniveaet "Forberedende uddannelse" er udeladt af tabellen pga. meget få observationer for alle fire beskæftigelsesregioner. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark, region Midtjylland og region Nordjylland er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem region Syddanmark og region Midtjylland.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

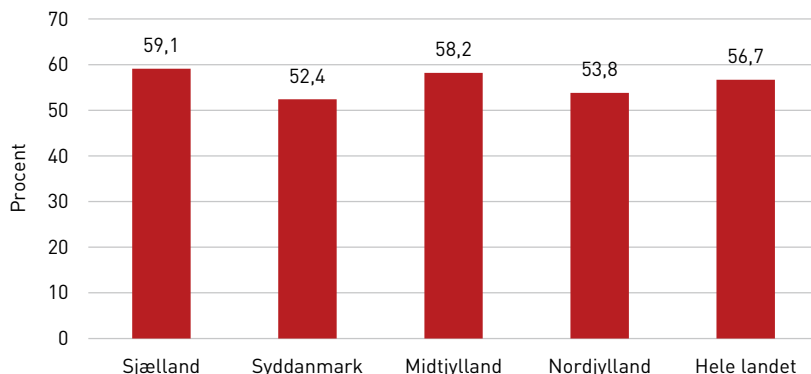
Vi ser dernæst på, hvor mange af personerne med handicap i de enkelte regioner der har en erhvervskompetencegivende uddannelse, det vil sige enten en erhvervsfaglig eller en videregående uddannelse. Vi finder, at personer med handicap i region Sjælland og i region Midtjylland oftere har en erhvervskompetencegivende uddannelse (59,1 og 58,2 pct.) end i region Syddanmark (52,4 pct.), jf. figur 3.1.

De regionale forskelle med hensyn til, hvor mange personer med handicap der har en erhvervskompetencegivende uddannelse, kan bl.a. være en følge af, at befolkningssammensætningen er forskellig. For at tage højde herfor har vi foretaget en logistisk regression, hvor vi undersøger, om de nævnte regionale forskelle fortsat findes, når vi tager højde for forhold som køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, sværhedsgrad og type af det væsentligste handicap, alder ved erhvervelse af handicapet og beskæftigelsesregion, jf. bilagstabel B3.1. Det viser sig at være til-

fældet: Sandsynligheden for at have en erhvervskompetencegivende uddannelse er også isoleret set større i region Sjælland og region Midtjylland end i region Syddanmark (ej vist).²⁵

FIGUR 3.1

Andelen af personer med handicap i alderen 16-64 år, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse¹. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.² Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Syddanmark og henholdsvis region Sjælland og region Midtjylland er signifikant. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 3.533 (uvægtet) 705.488 (opvægtet); region Sjælland: 1.385 (uvægtet) og 289.970 (opvægtet); region Syddanmark: 820 (uvægtet) og 158.397 (opvægtet); region Midtjylland: 918 (uvægtet) og 174.079 (opvægtet); region Nordjylland: 410 (uvægtet) og 83.042 (opvægtet).

1. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført erhvervsfaglig eller videregående uddannelse.
2. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Vi har også undersøgt, hvor mange af personerne med handicap der har en erhvervskompetencegivende uddannelse i de otte områder, der er dækket af de Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR). Det viser sig, at området, dækket af RAR Hovedstaden²⁶ (62,1 pct.), er det sted, hvor relativt flest af personerne med handicap har en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens området, dækket af RAR Sydjylland, er det sted, hvor relativt færrest har en sådan uddannelse (50,5 pct.), jf. bilagstabel B3.2.

25. Vi har foretaget en logistisk regression som i bilagstabel B3.1, men hvor region Midtjylland er referencekategorien i stedet for region Sjælland.

26. Inkluderer RAR Bornholm.

Da området, dækket af RAR Sjælland, ikke skiller sig nævneværdigt ud, er den forskel, vi fandt ovenfor mellem region Sjælland og henholdsvis region Syddanmark og region Nordjylland, drevet af situationen i det område, der er dækket af RAR Hovedstaden. Tilsvarende er den forskel, vi fandt ovenfor mellem region Syddanmark og henholdsvis region Sjælland og region Midtjylland, drevet af situationen i området, dækket af RAR Syddanmark. Området, dækket af RAR Fyn, skiller sig således ikke nævneværdigt ud.

IGANGVÆRENDE UDDANNELSE

I dette afsnit undersøger vi, om der er regionale forskelle, når vi ser på, hvor mange af personerne med handicap der er i gang med en uddannelse.

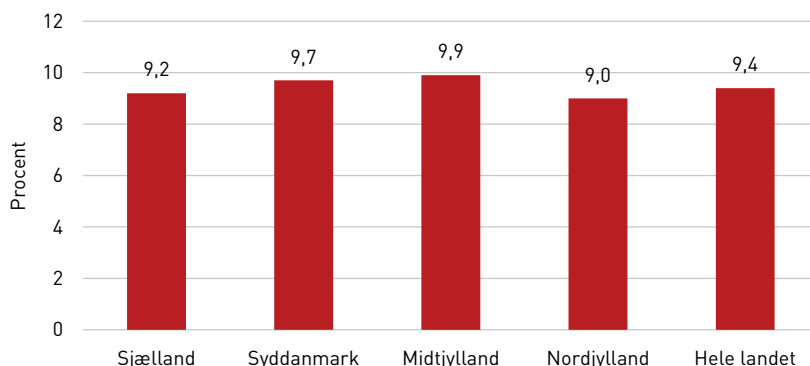
På landsplan er knap hver tiende person (9,4 pct.) med handicap i gang med en uddannelse, jf. figur 3.2. Der er i denne forbindelse kun minimale regionale forskelle – fra 9,0 pct. i region Nordjylland til 9,9 pct. i region Midtjylland. Samme billede tegner sig, når vi, via en logistisk regression, tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner mht. køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, sværhedsgrad og type af det væsentligste handicap, alder ved erhvervelse af handicappet og beskæftigelsesregion (ej vist).

Vi finder også kun mindre forskelle mellem de områder, der er dækket af de enkelte RAR, når vi ser på den igangværende uddannelsesaktivitet, jf. bilagstabel B3.3. Kun området, dækket af RAR Sjælland, skiller sig lidt ud, idet relativt få er i gang med en uddannelse (6,4 pct. mod 7,9-12,9 pct. i områderne, dækket af de øvrige RAR).

Det er imidlertid værd at bemærke, at der, når vi gennemfører en logistisk regression, hvor vi tager højde for køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, sværhedsgrad og type af det væsentligste handicap og alder ved erhvervelse af handicappet, er relativt færre personer med handicap i områderne, dækket af RAR Sjælland og RAR Vestjylland, der er i gang med en uddannelse, end i de områder, der er dækket af henholdsvis RAR Hovedstaden, RAR Midtjylland og RAR Fyn. Der er desuden relativt færre i området, dækket af RAR Syddanmark, der er i gang med en uddannelse, end i området, dækket af RAR Fyn, hvor relativt flest er i gang med en uddannelse (ej vist).

FIGUR 3.2

Andelen af personer med handicap i alderen 16-64 år, der er i gang med en uddannelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 3.770 (uvægtet) 778.476 (opvægtet); region Sjælland: 1.494 (uvægtet) og 325.295 (opvægtet); region Syddanmark: 877 (uvægtet) og 175.865 (opvægtet); region Midtjylland: 966 (uvægtet) og 187.593 (opvægtet); region Nordjylland: 433 (uvægtet) og 89.723 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

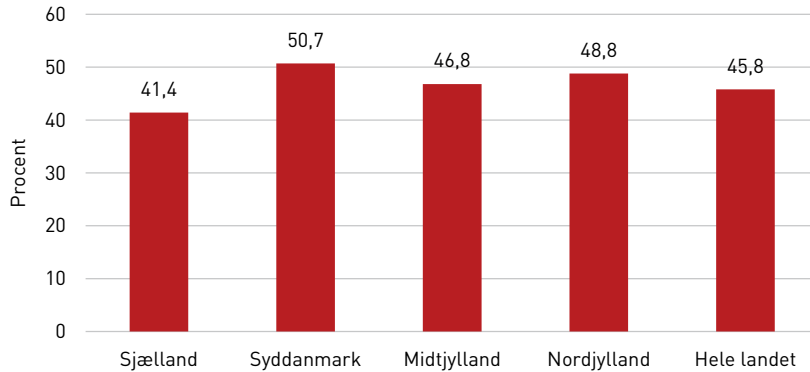
UNGE UDEN ERHVERVSKOMPETENCEGIVENDE UDDANNELSE

I dette afsnit undersøger vi uddannelsessituationen blandt unge med handicap, det vil sige, at vi alene ser på aldersgruppen 20-35 år. Vi ser på, hvor mange i denne aldersgruppe der hverken har fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Vi får dermed et skøn over, hvor mange i aldersgruppen der ikke har (eller umiddelbart kan forventes at få) en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Vi finder, at 46 pct. af unge med handicap på landsplan hverken har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse eller er i gang med én, jf. figur 3.3. Andelen er mindst i region Sjælland (41,4 pct.) og størst i region Syddanmark (50,7 pct.) – ingen af forskellene er dog statistisk signifikante.

FIGUR 3.3

Andelen af personer i alderen 20-35 år, der hverken har fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 652 (uvægtet) 157.741 (opvægtet); region Sjælland: 247 (uvægtet) og 60.335 (opvægtet); region Syddanmark: 138 (uvægtet) og 34.751 (opvægtet); region Midtjylland: 188 (uvægtet) og 44.103 (opvægtet); region Nordjylland: 79 (uvægtet) og 18.552 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Sammenligner vi områderne, der dækkes af de otte RAR, finder vi, at området, dækket af RAR Hovedstaden, skiller sig ud ved, at unge med handicap sjældnere hverken har fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse (34,2 mod 41,8-56,9 pct. i områderne, dækket af de øvrige RAR), jf. bilagstabel B3.4. Det er altså situationen blandt personer med handicap i området, dækket af RAR Hovedstaden, der er den primære årsag til, at andelen, der hverken har fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse, er lidt mindre i region Sjælland end i de tre øvrige beskæftigelsesregioner, jf. figur 3.3.

UDDANNELSESNIVEAU OG BESKÆFTIGELSESSITUATION

Sandsynligheden for, at personer med handicap er i beskæftigelse, stiger, hvis de har en erhvervskompetencegivende uddannelse, se Larsen & Lar-

sen (2017). I dette afsnit ser vi nærmere på, om der er regionale forskelle i denne forbindelse.²⁷

Det viser sig, at der ikke er nævneværdig forskel på sandsynligheden for, at personer med handicap er i beskæftigelse i de fire beskæftigelsesregioner, når vi kontrollerer for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat på regionalt niveau, jf. bilagstabel B3.5. De forskelle i beskæftigelsesandelen mellem region Sjælland og region Midtjylland på den ene side og region Syddanmark og region Nordjylland på den anden, som vi fandt i kapitel 2 (tabel 2.4), forsvinder således, når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner. Dertil kommer, at den positive betydning af at have en erhvervskompetencegivende uddannelse for beskæftigelsesandsynligheden heller ikke adskiller sig nævneværdigt mellem de fire beskæftigelsesregioner.²⁸

OPSUMMERING

- Personer med handicap har oftere en erhvervskompetencegivende uddannelse i region Sjælland og region Midtjylland (henholdsvis 59,1 og 58,2 pct.) end i region Syddanmark (52,4 pct.). Denne forskel gælder også, når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner. Den relativt store andel i region Sjælland er drevet af situationen i området, dækket af RAR Hovedstaden, mens den relativt lille andel i region Syddanmark er drevet af situationen i området, dækket af RAR Sydjylland.
- Der er ikke nævneværdig forskel mellem beskæftigelsesregionerne, når det gælder, hvor stor en andel af personerne med handicap der

---

27. I analysen har vi beskæftigelsesstatus som afhængig variabel og erhvervskompetencegivende uddannelse, beskæftigelsesregion samt interaktionen mellem erhvervskompetencegivende uddannelse og beskæftigelsesregion som uafhængige variable. Derudover har vi kontrolleret for en række øvrige individkarakteristika, herunder den regionale ledighedsprocent. Idet vores model kan karakteriseres som en "difference-in-differences"-model, kan vi fortolke koefficienten for interaktionsleddet som interaktionseffekten, dvs. forskellen i beskæftigelsesandsynligheden mellem personer med handicap i de forskellige beskæftigelsesregioner (jf. Puhani (2008) og Cornelissen & Sonderhof (2009)).

28. Interaktionsleddene "erhvervskompetencegivende uddannelse×Syddanmark", "erhvervskompetencegivende uddannelse×Midtjylland" og "erhvervskompetencegivende uddannelse×Nordjylland" er ikke statistisk signifikante, set i forhold til referencekategorien "erhvervskompetencegivende uddannelse×Sjælland". Samme billede tegner sig, når vi anvender de øvrige beskæftigelsesregioner som referencekategori.

er i gang med en uddannelse. Når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner, er relativt færre af personerne med handicap i områderne, dækket af RAR Sjælland og RAR Vestjylland, i gang med en uddannelse end i områderne, dækket af henholdsvis RAR Hovedstaden, RAR Midtjylland og RAR Fyn. Der er desuden relativt færre i området, dækket af RAR Sydjylland, der er i gang med en uddannelse, end i området, dækket af RAR Fyn, hvor relativt flest er i gang med en uddannelse.

- På landsplan har 46 pct. af de unge (20-35 år) med handicap hverken fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Andelen er mindst i region Sjælland (41,4 pct.) og størst i region Syddanmark (50,7 pct.). Den mindste andel finder vi blandt de personer med handicap, der er bosat i området, dækket af RAR Hovedstaden (34,2 pct.).
- Der er ikke regionale forskelle, hvad angår sandsynligheden for, at personer med handicap er i beskæftigelse i de fire beskæftigelsesregioner, når vi kontrollerer for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat på regionalt niveau.
- Der er heller ikke regionale forskelle, når det gælder den positive betydning af at have en erhvervskompetencegivende uddannelse for beskæftigelsessandsynligheden, når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner.

BESKÆFTIGELSE PÅ SÆRLIGE VILKÅR

I dette kapitel ser vi nærmere på ansættelsesforholdet for beskæftigede med handicap på tværs af de fire beskæftigelsesregioner. Vi ser først på, hvor udbredt det er, at beskæftigede med handicap er ansat på særlige vilkår. Dernæst ser vi nærmere på brugen af fleksjobordningen.

Grundet databruddet i 2016, beskrevet i kapitel 1, har vi ikke mulighed for at sammenligne tal for 2016 med tal for tidligere år, og vi ser derfor ikke på udviklingen over tid.

Vi finder blandt andet, at beskæftigede med handicap sjældnere er ansat på særlige vilkår i region Sjælland end i region Nordjylland. Ansættelse på særlige vilkår er mindst udbredt i området, dækket af RAR Hovedstaden. Kun en del af forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland kan tilskrives, at sammensætningen af personer med handicap er forskellig i de to beskæftigelsesregioner.

STØTTEORDNINGER

Vi har i Danmark en række støtteordninger til personer, der ikke har mulighed for at være en del af arbejdsmarkedet på ordinære vilkår. Mens nogle af disse støtteordninger er en del af den generelle, aktive beskæf-

tigelsesindsats, retter andre støtteordninger sig specifikt mod indsatsen for personer med handicap.²⁹ Indsatserne er rettet mod at bidrage til, dels at personer uden arbejde får et job, dels at personer i arbejde fastholder beskæftigelsen.

Fleksjobordningen udgør den væsentligste type ansættelse på særlige vilkår. Den henvender sig til personer, der har en varig og væsentlig nedsættelse af arbejdsevnen, og som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på ordinær vis. Derfor kan ordningen i mange tilfælde benyttes af personer med handicap. Det samme gælder for ordninger som virksomhedspraktik, arbejdsprøvning eller virksomhedsrevalidering, job med løntilskud for førtidspensionister (tidligere kaldet ”skånejob”), beskyttet beskæftigelse³⁰ og aftalebaserede skånejob. Der er blevet spurgt til alle ordningerne i Arbejdskraftundersøgelsen. I det følgende afsnit undersøger vi, i hvilket omfang personer med handicap er ansat på særlige vilkår i disse ordninger.

De handicapkompenserende ordninger, der findes, er: personlig assistance i erhverv eller personlig assistance i forbindelse med efter- eller videreuddannelse, hjælpemidler til erhverv eller uddannelse, fortrinsadgang ved jobsamtaler, job med løntilskud til nyuddannede med handicap (den såkaldte ”isbryderordning”) samt mentorordningen. Da disse ordninger imidlertid ikke vedrører selve ansættelsesforholdet for personer med handicap, vil de ikke blive behandlet i dette kapitel. I kapitel 5 ser vi nærmere på kendskabet til og benyttelsen af nogle af de handicapkompenserende ordninger.

BESKÆFTIGELSE PÅ SÆRLIGE VILKÅR

På landsplan er cirka hver femte af de beskæftigede med handicap ansat på særlige vilkår, jf. figur 4.1. Beskæftigede med handicap er oftere ansat

---

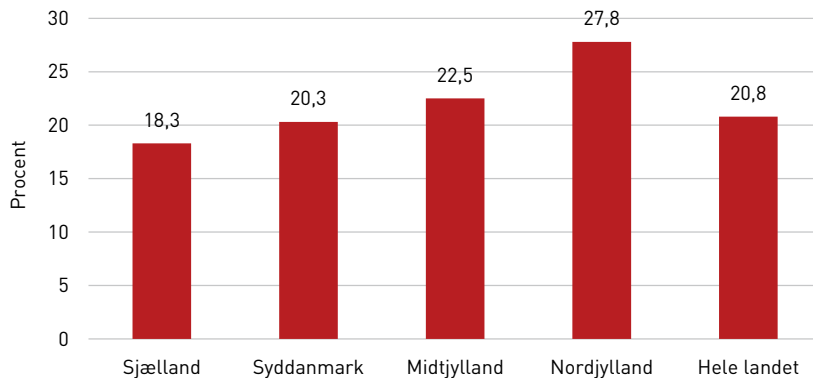
29. Handicapkompenserende ordninger og andre støtteordninger er beskrevet nærmere i Torslev, Weibel & Hogelund (2010).

30. Beskyttet beskæftigelse kan anses som både en social foranstaltning og en form for beskæftigelse (Bengtsson & Mateu, 2009). Vi har afgrænset analysen i dette kapitel til personer, som har oplyst, at de er i beskæftigelse. Vi anser således i denne sammenhæng beskyttet beskæftigelse som en form for beskæftigelse på særlige vilkår. Vi er dog opmærksomme på, at gruppen af personer i beskyttet beskæftigelse udgør en særlig gruppe af beskæftigede med en meget begrænset arbejdsevne (fx er godt to tredjedele udviklingshæmmede (ibid.)), der ofte arbejder på beskyttede værksteder, altså på kanten af det almindelige arbejdsmarked. Vores datagrundlag for disse personer (N = 11) muliggør imidlertid ikke, at vi foretager særskilte analyser for denne gruppe.

på særlige vilkår i region Nordjylland end i region Sjælland (27,8 mod 18,3 pct.).

FIGUR 4.1

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der er ansat på særlige vilkår¹. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.² Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland er signifikant. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.088 (uvægtet) og 401.445 (opvægtet); region Sjælland: 851 (uvægtet) og 173.887 (opvægtet); region Syddanmark: 462 (uvægtet) og 83.535 (opvægtet); region Midtjylland: 553 (uvægtet) og 102.443 (opvægtet); region Nordjylland: 222 (uvægtet) og 41.581 (opvægtet).

1. Inkluderer følgende ordninger: fleksjob, virksomhedspraktik, arbejdsprøvning eller virksomhedsrevalidering, job med løntilskud for førtidspensionister, beskyttet beskæftigelse og aftalebaseret skånejob uden kommunal inddragelse eller offentligt tilskud.
2. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Vi har desuden foretaget en logistisk regression, hvor vi undersøger, om der fortsat er regionale forskelle med hensyn til andelen, der er ansat på særlige vilkår, når vi tager højde for forhold som køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, alder ved handicappets opståen og uddannelsesniveau³¹ (ej vist). Herved undersøger vi, om de regionale forskelle alene kan tilskrives en forskellig sammensætning af personer med handicap i de enkelte regioner. Resultaterne viser, at der, selvom vi tager højde for disse forhold, fortsat er relativt flere ansat på særlige vilkår i region Nordjylland end i region Sjælland, jf. bilagstabel B4.1.

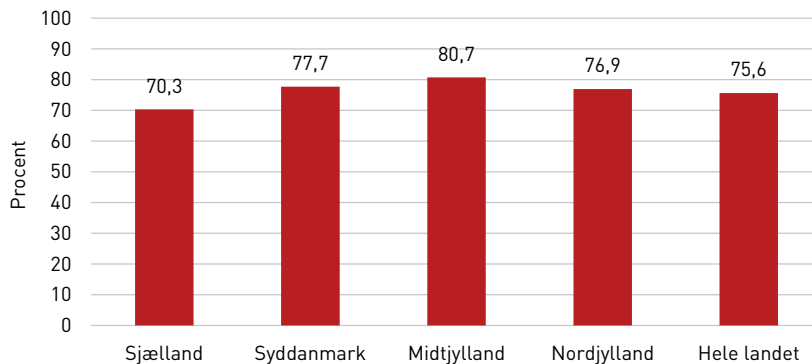
31. Betydningen af baggrundsforholdene og region er udregnet som gennemsnitlige marginale effekter (jf. kapitel 1).

Der er også forskelle på, hvor mange af de beskæftigede med handicap i områderne, dækket af de enkelte RAR, der er ansat på særlige vilkår. Andelen er således mindst i området, dækket af RAR Hovedstaden³² (16,1 pct.), og størst i området, dækket af RAR Nordjylland (27,8 pct.), jf. bilagstabel B4.2. Området, dækket af RAR Sjælland, adskiller sig ikke nævneværdigt fra de øvrige RAR-områder: Det vil sige, at den forskel, vi fandt ovenfor mellem region Sjælland og region Nordjylland, primært er drevet af, at andelen af personer, der er ansat på særlige vilkår, er relativt lille i området, dækket af RAR Hovedstaden.

Fleksjobordningen er den langt mest benyttede type af ansættelse på særlige vilkår blandt beskæftigede med handicap.

FIGUR 4.2

Andelene af personer med handicap i alderen 16-64 år med ansættelse på særlige vilkår, der er ansat i et fleksjob. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorregeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 417 (uvægtet) og 83.353 (opvægtet); region Sjælland: 145 (uvægtet) og 31.762 (opvægtet); region Syddanmark: 91 (uvægtet) og 16.957 (opvægtet); region Midtjylland: 123 (uvægtet) og 23.075 (opvægtet); region Nordjylland: 58 (uvægtet) og 11.559 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

På landsplan har 75,6 pct. af de personer med handicap, som er i støttet beskæftigelse, et fleksjob (se Larsen & Larsen, 2017). Der er ikke de store

32. Inkluderer RAR Bornholm.

regionale forskelle i denne forbindelse, jf. figur 4.2. Andelen går fra 70,3 pct. i region Sjælland til 80,7 pct. i region Midtjylland, men forskellen er ikke statistisk signifikant. Vi finder heller ikke signifikante regionale forskelle, når vi, via en logistisk regression, korrigerer for betydningen af forhold som køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, alder ved handicappets opståen og uddannelsesniveau³³ (ej vist).

OPSUMMERING

- Beskæftigede med handicap er oftere ansat på særlige vilkår i region Nordjylland end i region Sjælland (27,8 mod 18,3 pct.). Forskellen består, selvom vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de to beskæftigelsesregioner. Forskellen mellem region Sjælland og region Nordjylland kan primært tilskrives, at relativt få i området, dækket af RAR Hovedstaden, er ansat på særlige vilkår (16,1 pct.).
- Der er ikke nævneværdige regionale forskelle på, i hvilket omfang fleksjobordningen er anvendt til personer med handicap, der er i støttet beskæftigelse. Andelen svinger mellem 70,3 pct. i region Sjælland og 80,7 pct. i region Midtjylland, men forskellen er ikke statistisk signifikant.

---

33. Betydningen af baggrundsforholdene og region er udregnet som gennemsnitlige marginale effekter (jf. kapitel 1).

FORHOLD, DER FREMMER OG HÆMMER BESKÆFTIGELSE

Forskellige forhold kan gøre det lettere eller sværere for personer med handicap at komme og forblive i beskæftigelse. I dette kapitel ser vi på, om der er regionale forskelle, når det gælder, i hvilket omfang personer med handicap:

- gør brug af særlige hjælpemidler, foranstaltninger og/eller støtte i erhvervsarbejdet
- oplever, dels at deres arbejdsgiver har tilbudt og iværksat en konkret indsats, der tager særligt hensyn til deres handicap eller længerevarende helbredsproblem, dels at de har et udækket behov herfor
- oplever, at deres arbejdsgiver og kollegaer tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap
- har kendskab til fleksjobordningen og til udvalgte handicapkompenserende ordninger.

Endvidere ser vi på, om der er forskelle mellem regionerne, når det handler om beskæftigedes holdninger til at skulle arbejde sammen med en person med handicap.

Grundet databrudet i 2016, beskrevet i kapitel 1, har vi ikke mulighed for at sammenligne tal for 2016 med tal for tidligere år, og vi ser derfor ikke på udviklingen over tid.

Vi finder, at der kun i begrænset omfang er regionale forskelle, hvad angår de undersøgte forhold. Der er relativt set lidt flere af de beskæftigede i region Sjælland end i region Syddanmark, der oplever, at kollegaerne kun i ringe grad eller slet ikke tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap. Desuden er der relativt set lidt flere i region Sjælland end i region Midtjylland, der ikke kender til fleksjobordningen. Tilsvarende er der relativt set lidt flere af de personer, der er i målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv, der ikke kender til ordningen i region Nordjylland end i region Syddanmark og region Midtjylland. Sidstnævnte forskelle forsvinder imidlertid, når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner (ej vist).

Der er tegn på, at relativt flere af dem, der har søgt om økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning, har fået afslag i region Sjælland end i region Midtjylland – forskellen er relativt stor, men ikke statistisk signifikant. Endelig skal det nævnes, at beskæftigede i region Syddanmark isoleret set er lidt mindre positive end beskæftigede i region Sjælland over for at skulle arbejde sammen med en blind. Omvendt er beskæftigede i region Sjælland isoleret set lidt mindre positive end beskæftigede i region Midtjylland over for at skulle arbejde sammen med en person, der lider af meget store humørsvingninger.

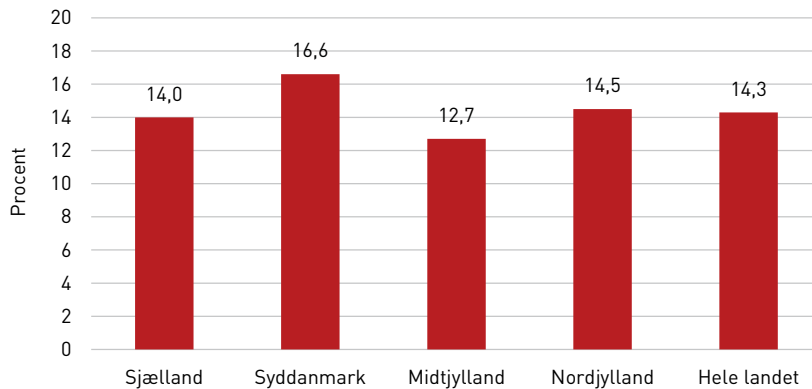
HJÆLPEMIDLER OG STØTTEFORANSTALTNINGER

I dette afsnit belyser vi, om der er regionale forskelle, når det gælder, i hvilket omfang beskæftigede med handicap gør brug af økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning i deres erhvervsarbejde – støtte, som arbejdsgiveren kan tilbyde med eller uden tilskud fra det offentlige. Der kan både være tale om formelle ordninger og mere uformelle ordninger, som er aftalt mellem den ansatte med handicap og vedkommendes arbejdsgiver uden kommunens mellemkomst. Hjælpen kan være af rent teknisk karakter, fx en særlig computer, lavet til personer med synsnedsættelse, eller have karakter af en foranstaltning, fx nedsat arbejdstid eller generel støtte fra arbejdsgiver, chef og/eller kollegaer. Hjælpemidler og støtteforanstaltninger kan bidrage til, at personer med handicap dels kommer i beskæftigelse, dels kan fastholde deres job.

På landsplan gør 14,3 pct. af de beskæftigede med handicap brug af økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning i deres erhvervsarbejde som følge af handicapet, jf. figur 5.1. Der er ikke de store forskelle mellem de fire beskæftigelsesregioner i denne forbindelse (12,7-16,6 pct.) – samme billede tegner sig, når vi sammenligner områderne, dækket af de otte RAR, jf. bilagstabel B5.2.

FIGUR 5.1

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der gør brug af økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning i deres erhvervsarbejde som følge af handicapet. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.070 (uvægtet) og 397.515 (opvægtet); region Sjælland: 838 (uvægtet) og 172.037 (opvægtet); region Syddanmark: 463 (uvægtet) og 82.937 (opvægtet); region Midtjylland: 549 (uvægtet) og 101.279 (opvægtet); region Nordjylland: 220 (uvægtet) og 41.262 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

ARBEJDSGIVERENS INDSATS

Vi ser i dette afsnit på, om der er regionale forskelle, når det gælder omfanget af arbejdsgiverens indsats over for personer med handicap. Mere specifikt undersøger vi, i hvilket omfang beskæftigede med handicap dels oplyser, at deres arbejdsgiver har tilbudt og iværksat en konkret indsats,

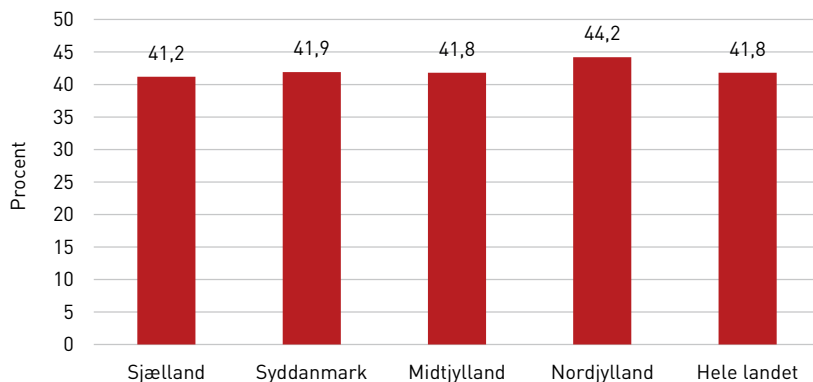
der tager særligt hensyn til handicappet eller det længerevarende helbredsproblem, dels har et udækket behov herfor.

Alle personer med handicap i beskæftigelse i Arbejdskraftundersøgelsen 2016 er blevet spurgt, om de er blevet tilbudt følgende af deres arbejdsgiver:

- Tilpassede arbejdsforhold, fx en speciel stol eller andet arbejdsredskab
- Nedsat arbejdstid
- Særlige arbejdsopgaver, hvor der tages hensyn til handicappet
- Særligt fleksible arbejdsvilkår med fx flere pauser eller fleksibel arbejdstid
- En personlig hjælper
- Andet.

FIGUR 5.2

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, som er blevet tilbudt én eller flere indsatser af arbejdsgiveren, hvor denne/disse er blevet iværksat. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.110 (uvægtet) og 405.750 (opvægtet); region Sjælland: 859 (uvægtet) og 176.217 (opvægtet); region Syddanmark: 470 (uvægtet) og 84.521 (opvægtet); region Midtjylland: 556 (uvægtet) og 102.876 (opvægtet); region Nordjylland: 225 (uvægtet) og 42.136 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

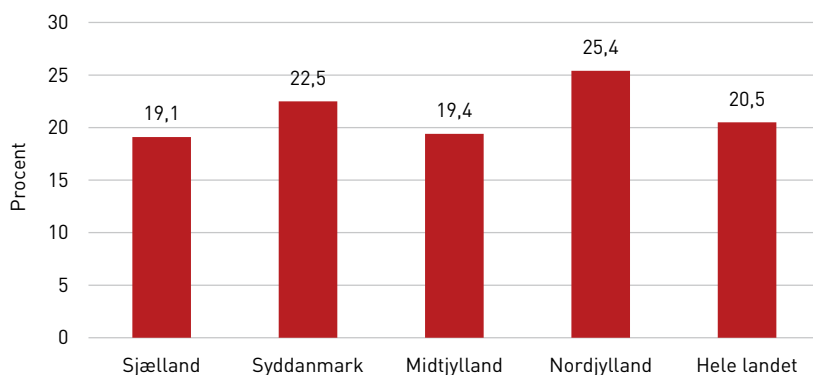
På landsplan finder vi, at 4 ud af 10 beskæftigede med handicap (41,8 pct.) er blevet tilbudt én eller flere af ovennævnte indsatser af arbejdsgiveren, der efterfølgende er blevet iværksat, jf. figur 5.2. Andelen er på nogenlunde samme niveau i de fire beskæftigelsesregioner (mellem 41,2 og 44,2 pct.).

Vi finder også kun mindre forskelle, når vi sammenligner områderne, dækket af de otte RAR. Andelen svinger fra 39,3 pct. i området, dækket af RAR Sydjylland, til 46,4 pct. i området, dækket af RAR Fyn, jf. bilagstabel B5.3.

På landsplan oplyser hver femte af de beskæftigede med handicap (20,5 pct.), at de har et udækket behov for én eller flere indsatser fra arbejdsgiveren, jf. figur 5.3.

FIGUR 5.3

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, som har et udækket behov for én eller flere indsatser fra arbejdsgiveren. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentgrundlag (antal personer): hele landet: 2.110 (uvægtet) og 405.750 (opvægtet); region Sjælland: 859 (uvægtet) og 176.217 (opvægtet); region Syddanmark: 470 (uvægtet) og 84.521 (opvægtet); region Midtjylland: 556 (uvægtet) og 102.876 (opvægtet); region Nordjylland: 225 (uvægtet) og 42.136 (opvægtet).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

På regionalt niveau går andelen fra 19,1 pct. i region Sjælland til 25,4 pct. i region Nordjylland, men forskellene er heller ikke her statistisk signifikante. Samme billede tegner sig, når vi sammenligner områderne, dækket

af de otte RAR, hvor andelen går fra 17,8 pct. i området, dækket af RAR Sydjylland, til 25,4 pct. i området, dækket af RAR Nordjylland, jf. bilagstabel B5.4.

TAGER ARBEJDSGIVER OG KOLLEGAER TILSTRÆKKELIGT HENSYN?

Beskæftigede med handicap i 2016 er i Arbejdskraftundersøgelsen blevet spurgt, om de synes, at arbejdsgiveren henholdsvis kollegaerne tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap.

På landsplan oplever flertallet af de beskæftigede med handicap, at arbejdsgiveren tager tilstrækkeligt hensyn. Knap 6 ud af 10 (58,5 pct.) mener således, at arbejdsgiveren i høj grad eller i nogen grad tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap, mens 8,9 pct. mener, at dette kun sker i ringe grad eller slet ikke, jf. tabel 5.1. Derudover er det værd at bemærke, at hver tredje af de beskæftigede med handicap (32,6 pct.) oplyser, at de ikke har behov for, at arbejdsgiveren tager hensyn.

TABEL 5.1

Beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter deres vurdering af, om arbejdsgiveren tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Udviser arbejdsgiveren tilstrækkeligt hensyn til dit handicap?</i>					
Ja, i høj grad	37,4	43,3	43,1	34,7	39,8
Ja, i nogen grad	18,9	17,7	17,0	24,3	18,7
Nej, i ringe grad	3,6	4,7	3,9	4,2	3,9
Nej, slet ikke	4,8	5,7	4,8	4,4	5,0
Ikke behov for hensyn	35,3	28,6	31,2	32,4	32,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opvægtet antal personer	163.287	78.579	96.630	39.894	378.390
Uvægtet antal personer	800	444	518	210	1.972

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Vi finder, at der er mindre regionale forskelle på, hvordan beskæftigede fordeler sig, når det gælder deres vurdering af, om arbejdsgiveren tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap. Beskæftigede med handicap i region Syddanmark skiller sig en smule ud i denne forbindelse: Lidt flere i denne region angiver, at arbejdsgiveren kun i ringe grad eller slet ikke tager tilstrækkeligt hensyn (tilsammen 10,4 mod 8,4-8,9 pct. i de øvrige regioner). Samtidig er der lidt færre i denne region, der angiver, at de ikke har behov for, at arbejdsgiveren tager særligt hensyn (28,6 mod 31,2-35,3 pct.). Forskellen er dog ikke statistisk signifikant.

TABEL 5.2

Beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter deres vurdering af, om kollegaerne tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Udviser kollegaerne tilstrækkeligt hensyn til dit handicap?</i>					
Ja, i høj grad	35,6	41,3	41,6	39,0	38,7
Ja, i nogen grad	18,0	21,2	16,1	16,8	18,1
Nej, i ringe grad	3,4	2,3	2,2	6,0	3,2
Nej, slet ikke	4,5	2,3	5,1	1,6	3,9
Ikke behov for hensyn	38,5	32,9	34,9	36,5	36,2
I alt	100,0	100,0	99,9	99,9	100,1
Opvægtet antal personer	158.518	76.925	95.573	38.799	369.814
Uvægtet antal personer	776	432	513	205	1.926

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke i alle tilfælde til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Syddanmark er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

På landsplan giver flertallet af personer med handicap ligeledes udtryk for, at deres kollegaer tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap: Knap 6 ud af 10 (56,8 pct.) af de beskæftigede med handicap oplever, at kollegaerne i høj grad eller i nogen grad tager tilstrækkeligt hensyn, mens 7,1 pct. mener, at dette kun sker i ringe grad eller slet ikke, jf. tabel 5.2. Også her oplyser omkring hver tredje (36,2 pct.) beskæftigede med handicap, at de ikke har behov for, at kollegaerne tager hensyn.

De regionale forskelle, når det gælder, i hvilket omfang beskæftigede med handicap oplever, at kollegaerne tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap, er relativt små. Det er dog værd at bemærke, at region Sjælland adskiller sig signifikant fra region Syddanmark i denne forbindelse: Relativt flere i region Sjælland end i region Syddanmark angiver, at kollegaerne i ringe grad eller slet ikke tager tilstrækkeligt hensyn (tilsammen 7,9 mod 4,6 pct.). Desuden er der relativt flere i denne region, der angiver, at de ikke har behov for, at kollegaerne tager hensyn (38,5 mod 32,9 pct.).

KENDSKAB TIL ORDNINGER

I dette afsnit undersøger vi, om der er regionale forskelle på, i hvilket omfang personer med handicap har kendskab til dels fleksjobordningen, dels specifikke handicapkompenserende ordninger.³⁴

KENDSKAB TIL FLEKSJOBORDNINGEN

Vi ser først på kendskabet til den mest benyttede type beskæftigelse på særlige vilkår, nemlig fleksjobordningen. Målgruppen for fleksjobordningen er personer med en væsentlig og varig begrænsning i arbejdsevnen, som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår. Personer med handicap vil i mange tilfælde opfylde betingelserne for at få adgang til denne ordning. I nærværende undersøgelse af kendskabet til fleksjobordningen betragter vi samtlige personer med et handicap eller længevarende helbredsproblem som en del af målgruppen for fleksjobordningen.

Knap hver syvende (13,8 pct.) i målgruppen for fleksjobordningen benytter eller har tidligere benyttet ordningen på landsplan, jf. tabel 5.3. Næsten to tredjedele (65,6 pct.) kender til ordningen, selvom de ikke har benyttet den. Tilbage står, at hver femte (20,6 pct.) i målgruppen for ordningen, ifølge eget udsagn, ikke kender til fleksjobordningen.

Der er ikke de store regionale forskelle på, i hvilket omfang personer med handicap kender til fleksjobordningen. Dog er der relativt set lidt flere i region Sjælland end i region Midtjylland, der ikke har kendskab til denne ordning (23,5 mod 16,7 pct.). Denne forskel bibeholdes, selv-

---

34. Flexjobordningen og de handicapkompenserende ordninger er beskrevet nærmere i Tørslev, Weibel & Høgelund (2010) og i bilagstabel 5.1 i denne rapport.

om vi via logistisk regression tager højde for betydningen af forhold som køn, etnisk oprindelse, alder, civilstand, alder ved handicappets opståen og uddannelsesniveau i den enkelte region³⁵ (ej vist). Resultaterne af den logistiske regression viser endvidere, at kendskabet til fleksjobordningen også er større i region Syddanmark end i region Sjælland.

TABEL 5.3

Personer med handicap i alderen 16-64 år, der er i målgruppen for fleksjobordningen, fordelt efter kendskab til ordningen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Ved du, hvad ordningen med fleksjob går ud på?</i>					
Benytter p.t. eller har tidligere benyttet ordningen	12,4	13,5	15,7	15,7	13,8
Kender ordningen, men har ikke benyttet den	64,1	66,6	67,6	64,8	65,6
Kender ikke ordningen	23,5	19,8	16,7	19,5	20,6
I alt	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	324.188	175.602	187.232	89.723	776.746
Uvægtet antal personer	1.487	876	964	433	3.760

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

KENDSKAB TIL HANDICAPKOMPENSERENDE ORDNINGER

Vi undersøger dernæst kendskabet til to handicapkompenserende ordninger i de fire regioner. Den første ordning, vi fokuserer på, er personlig assistance i erhverv. Denne ordning giver mulighed for, at personer, der har en varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan få tilskud til en personlig assistent i jobbet. I 2007 blev ordningen udvidet til – ud over at omfatte personer med fysiske handicap – også at omfatte personer med psykiske lidelser. Vi har derfor defineret målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv som omfattende personer med et fysisk handicap *eller* en psykisk lidelse, som i Arbejdskraftunder-

35. Betydningen af baggrundsforholdene og region er udregnet som gennemsnitlige marginale effekter (jf. kapitel 1).

søgelsen desuden har oplyst, at de har behov for særlige hjælpemidler, foranstaltninger eller støtte for (bedre) at kunne udføre erhvervsarbejde.

På landsplan har i alt 26,3 pct. af personerne i målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv kendskab til ordningen, jf. tabel 5.4. Størstedelen af denne gruppe kender ordningen, på trods af at de ikke har benyttet den. Op mod tre fjerdedele (73,8 pct.) af målgruppen for ordningen oplyser, at de ikke kender ordningen.

TABEL 5.4

Personer med handicap i alderen 16-64 år, der er i målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv, fordelt efter kendskab til ordningen. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Ved du, hvad ordningen med personlig assistance i erhverv går ud på?</i>					
Benytter p.t. eller har tidligere benyttet ordningen	2,9	3,3	3,3	5,1	3,4
Kender ordningen, men har ikke benyttet den	21,8	27,8	26,5	10,7	22,9
Kender ikke ordningen	75,3	68,9	70,2	84,2	73,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	45.724	27.365	29.689	16.019	118.798
Uvægtet antal personer	193	121	144	66	524

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem region Nordjylland og hhv. region Syddanmark og region Midtjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Der er mindre kendskab til ordningen med personlig assistance i erhverv i region Nordjylland end i region Syddanmark og region Midtjylland. I region Nordjylland oplyser hele 84,2 pct. af personerne i målgruppen for ordningen således, at de ikke kender ordningen mod henholdsvis 68,9 og 70,2 pct. i region Syddanmark og region Midtjylland. Det skal dog bemærkes, at opgørelsen for region Nordjylland bygger på et forholdsvis begrænset datagrundlag (N=66). Den statistisk signifikante forskel mellem region Nordjylland på den ene side og region Syddanmark og region Midtjylland på den anden forsvinder imidlertid, når vi, via logistisk regression, tager højde for betydningen af forhold som køn, etnisk oprin-

delse, alder, civilstand, alder ved handicappets opståen og uddannelsesniveau i den enkelte region³⁶ (ej vist).

Vi undersøger dernæst, om der er regionale forskelle, når det gælder kendskabet til ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning.

TABEL 5.5

Personer med handicap i alderen 16-64 år i målgruppen for ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning, fordelt efter søgning. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Har du på noget tidspunkt søgt om en sådan støtte?</i>					
Har søgt om og fået støtte	10,2	11,5	17,5	14,6	12,9
Har søgt om, men ikke fået støtte	9,1	5,3	3,6	6,1	6,4
Har ikke søgt om støtte	80,7	83,2	78,9	79,3	80,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	45.099	27.365	29.689	16.019	118.173
Uvægtet antal personer	192	121	144	66	523

Anm.: Vægtede tal. Forskellen i andelen med et særligt hjælpemiddel, foranstaltning eller støtte mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

Personer med handicap har mulighed for at søge om hjælp i forbindelse med erhverv eller uddannelse efter ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning. Hjælpen kan ydes, dels i forhold til en eksisterende ansættelse, dels som hjælp til at komme i beskæftigelse. Vi definerer målgruppen for ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber eller arbejdspladsindretning på samme vis som målgruppen for personlig assistance i erhverv, nemlig som personer med et handicap eller længerevarende helbredsproblem, der har oplyst, at de har behov for særlige hjælpemidler, foranstaltninger eller støtte for (bedre) at kunne udføre erhvervsarbejde.

36. Betydningen af baggrundsforholdene og region er udregnet som gennemsnitlige marginale effekter (jf. kapitel 1).

På landsplan har 4 ud af 5 personer (80,6 pct.) i målgruppen for ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning *ikke* søgt om støtte. Blandt de resterende, der har søgt om støtte (i alt 19,3 pct.), har hver tredje ikke fået støtte (6,4 pct. af alle), jf. tabel 5.5.

Der er ikke de store regionale forskelle, når det gælder, hvor mange af personerne i målgruppen for ordningen, der har søgt om støtte (i alt 16,8-20,7 pct.). Derimod er der tilsyneladende en forskel, når det gælder, hvor mange af dem der har søgt om støtte, som har fået afslag. I region Sjælland drejer det sig om næsten halvdelen (9,1 pct. af i alt 19,3 pct.), mens det i region Midtjylland kun gælder ca. hver sjette (3,6 pct. af i alt 21,1 pct.). Andelen, der får afslag i region Syddanmark og region Nordjylland, er på niveau med landsgennemsnittet, det vil sige, at op mod hver tredje har fået afslag. Datagrundlaget er imidlertid begrænset, hvorfor forskellen mellem region Sjælland og region Midtjylland ikke er statistisk signifikant.

HOLDNINGER TIL PERSONER MED HANDICAP PÅ ARBEJDSPLADSEN

Vi undersøger i dette afsnit, om der er regionale forskelle på beskæftigedes holdninger til at arbejde sammen med en person, der har et handicap. Holdninger kan, ligesom brug af hjælpemidler og støtteforanstaltninger og arbejdsgiveres tilbud om særlige indsatser, have betydning for beskæftigelsessituationen blandt personer med handicap. Hvis fx en arbejdsgiver i en ansættelsessituation skal vælge mellem en person med og en person uden handicap, vil arbejdsgiveren sandsynligvis være opmærksom på, hvilke holdninger arbejdspladsens ansatte har til personer med handicap. Vi undersøger i dette afsnit dels holdninger til at skulle arbejde sammen med en person med handicap helt generelt, dels holdninger til at skulle arbejde sammen med en person med et specifikt handicap, nemlig en person, der henholdsvis er blind, sidder i kørestol og lider af meget store humørsvingninger.

I det følgende skitserer vi resultaterne af en række logistiske regressionsanalyser, der har fem forskellige spørgsmål/udsagn om holdninger til kollegaer med handicap som afhængige variable. Vi undersøger, om der er regionale forskelle på disse holdninger, når vi samtidig tager

højde for forskelle i befolkningssammensætningen i de enkelte regioner. Det vil sige, at vi i analyserne tager højde for betydningen af en række andre forhold (handicapstatus, om man har et familiemedlem med handicap og/eller allerede har en kollega med handicap, køn, alder, etnisk oprindelse, civilstand, om man har hjemmeboende børn, uddannelse, erhvervs erfaring, branche- og stillingskategori).³⁷

For hvert af de fem holdningsspørgsmål har vi dikotomiseret svarene således, at der er to udfald på den afhængige variabel – enten ”Ja” vs. ”Nej” eller ”Enig” vs. ”Uenig”, afhængigt af svarkategorierne på de enkelte spørgsmål.³⁸ For eksempel har vi på spørgsmålet *”Ville du arbejde sammen med en person med handicap, hvis det betød, at du skulle bruge lidt tid på at hjælpe ham/hende, fx en halv time om dagen?”* lagt svarkategorierne ”Ja, gør det allerede”, ”Ja, helt sikkert” og ”Ja, måske” sammen til ”Ja” (kodet 1), mens svarkategorierne ”Nej, det tror jeg ikke”, ”Nej, helt sikkert ikke” og ”Nej, det kan ikke lade sig gøre” er lagt sammen til ”Nej” (kodet 0). Svar-kategorierne ”Det kommer an på handicapet” og ”Ved ikke/har ikke tænkt over det” er udeladt. For udsagnet *”Ansættelse af en person med handicap betyder, at du og dine kollegaer belastes mere end ellers”* har vi lagt svarkategorierne ”Helt enig” og ”Overvejende enig” sammen til ”Enig” (kodet 0), og ”Overvejende uenig” og ”Helt uenig” er lagt sammen til ”Uenig” (kodet 1). Også her er svarkategorierne ”Det kommer an på handicapet” og ”Ved ikke/har ikke tænkt over det” udeladt.³⁹ Endelig har vi på spørgsmålene *”Vil du være betænkelig ved at arbejde sammen med en person, der er blind/sidder i kørestol/lider af meget store humørsvingninger?”* lagt svarkategorierne ”Ja, i høj grad” og ”Ja, i nogen grad” sammen til ”Ja” (kodet 0), og svarkategorierne ”Nej, næsten ikke” og ”Nej, slet ikke” sammen til ”Nej” (kodet 1), mens ”Ved ikke”-svar er udeladt.

Vi finder som hovedregel, at der ikke er nævneværdige regionale forskelle med hensyn til sandsynligheden for at have en positiv holdning til de fem spørgsmål, når vi tager højde for befolkningssammensætningen i den enkelte region, jf. bilagstabel B5.5-B5.9. En undtagelse er region Syddanmark, hvor man isoleret set har lidt flere betæneligheder ved at skulle arbejde sammen med en blind end i region Sjælland (estimeret

---

37. Betydningen af region og de øvrige forhold er udregnet som gennemsnitlige marginale effekter (jf. kapitel 1).

38. Det af de to udfald, der henviser til en positiv holdning, er efterfølgende kodet 1, mens det, der henviser til en negativ holdning, er kodet 0.

39. Herved udelades imidlertid mere end halvdelen af observationerne, da alene omkring halvdelen af interviewpersonerne har svaret ”det kommer an på handicapet”.

for ”region Syddanmark” er således negativt og statistisk signifikant, jf. bilagstabel B5.7). I region Midtjylland har man derimod isoleret set lidt færre betænkeligheder ved at skulle arbejde sammen med en person, der lider af meget store humørsvingninger, end i region Sjælland (estimeret for ”region Midtjylland” er således positivt og statistisk signifikant, jf. bilagstabel B5.9).

OPSUMMERING

- Hver syvende (14,3 pct.) af de beskæftigede med handicap på landsplan gør brug af økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning som følge af deres handicap. Andelen ligger på samme niveau i de fire beskæftigelsesregioner (12,7-16,6 pct.).
- Cirka 4 ud af 10 (41,8 pct.) beskæftigede med handicap har fået tilbudt og iværksat én eller flere indsatser (tilpassede arbejdsforhold, nedsat arbejdstid, særlige arbejdsopgaver, særligt fleksible arbejdsvilkår, en personlig hjælper el.lign.) af deres arbejdsgiver. Den tilsvarende andel i de fire beskæftigelsesregioner er på niveau med andelen på landsplan (41,2-44,2 pct.).
- Cirka hver femte (20,5 pct.) beskæftigede med handicap har et udækket behov for én eller flere indsatser fra arbejdsgiveren. Andelen er på nogenlunde samme niveau i de fire beskæftigelsesregioner (mellem 19,1 og 25,4 pct.).
- På landsplan oplever flertallet af de beskæftigede med handicap, at arbejdsgiveren (58,5 pct.) og kollegaerne (56,8 pct.) i høj eller i nogen grad tager tilstrækkeligt hensyn til deres handicap. Mindre end hver tiende (henholdsvis 8,9 og 7,1 pct.) mener, at dette kun sker i ringe grad eller slet ikke. Der er ikke de store regionale forskelle i denne forbindelse. Dog oplever relativt set lidt flere i region Sjælland end i region Syddanmark, at kollegaerne kun i ringe grad eller slet ikke tager tilstrækkeligt hensyn (7,9 mod 4,6 pct.).
- På landsplan har hver femte (20,6 pct.) i målgruppen for fleksjobordningen ikke kendskab til ordningen. Denne andel er lidt større i region Sjælland end i region Midtjylland (23,5 mod 16,7 pct.). Når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner, er sandsynligheden for at have

kendskab til fleksjobordningen også større i region Syddanmark end i region Sjælland.

- På landsplan kender op mod tre fjerdedele (73,8 pct.) af personerne i målgruppen for ordningen med personlig assistance i erhverv ikke til ordningen. Der er relativt flere i region Nordjylland end i region Syddanmark og region Midtjylland, der ikke har kendskab til ordningen (84,2 pct. mod 68,9 og 70,2 pct.). Forskellene mellem regionerne forsvinder imidlertid, når vi tager højde for, hvordan gruppen af personer med handicap er sammensat i de enkelte regioner.
- På landsplan har hver femte (19,3 pct.) af de personer, der er i målgruppen for ordningen med økonomisk støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber og/eller arbejdspladsindretning, søgt om støtte. Hver tredje af dem har fået afslag (6,4 pct. af alle). Andelen, der har søgt om støtte, ligger på samme niveau i de fire beskæftigelsesregioner (16,8-20,7 pct.). Der er tegn på, at relativt flere af dem, der søger, får afslag i region Sjælland end i region Midtjylland – forskellen er stor, men ikke statistisk signifikant.
- Der er som hovedregel ikke nævneværdige regionale forskelle på de holdninger, som beskæftigede har til at arbejde sammen med en person med handicap – hverken når det drejer sig om personer med handicap generelt eller personer med specifikke handicap. Der er dog to undtagelser: Beskæftigede i region Syddanmark er isoleret set lidt mindre positive end beskæftigede i region Sjælland over for at skulle arbejde sammen med en blind. Beskæftigede i region Sjælland er derimod isoleret set lidt mindre positive over for at skulle arbejde sammen med en person, der lider af meget store humørsvingninger, end beskæftigede i region Midtjylland.

HANDICAP OG TILBAGETRÆKNING FRA ARBEJDSMARKEDET

I dette kapitel undersøger vi, om der er regionale forskelle, når det gælder, hvornår beskæftigede med handicap forventer at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Vi undersøger først, om og i givet fald hvordan handicappet eller det længerevarende helbredsproblem påvirker det tidspunkt, hvor beskæftigede med handicap regner med at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. I forlængelse heraf undersøger vi, i hvilken alder de forventer at trække sig tilbage.

Grundet databruddet i 2016, beskrevet i kapitel 1, har vi ikke mulighed for at sammenligne tal for 2016 med tal for tidligere år, og vi ser derfor ikke på udviklingen over tid.

Vi finder, at der ikke er nævneværdig forskel mellem de fire beskæftigelsesregioner, når vi ser på, om og hvordan handicappet påvirker det tidspunkt, hvor beskæftigede med handicap forventer at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. I alle regioner er det lidt mere end hver fjerde, der forventer, at de vil trække sig tidligere tilbage, end de ellers ville have gjort, som følge af deres handicap. Beskæftigede med handicap forventer at trække sig lidt tidligere tilbage i region Syddanmark og i region Nordjylland end i region Sjælland og region Midtjylland. Resultaterne for region Syddanmark og region Sjælland er drevet af henholdsvis en relativt lav og en relativt høj gennemsnitlig tilbagetrækningsalder i områderne, dækket af RAR Sydjylland og RAR Hovedstaden.

TIDLIGERE ELLER SENERE TILBAGETRÆKNING?

På landsplan oplyser næsten halvdelen af de beskæftigede⁴⁰ med handicap (48,6 pct.), at deres handicap ikke spiller en rolle for, hvornår de regner med at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, jf. tabel 3.1. Knap hver fjerde (23,1 pct.) forventer at trække sig tidligere tilbage, end de ellers ville have gjort, mens kun 1,5 pct. forventer at trække sig senere tilbage. Derudover oplyser godt hver fjerde (26,9 pct.), at de ikke ved, om deres handicap vil have en betydning for tilbagetrækningstidspunktet. Der er ikke nævneværdige regionale forskelle i denne forbindelse.

TABEL 6.1

Personer med handicap i alderen 16-64 år, som er i beskæftigelse eller forventer at komme det, fordelt efter betydningen af handicapet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Betydning for tilbagetrækning:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Tidligere tilbagetrækning	22,1	24,6	23,5	22,8	23,1
Senere tilbagetrækning	1,4	2,1	1,6	0,4	1,5
Ingen betydning	49,2	46,2	49,1	49,6	48,6
Ved ikke	27,3	27,2	25,8	27,2	26,9
I alt	100,0	100,1	100,0	100,0	100,1
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	242.034	121.048	142.534	63.987	566.348
Uvægtet antal personer	1.156	644	754	326	2.880

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

FORVENTET TILBAGETRÆKNINGSALDER

Beskæftigede med handicap er også blevet spurgt, hvor gamle de forventer at være, når de forlader arbejdsmarkedet. På landsplan forventer kun 2,8 pct. at trække sig tilbage, før de er fyldt 60 år, mens knap en tredjedel

40. I dette afsnit har vi udvidet definitionen af ”beskæftigede personer” således, at den også omfatter ikke-beskæftigede personer i referencegruppen, som forventer at komme i beskæftigelse igen på et senere tidspunkt.

(31,3 pct.) forventer at trække sig tilbage, når de er 65-69 år, jf. tabel 6.2. En relativt stor andel (13,7 pct.) forventer først at trække sig tilbage, når de har passeret de 70 år. Også her er gruppen, der har svaret ”ved ikke”, ganske betydelig (38,2 pct.). Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder for dem, der har angivet en alder, er 65,9 år.⁴¹

Der er tegn på, at beskæftigede med handicap forventer at trække sig lidt senere tilbage fra arbejdsmarkedet i region Sjælland og i region Midtjylland end i region Syddanmark og region Nordjylland. Region Syddanmark skiller sig ud ved at være den region, hvor relativt flest forventer at trække sig tilbage, før de er fyldt 65 år (i alt 20,5 pct. mod 14,5-17,4 pct. i de øvrige regioner). Desuden er den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder lavest i region Syddanmark (64,7 år mod henholdsvis 65,8-66,4 år i de øvrige regioner). Region Nordjylland skiller sig ud ved at være den region, hvor relativt færrest forventer at trække sig tilbage, efter at de er fyldt 65 år (i alt 36,8 pct. mod 43,0-48,6 pct. i de øvrige regioner), og hvor relativt flest har svaret ”ved ikke” (45,9 pct. mod 36,5-38,3 pct. i de øvrige regioner).

En sammenligning af områderne, dækket af de otte RAR, viser, at området, dækket af RAR Hovedstaden, skiller sig ud, jf. bilagstabel B6.1. Den gennemsnitlige forventede tilbagetrækningsalder er således højest i dette område (66,6 år), mens den er lavest i området, dækket af RAR Sydjylland (64,7 år). Desuden forventer beskæftigede med handicap, der er bosat i området, dækket af RAR Hovedstaden, relativt ofte at trække sig tilbage som 70-årige eller senere (17,1 mod 9,9-13,3 pct. i områderne, dækket af de øvrige RAR), og sjældnere at trække sig tilbage før 65-årsalderen (13,9 mod 15,5-22,8 pct.).

---

41. Dette kan umiddelbart virke som en ganske høj gennemsnitlig forventet tilbagetrækningsalder for beskæftigede med handicap. En mulig forklaring kan være, at mange af dem, der i princippet gerne vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet før pensionsalderen, er i tvivl om, hvorvidt dette er muligt. I så fald kan de meget vel have svaret ”ved ikke”, og er derfor ikke indgået i beregningen af gennemsnittet.

TABEL 6.2

Personer med handicap i alderen 16-64 år, som er i beskæftigelse eller forventer at komme det, fordelt efter forventet tilbagetrækningsalder. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹ Procent.

Alder:	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Yngre end 60 år	2,3	4,0	2,8	2,4	2,8
60-64 år	12,2	16,5	14,6	14,9	14,0
65-69 år	32,7	32,0	30,5	26,4	31,3
70 år eller ældre	15,9	11,0	13,7	10,4	13,7
Ved ikke	37,0	36,5	38,3	45,9	38,2
I alt	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0
Gennemsnit ²	66,4	64,7	66,1	65,8	65,9
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	242.691	121.288	142.912	63.987	570.878
Uvægtet antal personer	1.159	645	756	326	2.886

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen i fordelingen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test, mens forskellen i gennemsnittet er testet to og to op mod hinanden med en t-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen i fordelingen mellem region Sjælland og hhv. region Syddanmark og region Nordjylland er signifikant. Forskellen i gennemsnittet mellem region Syddanmark og henholdsvis region Sjælland er og region Midtjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Personer, der har svaret "ved ikke", indgår ikke i beregningen af gennemsnit.

OPSUMMERING

- På landsplan forventer knap hver fjerde af de beskæftigede med handicap, at de vil trække sig tidligere tilbage, end de ville have gjort, hvis de ikke havde et handicap. Andelen ligger på samme niveau i de fire beskæftigelsesregioner (25,8-27,3 pct.).
- Beskæftigede med handicap forventer at trække sig lidt tidligere tilbage i region Syddanmark og region Nordjylland end i region Sjælland og region Midtjylland. Resultaterne for region Syddanmark og region Sjælland er drevet af, at den gennemsnitlige, forventede tilbagetrækningsalder er lavest i området, dækket af RAR Sydjylland (64,7 år) og højest i området, dækket af RAR Hovedstaden (66,6 år).

BILAG

BILAG TIL KAPITEL 1

BILAGSTABEL B 1.1

Personer med handicap 16-64 år, fordelt efter køn, alder, etnisk oprindelse, civilstand og uddannelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹
Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Køn:</i>					
Kvinde	51,0	52,2	51,6	52,0	51,5
Mand	49,0	47,8	48,4	48,0	48,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Alder:</i>					
16-29 år	17,9	16,3	20,4	17,0	18,1
30-39 år	14,0	15,9	15,4	16,8	15,1
40-49 år	24,5	21,8	22,8	23,0	23,3
50-64 år	43,6	46,1	41,4	43,2	43,6
I alt	100,0	100,1	100,0	100,0	100,1
<i>Etnisk oprindelse:</i>					
Dansk eller anden vestlig oprindelse	89,6	91,3	94,4	94,5	91,7
Ikke-vestlig oprindelse	10,4	8,7	5,6	5,5	8,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Civilstand:</i>					
Gift/samlevende	45,6	47,0	44,5	48,1	46,0
Enlig	54,4	53,0	55,5	51,9	54,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Uddannelsesniveau:</i>					
Ingen kompetencegivende uddannelse	40,9	47,6	41,8	46,2	43,3
Erhvervsuddannelse	32,4	33,8	34,8	34,3	33,5
Kort videregående uddannelse	4,6	4,1	3,2	4,2	4,1
Mellemlang videregående uddannelse	13,4	12,3	14,8	11,3	13,3
Lang videregående uddannelse	8,7	2,2	5,5	4,0	5,9
I alt	100,0	100,0	100,1	100,0	100,1

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B 1.1 FORTSAT

Personer med handicap 16-64 år, fordelt efter køn, alder, etnisk oprindelse, civilstand og uddannelse. I alt og særskilt for beskæftigelsesregioner. 2016.¹
Procent.

	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
<i>Procentgrundlag:</i>					
Opvægtet antal personer	325.295	175.865	187.593	89.723	778.476
Uvægtet antal personer	1.494	877	966	433	3.770

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen i fordelingen på henholdsvis køn, alder, etnisk oprindelse, civilstand og uddannelse mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau.

Etnisk oprindelse: Forskellen mellem region Sjælland og henholdsvis region Midtjylland og region Nordjylland er signifikant. Uddannelsesniveau: Forskellen mellem region Syddanmark og henholdsvis region Sjælland og region Midtjylland er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

BILAG TIL KAPITEL 2

BILAGSTABEL B2.1

Andelen af befolkningen i alderen 16-64 år, der har et handicap eller længerevarende helbredsproblem. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Andel med handicap	17,7	24,0	22,1	24,9	21,8	25,2	24,2
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	1.181.241	485.180	281.677	455.931	543.114	274.259	371.348
Uvægtet antal personer	5.830	2.499	1.587	2.527	3.141	1.526	2.014

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Syddjylland og de øvrige RAR tilsammen, forskellen mellem RAR Vestjylland og de øvrige RAR tilsammen, forskellen mellem RAR Sjælland og de øvrige RAR tilsammen og forskellen mellem RAR Nordjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskræftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B2.2

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter sværhedsgraden af handicappet. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

Sværhedsgrader af handicap:	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Sydjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Større handicap/længerevarende helbredsproblem	42,0	55,7	56,5	49,8	45,5	50,1	53,1
Mindre handicap/længerevarende helbredsproblem	58,0	44,3	43,5	50,2	54,5	49,1	46,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	208.870	116.425	62.308	113.557	118.561	69.032	89.723
Uvægtet antal personer	961	533	318	559	620	346	433

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en χ^2 -test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Sjælland og de øvrige RAR tilsammen og forskellen mellem RAR Fyn og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B2.3

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter fire overordnede typer af væsentligste handicap. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

Typer af væsentligste handicap:	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Mobilitetshandicap	34,3	36,7	38,1	45,4	39,6	40,1	44,8
Sans- og kommunikationshandicap	2,7	3,3	3,8	2,9	2,4	3,0	1,4
Psykiske lidelser	16,4	14,5	15,8	14,6	15,4	17,2	16,4
Sygdomme	46,6	45,6	42,2	37,0	42,7	39,8	37,4
I alt:	100,0	100,1	99,9	99,9	100,1	100,1	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	202.740	113.416	60.922	110.974	113.461	67.215	86.580
Uvægtet antal personer	932	519	311	548	597	336	420

Anm.: Vægtede tal. Procentdelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Syddjylland og de øvrige RAR tilsammen og forskellen mellem RAR Nordjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B2.4

Personer med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter arbejdsmarkedsstatus. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

Arbejdsmarkedsstatus:	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
<i>Andel beskæftigede:</i>	57,4	48,4	49,0	47,6	55,5	53,7	47,0
- heraf lønmodtagere	52,1	43,8	47,4	42,7	51,3	48,3	44,4
- heraf selvstændige ³	5,3	4,6	1,6	4,9	4,2	5,4	2,6
<i>Andel ikke-beskæftigede:</i>	42,6	51,6	51,0	52,4	44,5	46,3	53,0
- heraf ledige	4,3	4,9	2,0	6,2	4,3	2,4	6,6
- heraf uden for arbejdsstyrken	38,3	46,7	49,0	46,3	40,2	43,9	46,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	208.870	116.425	62.308	113.557	118.561	69.032	89.723
Uvægtet antal personer	961	533	318	559	620	346	433

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Fyn og de øvrige RAR tilsammen og forskellen mellem RAR Vestjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.
3. Inkluderer medarbejdende ægtefæller.

BILAGSTABEL B2.5

DREAM-ydelser blandt beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
------------------------	--------------

Ingen ydelse:

Ingen ydelse i DREAM

Beskæftigelsesrettet ydelse:

Dagpenge, Ledighed (>=50 pct. i ugen)
Dagpenge, Ledighed (<50 pct. i ugen)
Feriebetaling fra beskæftigelse
Feriebetaling fra beskæftigelse (>=50 pct. i ugen)
Feriebetaling fra beskæftigelse (<50 pct. i ugen)
Feriebetaling fra ledighed (>=50 pct. i ugen)
Feriebetaling fra ledighed (<50 pct. i ugen)
Kontanthjælp, Jobparat, Løntilskud, Privat
Kontanthjælp, Jobparat, Løntilskud, Off.
Kontanthjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Privat
Kontanthjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Off.
Uddannelseshjælp, Jobparat, Løntilskud, Privat
Uddannelseshjælp, Jobparat, Løntilskud, Off.
Uddannelseshjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Privat
Uddannelseshjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Off.
Dagpenge, Løntilskud, Privat
Dagpenge, Løntilskud, Off.
Dagpenge, Virksomhedspraktik, Privat
Dagpenge, Virksomhedspraktik, Off.
Servicejob
Voksenlærlinge
Rotationsvikarer
VUS/SVU
Kontanthjælp under integrationsloven, Løntilskud, Privat
Kontanthjælp under integrationsloven, Løntilskud, Off.
Kontanthjælp under integrationsloven, Virksomhedspraktik, Privat
Kontanthjælp under integrationsloven, Virksomhedspraktik, Off.
Uddannelseshjælp, Løntilskud, Privat
Uddannelseshjælp, Løntilskud, Off.
Uddannelseshjælp, Virksomhedspraktik, Privat
Uddannelseshjælp, Virksomhedspraktik, Off.

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B2.5 FORTSAT

DREAM-ydelser blandt beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
	Kontanthjælp, Løntilskud, Privat
	Kontanthjælp, Løntilskud, Off.
	Kontanthjælp, Virksomhedspraktik, Privat
	Kontanthjælp, Virksomhedspraktik, Off.
	Ledighedsydelse, Løntilskud, Privat
	Ledighedsydelse, Løntilskud, Off.
	Ledighedsydelse, Virksomhedspraktik, Privat
	Ledighedsydelse, Virksomhedspraktik, Off.
	Forrevalidering, Løntilskud, Privat
	Forrevalidering, Løntilskud, Off.
	Forrevalidering, Virksomhedspraktik, Privat
	Forrevalidering, Virksomhedspraktik, Off.
	Revalidering, Løntilskud, Privat
	Revalidering, Løntilskud, Off.
	Revalidering, Virksomhedspraktik, Privat
	Revalidering, Virksomhedspraktik, Off.
	Fleksjob
	Skånejob
	Ressourceforløb, Løntilskud, Privat
	Ressourceforløb, Løntilskud, Off.
	Ressourceforløb, Virksomhedspraktik, Privat
	Ressourceforløb, Virksomhedspraktik, Off.
	Sygedagpenge, Løntilskud, Privat
	Sygedagpenge, Løntilskud, Off.
	Sygedagpenge, Virksomhedspraktik, Privat
	Sygedagpenge, Virksomhedspraktik, Off.
<i>Ikke-beskæftigelsesrettet ydelse:</i>	SU med ydelse
	SU uden ydelse
	Førtidspension
<i>Andet:</i>	Dagpenge, Fuld ledighed
	Ledighed uden dagpenge
	Feriedagpenge fra ledighed

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B2.5 FORTSAT

DREAM-ydelser blandt beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
	Kontanthjælp, Jobparat, Passiv
	Kontanthjælp, Jobparat, Vejledning, afklaring og opkvalificering
	Kontanthjælp, Jobparat, Vejledning og opkvalificering
	Kontanthjælp, Jobparat, Ordinær uddannelse
	Kontanthjælp, Jobparat, Nytteindsats
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Passiv
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Vejledning og opkvalificering
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Ordinær uddannelse
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Nytteindsats
	Særlig uddannelsesydelse
	Arbejdsmarkedsydelse
	Dagpenge, Vejl., afklaring og opkvalificering
	Dagpenge, Vejledning og opkvalificering
	Dagpenge, Ordinær uddannelse
	6-ugers-selvalgt uddannelse
	6-ugers-selvalgt uddannelse (samtidig dagpengeledighed/aktivering)
	Dagpenge. Anden aktivering
	Orlov (sabbat og børnepasning)
	Uddannelsesorlov
	Overgangsydelse
	Efterløn
	Fleksydelse
	Integrationsydelse, Passiv.
	Integrationsydelse, Vejledning og opkvalificering
	Integrationsydelse, Ordinær uddannelse
	Integrationsydelse, Nytteindsats
	Kontanthjælp under integrationsloven, Passiv
	Kontanthjælp under integrationsloven, Vejledning og opkvalificering
	Kontanthjælp under integrationsloven, Ordinær uddannelse
	Kontanthjælp under integrationsloven, Nytteindsats
	Uddannelseshjælp, Passiv
	Uddannelseshjælp, Vejledning og opkvalificering
	Uddannelseshjælp, Ordinær uddannelse
	Uddannelseshjælp, Nytteindsats

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B2.5 FORTSAT

DREAM-ydelser blandt beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
	Kontanthjælp, Passiv
	Kontanthjælp, Vejledning og opkvalificering
	Kontanthjælp, Vejledning og opkvalificering
	Kontanthjælp, Ordinær uddannelse
	Kontanthjælp, Nytteindsats
	Ledighedsydelse, Passiv
	Ledighedsydelse, Vejledning og opkvalificering
	Ledighedsydelse, Vejledning og opkvalificering
	Ledighedsydelse, Ordinær uddannelse
	Forrevalidering, Passiv
	Forrevalidering, Vejledning og opkvalificering
	Forrevalidering, Ordinær uddannelse
	Revalidering, Passiv
	Revalidering, Vejledning og opkvalificering
	Revalidering, Ordinær uddannelse
	Fleksjob, Sygedagpenge under fleksjob
	Jobafklaring
	Ressourceforløb, Passiv
	Ressourceforløb, Vejledning og opkvalificering
	Ressourceforløb, Ordinær uddannelse
	Barselsdagpenge
	Sygedagpenge, Passiv
	Sygedagpenge, Vejledning og opkvalificering
	Sygedagpenge, Ordinær uddannelse
	Sygedagpenge, Delvis rask

BILAGSTABEL B2.6

Beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter overordnet type af ydelse i DREAM i referenceugen. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd, 2016.¹ Procent.

Overordnede ydelsestyper:	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Ingen ydelse	70,7	66,5	60,7	66,4	61,8	59,7	62,3
Beskæftigelsesrettet ydelse	11,3	18,9	22,9	12,8	19,1	19,1	23,1
Ikke-beskæftigelsesrettet ydelse	9,3	7,4	6,6	8,7	8,1	11,1	7,3
Andet	8,7	7,2	9,9	12,2	11,1	10,0	7,3
I alt	100,0	100,0	100,1	100,1	100,1	99,9	100,0
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	124.066	57.027	31.338	55.781	66.907	38.865	42.892
Uvægtet antal personer	598	284	175	310	368	202	231

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B2.7

DREAM-ydelser blandt ikke-beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
<i>Varig ydelse:</i>	Efterløn Fleksydelse Førtidspension
<i>Midlertidig ydelse:</i>	Dagpenge, Fuld ledighed Ledighed, uden dagpenge Ferie dagpenge fra beskæftigelse Ferie dagpenge fra beskæftigelse (>=50 pct. i ugen) Ferie dagpenge fra beskæftigelse (<50 pct. i ugen) Ferie dagpenge fra ledighed Ferie dagpenge fra ledighed (>=50 pct. i ugen) Ferie dagpenge fra ledighed (<50 pct. i ugen) Kontanthjælp, Jobparat, Passiv Kontanthjælp, Jobparat, Vejl., afkl. og opkvalificering Kontanthjælp, Jobparat, Vejledning og opkvalificering Kontanthjælp, Jobparat, Ordinær uddannelse Kontanthjælp, Jobparat, Passiv Kontanthjælp, Jobparat, Nytteindsats Uddannelseshjælp, Jobparat, Passiv Uddannelseshjælp, Jobparat, Vejledning og opkvalificering Uddannelseshjælp, Jobparat, Ordinær uddannelse Uddannelseshjælp, Jobparat, Nytteindsats Særlig uddannelsesydelse Arbejdsmarkedsydelse Dagpenge, Vejl., afklaring og opkvalificering Dagpenge, Vejledning og opkvalificering Dagpenge, Ordinær uddannelse 6-ugers-selvalgt uddannelse 6-ugers-selvalgt uddannelse (samtidig dagpengeledighed/aktivering) Dagpenge. Anden aktivering Orlov (sabbat og børnepasning) Uddannelsesorlov VUS/SVU Integrationsydelse, Passiv Integrationsydelse, Vejledning og opkvalificering Integrationsydelse, Ordinær uddannelse Integrationsydelse, Nytteindsats

---

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B2.7 FORTSAT

DREAM-ydelser blandt ikke-beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
	Kontanthjælp under integrationsloven, Passiv
	Kontanthjælp under integrationsloven, Vejledning og opkvalificering
	Kontanthjælp under integrationsloven, Ordinær uddannelse
	Kontanthjælp under integrationsloven, Nytteindsats
	Uddannelseshjælp, Passiv
	Uddannelseshjælp, Vejledning og opkvalificering
	Uddannelseshjælp, Ordinær uddannelse
	Uddannelseshjælp, Nytteindsats
	Kontanthjælp, Passiv
	Kontanthjælp, Vejledning og opkvalificering
	Kontanthjælp, Ordinær uddannelse
	Kontanthjælp, Nytteindsats
	Ledighedsydelse, Passiv
	Ledighedsydelse, Vejledning og opkvalificering
	Ledighedsydelse, Ordinær uddannelse
	Forrevalidering, Passiv
	Forrevalidering, Vejledning og opkvalificering
	Forrevalidering, Ordinær uddannelse
	Revalidering, Passiv
	Revalidering, Vejledning og opkvalificering
	Revalidering, Ordinær uddannelse
	Fleksjob, Sygedagpenge under fleksjob
	Jobafklaring
	Ressourceforløb, Passiv
	Ressourceforløb, Vejledning og opkvalificering
	Ressourceforløb, Ordinær uddannelse
	Barselsdagpenge
	Sygedagpenge, Passiv
	Sygedagpenge, Vejledning og opkvalificering
	Sygedagpenge, Ordinær uddannelse
	Sygedagpenge, delvis rask
<i>SU:</i>	
	SU med ydelse
	SU uden ydelse
<i>Ingen ydelse:</i>	
	Ingen ydelse ifølge DREAM

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B2.7 FORTSAT

DREAM-ydelser blandt ikke-beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
<i>Andet:</i>	Dagpenge, Ledighed (>=50 pct. i ugen)
	Dagpenge, Ledighed (<50 pct. i ugen)
	Kontanthjælp, Jobparat, Løntilskud, Privat
	Kontanthjælp, Jobparat, Løntilskud, Off.
	Kontanthjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Privat
	Kontanthjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Off.
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Løntilskud, Privat
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Løntilskud, Off.
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Privat
	Uddannelseshjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Off.
	Dagpenge, Løntilskud, Privat
	Dagpenge, Løntilskud, Off.
	Dagpenge, Virksomhedspraktik, Privat
	Dagpenge, Virksomhedspraktik, Off.
	Servicejob
	Voksenlærlinge
	Rotationsvikarer
	Integrationsydelse, Løntilskud, Privat
	Integrationsydelse, Løntilskud, Off.
	Integrationsydelse, Virksomhedspraktik, Privat
	Integrationsydelse, Virksomhedspraktik, Off.
	Kontanthjælp under integrationsloven, Løntilskud, Privat
	Kontanthjælp under integrationsloven, Løntilskud, Off.
	Kontanthjælp under integrationsloven, Virksomhedspraktik, Privat
	Kontanthjælp under integrationsloven, Virksomhedspraktik, Off.
	Uddannelseshjælp, Løntilskud, Privat
	Uddannelseshjælp, Løntilskud, Off.
	Uddannelseshjælp, Virksomhedspraktik, Privat
	Uddannelseshjælp, Virksomhedspraktik, Off.
	Kontanthjælp, Løntilskud, Privat
	Kontanthjælp, Løntilskud, Off.
	Kontanthjælp, Virksomhedspraktik, Privat
	Kontanthjælp, Virksomhedspraktik, Off.
	Ledighedsydelse, Løntilskud, Privat
	Ledighedsydelse, Løntilskud, Off.
	Ledighedsydelse, Virksomhedspraktik, Privat
	Ledighedsydelse, Virksomhedspraktik, Off.

(Tabellen fortsættes)

BILAGSTABEL B2.7 FORTSAT

DREAM-ydelser blandt ikke-beskæftigede personer i alderen 16-64 år. Særskilt for overordnede typer af ydelse. 2016.¹ Procent.

Overordnet ydelsestype	DREAM-ydelse
	Forrevalidering, Løntilskud, Privat
	Forrevalidering, Løntilskud, Off.
	Forrevalidering, Virksomhedspraktik, Privat
	Forrevalidering, Virksomhedspraktik, Off.
	Revalidering, Løntilskud, Privat
	Revalidering, Løntilskud, Off.
	Revalidering, Virksomhedspraktik, Privat
	Revalidering, Virksomhedspraktik, Off.
	Fleksjob
	Skånejob
	Ressourceforløb, Løntilskud, Privat
	Ressourceforløb, Løntilskud, Off.
	Ressourceforløb, Virksomhedspraktik, Privat
	Ressourceforløb, Virksomhedspraktik, Off.
	Sygedagpenge, Løntilskud, Privat
	Sygedagpenge, Løntilskud, Off.
	Sygedagpenge, Virksomhedspraktik, Privat
	Sygedagpenge, Virksomhedspraktik, Off.

BILAGSTABEL B2.8

Ikke-beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, fordelt efter overordnet type af ydelse i DREAM i referenceugen. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

Overordnede ydelsestyper:	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Varig ydelse	40,6	57,9	50,5	45,5	52,0	57,4	46,3
Midlertidig ydelse	36,4	25,8	25,9	34,5	23,6	27,5	32,2
SU	9,0	4,0	10,1	6,6	11,9	6,0	5,5
Ingen ydelse	12,2	10,4	11,8	10,3	8,6	4,4	10,6
Andet	1,9	1,9	1,7	3,1	4,0	4,8	5,3
I alt	100,1	100,0	100,0	100,0	100,1	100,1	99,9
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	81.224	57.914	30.325	55.428	49.312	28.739	45.476
Uvægtet antal personer	349	241	140	240	240	138	195

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen i fordelingen på ydelser mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Sjælland og de øvrige RAR tilsammen og forskellen mellem RAR Vestjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAG TIL KAPITEL 3

BILAGSTABEL B3.1

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at have en erhvervskompetencegivende uddannelse¹. Personer med handicap i alderen 16-64 år. 2016.²

	Estimat	Sign.
Mand	-0,2552	**
Alder	0,2940	***
Alder ²	-0,0031	***
Ikke-vestlig oprindelse	-0,4215	
Single	-0,6071	***
Handicappet er opstået før det 16. leveår	-0,1723	
<i>Sværhedsgrad af handicappet (reference = større handicap eller længevarende helbredsproblem):</i>		
Mindre handicap eller længevarende helbredsproblem	0,5709	***
<i>Type af væsentligste handicap (reference = psykiske lidelser):</i>		
Mobilitet	0,0324	
Sanser og kommunikation	0,1359	
Sygdomme	0,1674	
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	-0,2977	*
Midtjylland	-0,0332	
Nordjylland	-0,2319	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. N = 3.142

1. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.
2. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

BILAGSTABEL B3.2

Andelen af personer med handicap i alderen 16-64 år, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse¹. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd, 2016.² Procent.

	RAR Hovedstaden ³	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Har erhvervskompetencegivende uddannelse	62,1	54,1	55,9	50,5	60,5	54,1	53,8
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	180.259	109.710	56.921	101.476	109.348	64.731	83.042
Uvægtet antal personer	872	513	300	520	588	330	410

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Syddjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført erhvervsfaglig eller videregående uddannelse.
3. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B3.3

Andelen af personer med handicap i alderen 16-64 år, der er i gang med en uddannelse. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

Er i gang med en uddannelse	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Sydjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
	10,7	6,4	12,9	7,9	11,0	8,1	9,0
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	208.870	116.425	62.308	113.557	118.561	69.032	89.723
Uvægtet antal personer	961	533	318	559	620	346	433

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Sjælland og de øvrige RAR tilsammen er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B3.4

Andelen af personer i alderen 20-35 år, der hverken har fuldført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.² Procent.

	RAR Hovedstaden ³	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Ingen fuldført eller igangværende erhvervskompetencegivende uddannelse	34,2	55,6	46,2	53,0	41,8	56,9	48,8
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	40.151	20.184	11.830	22.921	29.406	14.696	18.552
Uvægtet antal personer	173	74	54	84	133	55	79

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført erhvervsfaglig eller videregående uddannelse.
3. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B3.5

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være i beskæftigelse med interaktioner mellem erhvervskompetencegivende uddannelse¹ og beskæftigelsesregion som forklarende variable. Personer med handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.²

	Estimat	Sign.
Mand	0,0499	**
Alder	0,0437	***
Alder ²	-0,0006	***
Ikke-vestlig oprindelse	-0,0265	***
Single	-0,0992	***
Handicappet er opstået før det 16. leveår	0,0390	
<i>Sværhedsgrad af handicappet (reference = større handicap eller læn- gerevarende helbredsproblem):</i>		
Mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem	0,3220	***
<i>Type af væsentligste handicap (reference = psykiske lidelser):</i>		
Mobilitet	0,1942	***
Sanser- og kommunikation	0,2673	***
Sygdomme	0,1893	***
Regional ledighedsprocent	-0,0048	
Erhvervskompetencegivende uddannelse	0,1259	***
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	-0,0330	
Midtjylland	0,0210	
Nordjylland	-0,0472	
<i>Interaktioner:</i>		
Erhvervskompetencegivende uddannelse×Syddanmark	0,0201	
Erhvervskompetencegivende uddannelse×Midtjylland	-0,0384	
Erhvervskompetencegivende uddannelse×Nordjylland	0,0128	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. N = 3.140.

1. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført erhvervsfaglig eller videregående uddannelse.
2. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.

BILAG TIL KAPITEL 4

BILAGSTABEL B4.1

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden for at være ansat på særlige vilkår blandt beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år. 2016.¹ Sæsonkorrigeret beskæftigelse.

	Estimat	Sign.
Mand	-0,0766	***
Alder	0,0312	***
Alder ²	-0,003	***
Ikke-vestlig oprindelse	0,1120	
Single	0,0286	
Handicappet er opstået før det 16. leveår	-0,0071	
<i>Sværhedsgrad af handicappet (reference = større handicap eller længe-revarende helbredsproblem):</i>		
Mindre handicap eller længerevarende helbredsproblem	-0,2955	***
<i>Type af væsentligste handicap (reference = psykiske lidelser):</i>		
Mobilitet	-0,1744	***
Sanser og kommunikation	-0,1494	***
Sygdomme	-0,1845	***
<i>Uddannelse (reference = ingen erhvervskompetencegivende uddannelse)²:</i>		
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,0482	*
Kort videregående uddannelse	-0,0747	*
Mellemlang videregående uddannelse	-0,0974	***
Lang videregående uddannelse	-0,1396	***
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	0,0004	
Midtjylland	0,0417	
Nordjylland	0,0807	*

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. N = 1.818.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.

BILAGSTABEL B4.2

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der er ansat på særlige vilkår. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016. ¹ Procent.

	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Ansæt på særlige vilkår	16,1	22,8	24,6	17,8	22,0	23,5	27,8
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	118.506	55.381	30.393	53.141	65.585	36.858	41.581
Uvægtet antal personer	573	278	169	293	360	193	222

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen mellem RAR Nordjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BOKS 5.1

Særlige handicapkompenserende ordninger samt øvrige ordninger, der kan være relevante for personer med handicap.

HANDICAPKOMPENSERENDE ORDNINGER

Personlig assistance i erhverv: Ledige, lønmodtagere (inkl. fleksjobansatte og førtidspensionister i løntilskud) og selvstændigt erhvervsdrivende, der har en varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan få støtte af en personlig assistent. Den personlige assistent må kun hjælpe med praktiske, perifere arbejdsopgaver, som den pågældende ikke selv kan udføre på grund af funktionsnedsættelsen, eller give særlig personlig støtte til arbejdsopgaver. De faglige og indholdsmæssige jobfunktioner skal personen med handicap selv udføre. Den personlige assistents opgaver kan fx være løft, døvetolkning, sekretærarbejde osv. Som udgangspunkt kan der til en fuldtidsansat bevilges personlig assistance op til 20 timer om ugen. Den personlige assistent ansættes i virksomheden, hvor personen med handicap arbejder, men der ydes tilskud til assistentens løn. Jobcentret behandler ansøgninger og bevilger støtte til personlig assistance.

Personlig assistance til efter- eller videreuddannelse: Ledige, lønmodtagere (inkl. fleksjobansatte og førtidspensionister i løntilskud) og selvstændigt erhvervsdrivende, der har en varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan få støtte af en personlig assistent i forbindelse med efter- eller videreuddannelse. Det kan være i forbindelse med et job, som den pågældende allerede har, eller det kan være forud for en konkret ansættelse. Der kan bevilges op til 20 timer om ugen til en personlig assistent, og jobcentret behandler og bevilger ansøgninger.

Hjælpemidler til erhverv eller uddannelse: Personer med handicap kan støttes via tilskud til hjælpemidler, arbejdsredskaber og arbejdspladsindretning i forbindelse med arbejde eller uddannelse. Det er en forudsætning, at udgiften til hjælpemidlerne ligger ud over, hvad arbejdsgiveren eller uddannelsesinstitutionen kan forventes at betale, og at der er tale om særlige hjælpemidler, der ikke almindeligt forekommer på arbejdspladsen/uddannelsesinstitutionen. Jobcentret behandler og bevilger ansøgninger om hjælpemidler.

Fortrinsadgang ved jobsamtaler: Reglen om fortrinsadgang giver jobsøgende personer med handicap ret til at komme til ansættelsessamtale, hvis de opfylder de formelle uddannelses- og kvalifikationskrav til jobbet, eller hvis jobcentret har godkendt, at de kan benytte reglen. Fortrinsadgangen gælder i forhold til at blive ansat i offentlige stillinger eller at få tildelt bevilling til en række erhverv (taxabevillinger, bevilling af studeplads til avis- og bladkiosker og lignende). Det er arbejdsgiveren, der foretager den endelige vurdering og valg af ansøger.

Job med løntilskud til nyuddannede med handicap ("Isbryderordningen"): Personer med handicap, der har en uddannelse, men mangler relevant erhvervs erfaring og derfor har svært ved at få et job, kan via isbryderordningen få et job med løntilskud i op til 12 måneder. Den pågældende skal have gennemført en faglig eller teoretisk uddannelse af mindst 18 måneders varighed, der giver ret til optagelse i en statsanerkendt arbejdsløshedskasse, og ansættelsen under isbryderordningen skal være påbegyndt senest to år efter, at uddannelsen er afsluttet. Der foreligger ikke krav om, at personen er ledig eller har været ledig i en vis periode. Jobcentret administrerer og bevilger støtte til isbryderordningen.

Boksen fortsættes

BOKS 5.1 FORTSAT

Særlige handicapkompenserende ordninger samt øvrige ordninger, der kan være relevante for personer med handicap.

Mentorordningen: En mentor kan bevilges til personer, som har særlig brug for støtte til at opnå eller fastholde et beskæftigelsesrettet forløb, en uddannelse eller et job. En mentor er en medarbejder på en virksomhed, en medarbejder på en uddannelsesinstitution eller en ekstern konsulent. Den eksterne konsulent kan være en medarbejder fra jobcentret. Støtten kan være introduktion til uddannelsen, arbejdspladsen eller virksomheden samt vejledning og oplæring i arbejdet. Støtten kan også bestå i, at mentoren hjælper personen med forhold uden for arbejdspladsen, der forhindrer beskæftigelse. Mentorfunktionen skal være afgørende for det beskæftigelsesfremmende formål, før der kan bevilges støtte. Arbejdsgiveren eller uddannelsesinstitutionen får dækket lønomkostningerne for den medarbejder, der skal være mentor, ligesom der kan gives tilskud til uddannelse af en mentor.

ØVRIGE ORDNINGER

Fleksjob: Et fleksjob er et job på særlige vilkår på private eller offentlige arbejdspladser eller som selvstændig erhvervsdrivende. Fleksjob kan bevilges til personer, der har en varig og væsentlig begrænsning i arbejdsevnen og derfor ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på ordinære vilkår. Derudover er et andet kriterium, at muligheden for revalidering skal være udtømt, ligesom aktivering og andre foranstaltninger (fx omplacering på arbejdspladsen) skal være afprøvet. Arbejdsgiveren betaler alene for den arbejdsindsats, personen i fleksjobbet reelt yder. Det betyder, at personen i fleksjob fx godt kan være på arbejde i 10 timer, men reelt kun udfører arbejde, der svarer til to timer, som arbejdsgiveren så betaler løn for. Jobcenteret, arbejdsgiveren og den fleksjobansatte aftaler antallet af timer, arbejdsgiveren skal betale for. Resten af lønnen udgøres af et tilskud, som det offentlige betaler. Her gælder det princip, at tilskuddet højst må udgøre 98 pct. af den højeste dagpengesats. Tilskuddet tages løbende op til vurdering og kan øges, mindskes eller helt bortfalde, hvis den fleksjobansattes arbejdsevne ændres. Det er jobcentret, der behandler ansøgningen om fleksjob.

Virksomhedspraktik, arbejdsprøvning eller virksomhedsrevalidering: Personer med begrænsninger i arbejdsevnen, som er i fare for at miste jobbet eller ikke kan få job, har mulighed for at søge om hjælp i form af revalidering. En revalidering kan eksempelvis bestå af vejledning og opkvalificering i form af kortere afklaringsforløb eller uddannelsesforløb på ordinære eller særlige vilkår. Det kan omfatte offentlig eller privat virksomhedspraktik, evt. ansættelse med løntilskud (virksomhedsrevalidering) eller støtte til etablering af selvstændig virksomhed i form af fx rentefrit lån, bil, værktøj, materialer o.a. For at opnå revalidering skal personens arbejdsevne være begrænset af fysiske, psykiske eller sociale årsager, der skal være et erhvervsmæssigt sigte med revalideringen, og den skal kunne føre til selvforsørgelse, og derudover skal aktiviteter inden for lov om aktiv beskæftigelsespolitik eller anden lovgivning være utilstrækkelige i forhold til at få personen i job. Både personer, der er i arbejde, og personer uden arbejde, som fx modtager kontanthjælp, førtidspension eller sygedagpenge, kan bevilges en revalidering. En revalidering bevilges af jobcentret, som tilrettelægger og gennemfører et individuelt og fleksibelt kontaktforløb med personlig kontakt mindst hver tredje måned.

Boksen fortsættes

BOKS 5.1 FORTSAT

Særlige handicapkompenserende ordninger samt øvrige ordninger, der kan være relevante for personer med handicap.

Job med løntilskud for førtidspensionister: Et job med løntilskud til førtidspensionister er et job på særlige vilkår, hvor der er lavet særlig aftale om løn og arbejdsvilkår, arbejdstid, skånehensyn osv. (tidligere kaldet "skånejob"). Der er ingen begrænsninger for, hvilken type job der kan oprettes som job med løntilskud for førtidspensionister, og i forbindelse med det enkelte løntilskud udarbejder jobcentret en aftale om arbejdsvilkår i samarbejde med førtidspensionisten, arbejdspladsen og evt. faglige organisationer. Jobcentret skal foretage opfølgning seks måneder efter løntilskuddets opstart og herefter én gang om året. Enkelte førtidspensionister har så begrænset arbejdsevne, at de ikke kan ansættes i løntilskud. Ønsker de alligevel beskæftigelse, er der mulighed for dette på beskyttede værksteder eller ved frivilligt arbejde.

Beskyttet beskæftigelse: Beskyttet beskæftigelse er målrettet personer under 65 år, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på ordinære vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning. Målgruppen for ordningen er personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og personer med særlige sociale problemer såsom fx hjemløse, sindslidende og misbrugere. Beskyttet beskæftigelse består i udførelsen af opgaver, der indgår som et led i en produktion af varer eller tjenesteydelser. Det kan være montage- og pakkearbejde. Men det kan også være arbejdsfunktioner af anden art, fx varetagelsen af servicefunktioner i forbindelse med kantinedrift, cafédrift eller opgaver af kontormæssig karakter.

Aftalebaseret skånejob uden kommunal inddragelse eller offentligt tilskud: Næsten alle overenskomster på arbejdsmarkedet indeholder et såkaldt "socialt kapitel". Det giver mulighed for, at man kan ansætte personer med nedsat arbejdsevne på særlige vilkår. Det særlige ved disse job er, at der er tale om job på særlige vilkår uden løntilskud. De sociale kapitler giver som hovedregel mulighed for, at ordinære aftaler om løn og arbejdstid fraviges, hvis dette muliggør, at man kan fastholde eller integrere en person med nedsat arbejdsevne.

Anm.: Opdateret version af oversigten i Tørslev m.fl. (2010).

BILAGSTABEL B5.1

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, der har et særligt hjælpemiddel, en foranstaltning eller støtte i deres erhvervsarbejde som følge af handicappet. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Har særligt hjælpemiddel, foranstaltning eller støtte	13,2	15,8	16,2	16,9	13,4	11,6	14,5
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	116.797	55.240	29.383	53.554	65.473	35.806	41.262
Uvægtet antal personer	563	275	165	298	361	188	220

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Procentandelene er for populationen (dvs. det opvægtede antal personer).

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderes RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B5.2

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, som er blevet tilbudt én eller flere indsatser af arbejdsgiveren, hvor denne/disse er blevet iværksat. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Sydjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Er blevet tilbudt én eller flere støt-teforanstaltninger, som er blevet iværksat	41,0	41,7	46,4	39,3	40,3	44,6	44,2
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	119.869	56.348	30.516	54.005	65.804	37.072	42.136
Uvægtet antal personer	578	281	170	300	362	194	225

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på 5-procents-niveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B5.3

Andelen af beskæftigede med handicap i alderen 16-64 år, som har et udekøbt behov for én eller flere indsatser fra arbejdsgiveren. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹ Procent.

	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Sydjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Har et udekøbt behov for støtteforanstaltninger	19,7	17,8	23,3	22,1	18,6	20,8	25,4
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	119.869	56.348	30.516	54.005	65.804	37.072	42.136
Uvægtet antal personer	578	281	170	300	362	194	225

Anm.: Vægtede tal. Forskellen mellem hver RAR og alle de øvrige RAR tilsammen er testet med en chi²-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneller af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.

BILAGSTABEL B5.4

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden blandt beskæftigede for gerne at ville arbejde sammen med en person med handicap, hvis det betyder, at man skal bruge lidt tid på at hjælpe ham/hende, fx en halv time om dagen. Personer henholdsvis med og uden handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹

	Estimat	Sign.
Handicap	0,0107	
Har familiemedlem eller kollega med handicap	0,0232	***
Mand	-0,0305	***
Alder	-0,0068	**
Alder ²	0,0001	*
Ikke-vestlig oprindelse	-0,0527	*
Single	-0,0146	
Hjemmeboende børn	0,0095	
<i>Uddannelse (reference = ingen erhvervskompetencegivende uddannelse):</i>		
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,0088	
Kort videregående uddannelse	-0,0182	
Mellemlang videregående uddannelse	0,0115	
Lang videregående uddannelse	-0,0030	
Erhvervs erfaring	0,0000	
<i>Branche (reference = indvinding, fremstilling, energiforsyning, landbrug, skovbrug og fiskeri):</i>		
Bygge og anlæg, handel, reparation, restauration og transport	-0,0076	
Information og kommunikation	0,0159	
Pengeinstitut og finansvirksomhed, fast ejendom og private tjenester	0,0038	
Off. adm., forsvar, undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, kultur, forlystelser og sport	-0,0016	
<i>Stilling (reference = ledelsesarbejde + arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område; færdighedsniveau 4):</i>		
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (færdighedsniveau 3)	0,0109	
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde + service- og salgsarbejde + arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp + håndværkspræget arbejde + operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde (færdighedsniveau 2)	-0,0029	
Andet manuelt arbejde (færdighedsniveau 1)	0,0094	
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	-0,0058	
Midtjylland	0,0148	
Nordjylland	0,0148	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. N = 8.198

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.

BILAGSTABEL B5.5

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden blandt beskæftigede for at mene, at det *ikke* vil være en belastning at arbejde sammen med en person med handicap. Personer henholdsvis med og uden handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹

	Estimat	Sign.
Handicap	0,0804	**
Har familiemedlem eller kollega med handicap	0,0380	***
Mand	-0,0376	*
Alder	0,0028	
Alder ²	-0,0000	
Ikke-vestlig oprindelse	0,0983	*
Single	0,0193	
Hjemmeboende børn	0,0025	
<i>Uddannelse (reference = ingen erhvervskompetencegivende uddannelse):</i>		
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,0209	
Kort videregående uddannelse	-0,0018	
Mellemlang videregående uddannelse	0,0474	
Lang videregående uddannelse	0,0929	*
Erhvervs erfaring	-0,0002	
<i>Branche (reference = indvinding, fremstilling, energiforsyning, landbrug, skovbrug og fiskeri):</i>		
Bygge og anlæg, handel, reparation, restauration og transport	-0,0076	
Information og kommunikation	0,0356	
Pengeinstitut og finansvirksomhed, fast ejendom og private tjenester	0,0211	
Off. adm., forsvar, undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, kultur, forlystelser og sport	-0,0135	
<i>Stilling (reference = ledelsesarbejde + arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område; færdighedsniveau 4):</i>		
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (færdighedsniveau 3)	-0,0545	
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde + service- og salgsarbejde + arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp + håndværkspræget arbejde + operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde (færdighedsniveau 2)	-0,0614	*
Andet manuelt arbejde (færdighedsniveau 1)	-0,0168	
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	-0,0188	
Midtjylland	0,0026	
Nordjylland	0,0256	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. n = 3.983

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.

BILAGSTABEL B5.6

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden blandt beskæftigede for *ikke* at have betæneligheder ved at arbejde sammen med en person, der er blind. Personer henholdsvis med og uden handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorrigeret beskæftigelse. 2016.¹

	Estimat	Sign.
Handicap	0,0035	
Har familiemedlem eller kollega med handicap	0,0217	
Mand	-0,0094	
Alder	0,0162	***
Alder ²	-0,0002	***
Ikke-vestlig oprindelse	-0,0898	*
Single	-0,0014	
Hjemmeboende børn	0,0118	
<i>Uddannelse (reference = ingen erhvervskompetencegivende uddannelse):</i>		
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,0138	
Kort videregående uddannelse	0,0015	
Mellemlang videregående uddannelse	-0,0087	
Lang videregående uddannelse	0,0575	*
Erhvervs erfaring	-0,0000	
<i>Branche (reference = indvinding, fremstilling, energiforsyning, landbrug, skovbrug og fiskeri):</i>		
Bygge og anlæg, handel, reparation, restauration og transport	-0,0154	
Information og kommunikation	0,0815	**
Pengeinstitut og finansvirksomhed, fast ejendom og private tjenester	0,0391	
Off. adm., forsvar, undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, kultur, forlystelser og sport	0,0335	
<i>Stilling (reference = ledelsesarbejde + arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område; færdighedsniveau 4):</i>		
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (færdighedsniveau 3)	0,0184	
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde + service- og salgsarbejde + arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp + håndværkspræget arbejde + operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde (færdighedsniveau 2)	-0,0370	
Andet manuelt arbejde (færdighedsniveau 1)	-0,0304	
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	-0,0332	*
Midtjylland	-0,0222	
Nordjylland	-0,0299	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. n = 8.628

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.

BILAGSTABEL B5.7

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden blandt beskæftigede for *ikke* at have betæneligheder ved at arbejde sammen med en person, der sidder i kørestol. Personer henholdsvis med og uden handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorrigeret beskæftigelse 2016.¹

	Estimat	Sign.
Handicap	0,0199	
Har familiemedlem eller kollega med handicap	0,0218	*
Mand	-0,0313	**
Alder	0,0140	***
Alder ²	-0,0002	***
Ikke-vestlig oprindelse	-0,1614	***
Single	-0,0082	
Hjemmeboende børn	0,0002	
<i>Uddannelse (reference = ingen erhvervskompetencegivende uddannelse):</i>		
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,0306	*
Kort videregående uddannelse	0,0252	
Mellemlang videregående uddannelse	0,0096	
Lang videregående uddannelse	0,1096	***
Erhvervs erfaring	0,0000	
<i>Branche (reference = indvinding, fremstilling, energiforsyning, landbrug, skovbrug og fiskeri):</i>		
Bygge og anlæg, handel, reparation, restauration og transport	-0,0440	**
Information og kommunikation	0,1069	***
Pengeinstitut og finansvirksomhed, fast ejendom og private tjenester	0,0391	*
Off. adm., forsvar, undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, kultur, forlystelser og sport	-0,0313	*
<i>Stilling (reference = ledelsesarbejde + arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område; færdighedsniveau 4):</i>		
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (færdighedsniveau 3)	0,0334	*
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde + service- og salgsarbejde + arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp + håndværkspræget arbejde + operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde (færdighedsniveau 2)	-0,0392	*
Andet manuelt arbejde (færdighedsniveau 1)	-0,0693	**
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	-0,0181	
Midtjylland	-0,0055	
Nordjylland	-0,0047	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. n = 8.937

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.

BILAGSTABEL B5.8

Gennemsnitlige marginale effekter fra logistisk regression, der estimerer sandsynligheden blandt beskæftigede for *ikke* at have betæneligheder ved at arbejde sammen med en person, der lider af meget store humørsvingninger. Personer henholdsvis med og uden handicap i alderen 16-64 år. Sæsonkorri-geret beskæftigelse. 2016.¹

	Estimat	Sign.
Handicap	0,0340	*
Har familiemedlem eller kollega med handicap		
Mand	0,0611	***
Alder	-0,0010	
Alder ²	0,0000	
Ikke-vestlig oprindelse	0,0379	
Single	-0,0012	
Hjemmeboende børn	-0,0063	
<i>Uddannelse (reference = ingen erhvervskompetencegivende uddannelse):</i>		
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,0155	
Kort videregående uddannelse	-0,0717	**
Mellemlang videregående uddannelse	-0,0035	
Lang videregående uddannelse	-0,0099	
Erhvervs erfaring	-0,0000	
<i>Branche (reference = Indvinding, fremstilling, energiforsyning, landbrug, skovbrug og fiskeri):</i>		
Bygge og anlæg, handel, reparation, restauration og transport	0,0083	
Information og kommunikation	0,0140	
Pengeinstitut og finansvirksomhed, fast ejendom og private tjenester	0,0088	
Off. adm., forsvar, undervisning, sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, kultur, forlystelser og sport	0,0364	*
<i>Stilling (reference = ledelsesarbejde + Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område; færdighedsniveau 4):</i>		
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (færdighedsniveau 3)	0,0422	*
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde + service- og salgsarbejde + arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp + håndværkspræget arbejde + operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde (færdighedsniveau 2)	0,0631	**
Andet manuelt arbejde (færdighedsniveau 1)	0,0852	**
<i>Beskæftigelsesregion (reference = Sjælland):</i>		
Syddanmark	0,0022	
Midtjylland	0,0302	*
Nordjylland	0,0242	

Anm.: * = signifikant på et 5-procents-niveau, ** = signifikant på et 1-procents-niveau og *** = signifikant på et 0,1-procents-niveau. n = 8.803

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneler af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Med erhvervskompetencegivende uddannelse menes en fuldført uddannelse på mindst erhvervsuddannelsesniveau.

BILAG TIL KAPITEL 6

BILAGSTABEL 6.1

Personer med handicap i alderen 16-64 år, som er i beskæftigelse eller forventer at komme det, fordelt efter forventet tilbagetrækningsalder. Særskilt for de Regionale Arbejdsmarkedsråd. 2016.¹ Procent.

Forventet tilbagetrækningsalder:	RAR Hovedstaden ²	RAR Sjælland	RAR Fyn	RAR Syddjylland	RAR Østjylland	RAR Vestjylland	RAR Nordjylland
Yngre end 60 år	1,9	3,1	4,7	3,6	2,6	3,2	2,4
60-64 år	12,0	12,4	18,1	15,5	14,4	15,0	14,9
65-69 år	33,0	32,1	31,9	32,1	33,4	25,3	26,4
70 år eller ældre	17,1	13,3	13,1	9,9	14,6	12,2	10,4
Ved ikke	36,0	39,0	32,2	38,9	35,0	44,2	45,9
I alt	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0
Gennemsnit ³	66,6	65,8	64,9	64,7	66,3	65,6	65,8
<i>Procentgrundlag:</i>							
Opvægtet antal personer	163.704	78.987	44.138	77.150	91.450	51.462	63.987
Uvægtet antal personer	774	385	244	401	494	262	326

Anm.: Vægtede tal. Procentandelene summer ikke alle steder til 100,0 på grund af afrunding. Forskellen i fordelingen mellem regionerne er testet to og to op mod hinanden med en chi²-test, mens forskellen i gennemsnit er testet to og to op mod hinanden med en t-test. Der er anvendt en grænse for signifikans på et 5-procents-niveau. Forskellen i fordelingen mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Forskellen i gennemsnittet mellem RAR Hovedstaden og de øvrige RAR tilsammen er signifikant. Det samme gælder forskellen i gennemsnittet mellem RAR Syddjylland og de øvrige RAR tilsammen.

1. Datagrundlaget for 2016 består af samtlige fire paneller af deltagere i Arbejdskraftundersøgelsen fra 1. kvartal 2016 samt et enkelt panel af deltagere fra 2. kvartal 2016.
2. Grundet et meget lille datagrundlag for RAR Bornholm inkluderer RAR Hovedstaden RAR Bornholm.
3. Personer, der har svaret "ved ikke", indgår ikke i beregning af gennemsnit.

LITTERATUR

- Bengtsson, S. & N.C. Mateu (2009): *Beskyttet beskæftigelse. En kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 09:09.
- Cornelißen, T. & K. Sonderhof (2009): ”Partial Effects in Probit and Logit Models with a Triple Dummy Variable Interaction Term”. Leibniz Universität Hannover, Discussion Paper No. 386.
- Kjeldsen, M.M., H.S. Houllberg & J. Høgelund (2013): *Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2014*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:01.
- Kjeldsen, M.M. & J. Høgelund (2013): *Handicap og beskæftigelse i 2012 – regionale forskelle*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:10.
- Larsen, B. & J. Høgelund (2009a): *Handicap og Beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2008*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 09:05.
- Larsen, B. & J. Høgelund (2009b). *Handicap og beskæftigelse i 2008 – regionale forskelle*. Arbejdsrapport. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Larsen, B., H.K. Schademán & J. Høgelund (2008): *Handicap og Beskæftigelse 2006. Vilkår og betingelser for handicappede på arbejdsmarkedet*.

- København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 08:10.
- Larsen, M.R. & M. Larsen (2017). *Handicap, beskæftigelse og uddannelse i 2016*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 17:14.
- Larsen, M.R. & J. Høgelund (2015a): *Handicap og Beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2016*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 15:06.
- Larsen, M.R. & J. Høgelund (2015b): *Handicap og Beskæftigelse i 2014 – regionale forskelle*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 15:20.
- Miiller, M., J. Høgelund & P.P. Geerdsen (2006): *Handicap og Beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2005*. København: Socialforskningsinstituttet, 06:24.
- Puhani, P. (2008): ”The Treatment Effect, the Cross Difference, and the Interaction Term in Nonlinear ’Difference-in-Differences’ Models”, IZA Discussion Paper nr. 3478.
- Thomsen, L.B. & J. Høgelund (2011a): *Handicap og beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2010*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 11:08.
- Thomsen, L.B. & J. Høgelund (2011b): *Handicap og beskæftigelse i 2010 – regionale forskelle*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 11:22.
- Tørslev, M.K., K. Weibel & J. Høgelund (2010): *Sygemeldte og førtidspensionister med handicap – Jobcentermedarbejderes perspektiv på jobcentrenes indsats*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 10:26.
- World Health Organization (2001): *ICF. International Classification of Functioning, Disability and Health: Introduction*.
<http://whqlibdoc.who.int/publications/2001/9241545429.pdf>
 Besøgt 9-9-2014.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2016

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Nogle rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 16:01 Skårhøj, A., A.-K. Højen-Sørensen, K. Karmsteen, H. Oldrup & J.H. Pejtersen: *Anbragte unges overgang til voksenlivet. Evaluering af fire efterværnsinitiativer under efterværnspakken*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-352-7. e-ISBN: 978-87-7119-353-4. Pris: 160,00 kr.
- 16:02 Andersen, D., M.B. Holtet, L. Weisbjerg & L.L. Eriksen: *Alkoholbehandling til socialt udsatte borgere. Systemets tilbud i borgerperspektiv*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-354-1. e-ISBN: 978-87-7119-355-8. Pris: 170,00 kr.
- 16:03 Baviskar, S., M.N. Christoffersen, K. Karmsteen, H. Hansen, M. Leth-Espensen, A. Christensen & J. Brauner: *Kontinuitet i anbringelser. Evaluering af lovændringer under Barnets reform, delrapport 1*. 128 sider. e-ISBN: 978-87-7119-356-5. Netpublikation.
- 16:04 Niss, N.K., K.I. Dannesboe, C.P. Nielsen & C.P. Christensen: *Evaluering af inklusionsindsatsen i Billund Kommune*. 132 sider. e-ISBN: 978-87-7119-357-2. Netpublikation.

- 16:05 Benjaminsen, L., M.H. Holm & J.F. Birkelund: *Fattigdom og afsavn. Om materielle og sociale afsavn blandt økonomisk fattige og ikke-fattige.* 336 sider. ISBN: 978-87-7119-358-9. e-ISBN: 978-87-7119-359-6. Pris: 320 kr.
- 16:06 Keilow, M., M. Friis-Hansen, S. Henze-Pedersen & S. Ravn: *Inklusionsindsatser i folkeskolen. Resultater fra to lodtrækningsforsøg.* 128 sider. ISBN: 978-87-7119-361-9. e-ISBN: 978-87-7119-362-6. Pris: 130 kr.
- 16:07 Niss, N.K. & I.S. Rasmussen: *Evaluering af satspuljen "Forebyggende indsatser for overvægtige børn og unge". Projekt "Øget udbytte" på Julemærkehjemmene.* 130 sider. e-ISBN: 978-87-7119-363-3. Netpublikation.
- 16:08 Andersen, D, K. Markwardt, L.B. Larsen & M.A. Svendsen: *Vel-færdsteknologi i plejeboliger. Borger, medarbejder og økonomisk perspektiv.* 200 sider. e-ISBN: 978-87-7119-364-0. Netpublikation.
- 16:09 Amilon, A & A.G. Jeppesen: *Økonomisk udsatte pensionister. Levevilkår blandt økonomisk dårligt stillede pensionister.* 98 sider. ISBN: 978-87-7119-365-7. e-ISBN: 978-87-7119-366-4. Pris: 100 kr.
- 16:10 Bille, R.: *Implementering af beskæftigelsespolitik i Danmark.* 102 sider. e-ISBN: 978-87-7119-369-5. Netpublikation.
- 16:11 Bach, H.B., L. Mehlsen & J. Høgelund.: *Evidens om effekten af indsatser for ledige seniorer.* 62 sider. e-ISBN: 978-87-7119-370-1. Netpublikation.
- 16:12 Mehlsen, L., R.C.H. Jørgensen, M.G. Kjer & V. Jakobsen: *Effektfulde indsatser i boligområder til at forbedre børns skolegang og uddannelse og voksnes arbejdsmarkedsparathed. En systematisk forskningsoversigt, nr. 2 og 3 af 4.* 172 sider. ISBN: 978-87-7119-371-8. e-ISBN: 978-87-7119-372-5. Pris 170 kr.
- 16:13 Mehlsen, L., R.C.H. Jørgensen, M.G. Kjer & V. Jakobsen: *Effektfulde indsatser i boligområder til at øge børns trivsel og forbedre forældres kompetencer. En systematisk forskningsoversigt, nr. 4 af 4.* 134 sider. ISBN: 978-87-7119-373-2. e-ISBN: 978-87-7119-374-9. Pris: 130 kr.
- 16:14 Højen-Sørensen, A.-K., L. J. Kristiansen, A.-M.K. Jørgensen & R.E. Wendt: *Kortlægning, kvalitetsvurdering og analyse af udviklingen i skandinavisk dagtilbudsforskning for 0-6-årige i året 2014.* 107 sider. e-ISBN: 978-87-7119-375-6. Netpublikation.

- 16:15 Larsen, M., H. Holt, M.R. Larsen: *Et kønsopdelt arbejdsmarked. Udviklingstræk, konsekvenser og forklaringer*. 170 sider. ISBN: 978-87-7119-376-3. e-ISBN: 978-87-7119-377-0. Pris: 170 kr.
- 16:16 Oldrup, H., M.N. Christoffersen, I.L. Kristiansen, S.V. Østergaard: *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016*. 256 sider. ISBN: 978-87-7119-378-7. e-ISBN: 978-87-7119-379-4. Pris: 250,00 kr.
- 16:17 Oldrup, H., S. Frederiksen, S. Henze-Pedersen & R.F. Olsen: *Indsat far udsat barn. Hverdagsliv og trivsel blandt børn af fængslede*. 140 sider. e-ISBN: 978-87-7119-380-0. Netpublikation.
- 16:18 Thomsen, J.-P. (red): *Unge i Danmark – 18 år og på vej til voksenlivet. Årgang 95 – Forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. 288 sider. ISBN: 978-87-7119-383-1. e-ISBN: 978-87-7119-384-8. Pris: 290,00 kr.
- 16:19 Hansen, H, C.P. Christensen & T. Termansen: *Evaluering af Feedback-Informed Treatment ved Silkeborg Kommunes Familiecenter*. 77 sider. e-ISBN: 978-87-7119-385-5. Netpublikation.
- 16:20 Højen-Sørensen, A.-K., K.S. Kohl, K.M.V. Dahl, H. Oldrup & J.H. Pejtersen: *Lige Muligheder – Udsatte børn og unge. Afsluttende evaluering*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-386-2. e-ISBN: 978-87-7119-387-9. Pris: 180,00 kr.
- 16:21 Bagger, S., K.S. Kohl, M.T. Strande & K. Karmsteen: *Anbragte børns skolegang på intern skole*. 89 sider. e-ISBN: 978-87-7119-388-6. Netpublikation.
- 16:22 Rangvid, B.S.: *Skoleudvikling med fokus på sprog i al undervisning. Implementering og elevresultater af udviklingsprogram til styrkelse af tosprogede elevers faglighed – afsluttende rapport*. 103 sider. e-ISBN: 978-87-7119-389-3. Netpublikation.
- 16:23 Fridberg, T & J.F. Birkeund: *Pengespil og spilleproblemer i Danmark 2005-2016*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-390-9. e-ISBN: 978-87-7119-391-6. Pris: 180,00 kr.
- 16:25 Karmsteen, K., C.J.de Montgomery & J.H. Pejtersen: *Anbragte unges overgang til voksenlivet II. Kvantitativ evaluering af to efterværnsinitiativer under efterværnspakken*. 80 sider. ISBN: 978-87-7119-393-0. e-ISBN: 978-87-7119-394-7. Pris 80,00 kr.
- 16:26 Jensen, D.C., M.J. Pedersen, J.H. Pejtersen & A. Amilon: *Indkredsning af lovende praksis på det specialiserede socialområde*. 128 sider. ISBN: 978-87-7119-395-4. e-ISBN: 978-87-7119-396-1. Pris: 130,00 kr.

- 16:27 Jakobsen, V. & M.R. Larsen: *Boligsociale indsatser og buslejestøtte. En effektevaluering af Landsbyggefondens 2006-2010-pulje*. 172 sider. ISBN: 978-87-7119-397-8. e-ISBN: 978-87-7119-398-5. Pris: 170,00 kr.
- 16:28 Henze-Pedersen, S., C.B. Dyssegaard, N. Egelund & C.P. Nielsen: *Inklusion – set i et elevperspektiv. En kvalitativ analyse*. 144 sider. e-ISBN: 978-87-7119-403-6. Netpublikation.
- 16:29 Nielsen, C.P. & B.S. Rangvid: *Inklusion i folkeskolen. Sammenfatning af resultaterne fra Inklusionspanelet*. 128 sider. ISBN: 978-87-7119-404-3. e-ISBN: 978-87-7119-405-0. Pris 130,00 kr.
- 16:30 Siren, A., M. Bjerre, H.B. Nørregård, N.K. Niss & H.H. Lauritzen: *Forebyggelse på aldrerådet. Evaluering af forebyggelse af fysisk, social og psykisk mistrivsel blandt ældre borgere*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-406-7. e-ISBN: 978-87-7119-407-4. 160,00 kr.
- 16:31 Olsen, R.F., K.M.V. Dahl & M.H. Poulsen: *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer gør en forskel i ungdommen?* 116 sider. e-ISBN: 978-87-7119-408-1. Netpublikation.
- 16:32 Kohl, K.S., M.L. Kessing, L. Fynbo, D. Andersen, A. Schmidt, M.N. Jensen & M.C. Munkholm: *Stofmisbrugsområdet i et brugerperspektiv*. 210 sider. e-ISBN: 978-87-7119-411-1. Netpublikation.
- 16:33 Henze-Pedersen, S., K.S. Kohl, H. Oldrup & J.H. Pejtersen: *Implementering af Multifunc. Et behandlingsprogram til unge med svære adfærdsvanskeligheder*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-413-5. e-ISBN: 978-87-7119-414-2. Pris 180,00 kr.
- 16:34 Amilon, A., J.F. Birkelund, G. Christensen, A.G. Jeppesen & K. Markwardt: *Kapaciteten i den sociale stofmisbrugsbehandling*. 142 sider. e-ISBN: 978-87-7119-415-9. Netpublikation.
- 16:35 Fridberg, T. & J.F. Birkelund: *Pengespil blandt unge i Danmark 2007-2016. En undersøgelse af 12-17-åriges spil om penge og risikable spilleadfærd*. 192 sider. ISBN: 978-87-7119-416-6. e-ISBN: 978-87-7119-417-3. Pris 190,00 kr.
- 17:01 Lausten, M. & T. Jørgensen: *Anbragte børn og unges trivsel 2016*. 60 sider. ISBN: 978-87-7119-420-3. e-ISBN: 978-87-7119-421-0. Pris 60,00 kr.
- 17:02 Lyk-Jensen, S.V., M. Bøg & M.R. Lindberg: *Børn, der oplever vold i familien. Omfang og konsekvenser*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-409-8 e-ISBN: 978-87-7119-410-4. Pris 140,00 kr.

- 17:03 Benjaminsen L., T.M. Dyrby, M.H. Enemark, M. T. Thomsen, H.S. Dalum & U.L. Vinther: *Housing først i Danmark. Evaluering af implementerings- og forankringsprojektet i 24 kommuner*. 200 sider. e-ISBN: 978-87-7119-418-0. Netpublikation.
- 17:04 Liversage, A: *Voldsforebyggelse på botilbud og forsorgshjem*. 185 sider. e-ISBN: 978-87-7119-422-7. Netpublikation.
- 17:05 Fridberg, T & M. Larsen: *Frivillige i hjemmeværnet 2016*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-423-4. e-ISBN: 978-87-7119-424-1. Pris 160,00 kr.
- 17:06 Winter, S.C.: *Gør skoleledelse en forskel? Ledelse af implementering af folkeskolereformen*. 180 sider. e-ISBN: 978-87-7119-425-8. Netpublikation.
- 17:07 Hansen, A.T., V.M. Jensen & C.P. Nielsen: *Folkeskolereformen: Elevernes faglige deltagelse og interesse. En kvantitativ analyse af elevernes faglige deltagelse og interesse før og efter reformen*. 79 sider. e-ISBN: 978-87-7119-426-5. Netpublikation.
- 17:08 Liversage, A. & C.P. Christensen: *Etniske minoritetsunge i Danmark. En undersøgelse af årgang 1995*. 201 sider. e-ISBN: 978-87-7119-431-9. Netpublikation.
- 17:09 Holt, H & L. Mehlsen: *Rummelighed i praksis. Forudsætninger for gode inklusionsforløb på kommunale arbejdspladser*. 133 sider. e-ISBN: 978-87-7119-434-0. Netpublikation.
- 17:10 Fridberg, T & M. Larsen: *Volunteers in the Danish Homeguard 2016*. ISBN: 978-87-7119-436-4. e-ISBN: 978-87-7119-437-4. 161 sider. Pris 160,00 kr.
- 17:11 Thuesen, F., R. Bille & M.J. Pedersen: *Styring af den lokale beskæftigelsesindsats. Instrumenter, motivation og præstationer*. ISBN: 978-87-7119-438-8. e-ISBN: 978-87-7119-439-5. 208 sider. Pris 210,00 kr.
- 17:12 Thuesen, F. & R. Bille: *Politiske styringsinstrumenter på beskæftigelsesområdet. Et litteraturstudie med fokus på statslig styring af forvaltningen*. 137 sider. e-ISBN: 978-87-7119-440-1. Netpublikation.
- 17:13 Henriksen T.D., L. Mehlsen, A.A. Kjær & A. Amilon: *Exit prostitution. Evaluering af CTI-forløb for borgere med prostitutionserfaring*. ISBN: 978-87-7119-441-8. e-ISBN: 978-87-7119-442-5. 272 sider. Pris 270,00 kr.
- 17:14 Siren, A. & H.B. Nørregård: *Demens og kørselsstop. De pårørendes perspektiv*. e-ISBN: 978-87-7119-443-2. 104 sider. Netpublikation.

- 17:15 Larsen, M.R. & M. Larsen: *Handicap, beskæftigelse og uddannelse i 2016*. ISBN: 978-87-7119-444-9. e-ISBN: 978-87-7119-445-6. 304 sider. Pris 300,00 kr.
- 17:16 Larsen, M.R. & M. Larsen: *Handicap, beskæftigelse og uddannelse i 2016. Regionale forskelle*. ISBN: 978-87-7119-446-3. e-ISBN: 978-87-7119-447-0. 144 sider. Pris 140,00 kr.

HANDICAP, BESKÆFTIGELSE OG UDDANNELSE I 2016

REGIONALE FORSKELLE

Formålet med denne rapport er at belyse, om der er regionale forskelle, når det gælder beskæftigelsessituationen for personer med handicap.

Rapporten skal ses i sammenhæng med rapporten "Handicap, beskæftigelse og uddannelse i 2016" (SFI-rapport 17:15), som belyser beskæftigelsessituationen for personer med handicap på landsplan.